SAN-ANTONIO

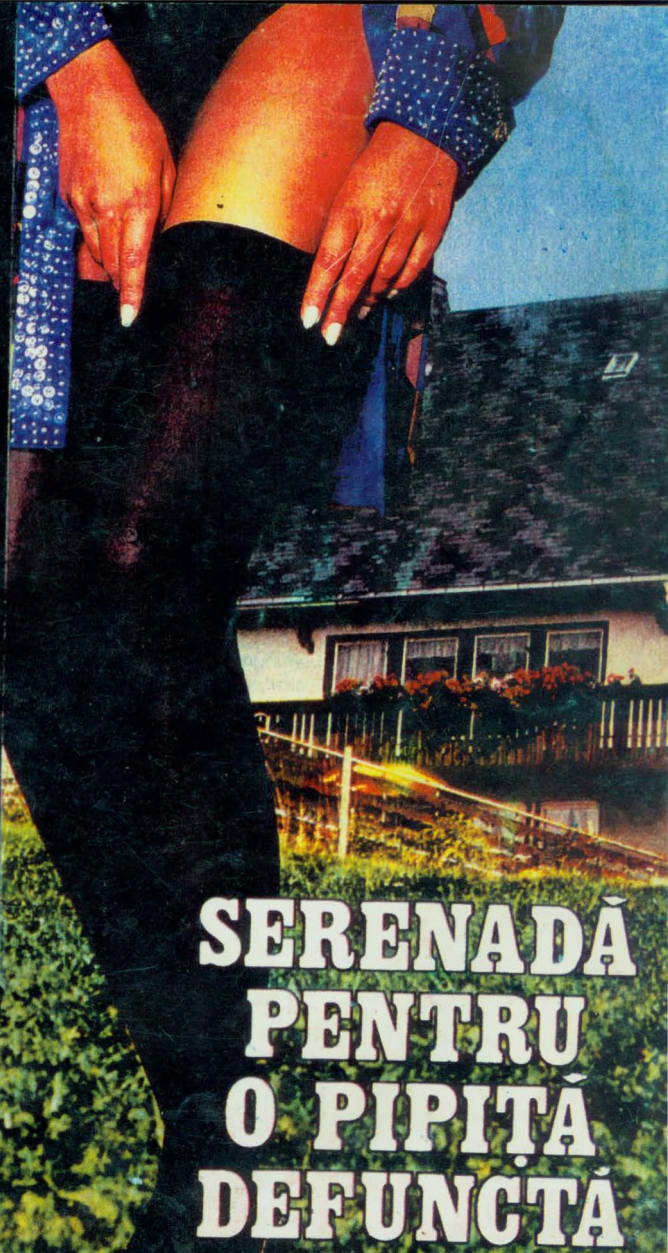

SERENADĂ PENTRU O PIPIȚĂ DEFUNCTĂ

Editura FORUM

SAN-ANTONIO

SERENADĂ PENTRU O PIPIŢĂ DEFUNCTĂ

Traducere de:
Marie-Jeanne Vasiloiu

Editura "FORUM" s.r.l.
Bucureşti, 1996
Str. Ion câmpineanu nr. 20
Sector 1 Cod 70709

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I

ÎN CARE E VORBA DE O MANEVRĂ DE VOLAN, DE O LOVITURĂ DE MANIVELĂ, DE UN GRUMAZ CU CRAVATĂ DE FUNIE ŞI DE O COMBINAŢIE RATATĂ

Individul are nişte ochi precum două ouă la capac. E mic, cu părul cenuşiu şi are tenul omului care s-a hrănit toată viaţa exclusiv cu iaurt.

Suspină încetişor peste sugativa de pe biroul şefului, iar lacrimile lui formează nişte steluţe roz.

În momentul în care îmi anunţ în ogeac cele nouăzeci de kilograme, şeful face la mine o mică grimasă plictisită...

De tipi care smiorcăie nu prea ducem lipsă la "mititica". Şi de altfel, asta nici nu ne prea impresionează. În general, tipul care începe să se reverse în faţa sticleţilor este unu' care a făcut o găinărie şi se pregăteşte să joace, în faţa curţii cu juri, marea scenă din actul trei...

Şeful murmură :

–San-Antonio, ţi-l prezint pe domnul Rolle, un prieten de-al meu...

Rămân cu gura căscată. Bossul nu are obiceiul să-şi prezinte prietenarii personalului; şi nu mi-aş fi închipuit niciodată că, în ziua în care o va face, frăţânul cu pricina va fi pe cale să se lichefieze.

–Foarte onorat, murmur, cu vocea unuia care i-ar prezenta unui melc o colecţie de aspiratoare.

Omul îşi înălţă tărtăcuţa de supervegetarian.

Îmi întinde o labă moale ca o juma de kil de ficat de viţel...

Strâng această chestie dezgustătoare, iar el o lasă să-i cadă, la loc, pe genunchi.

Tot ce vă pot spune e că, de curiozitate, scot fum... Şi fumul trebuie că-mi iese pe trompă, because marele patron se decide, în sfârşit, să mă lumineze.

–Ai citit în jurnale despre afacerea Rolle? mă întreabă el.

Dau din dovleac, în semn că nu.

Eu, când cumpăr un jurnal, o fac ca să mă ginesc la programele de cinema şi, în cel mai rău caz, să citesc benzile desenate.

–Ei, bine, iată, explică bossul. Domnul Rolle, aici de faţă, are un fiu: Emmanuel. Un băiat studios, calm, potolit...

Am poftă să-l întreb dacă-i de însurat, dar bossul are oroare de întreruperi şi de garagaţă.

–Acest tânăr, continuă el, s-a dus în Anglia să-şi desăvârşească studiile... Domnul Rolle are în Africa de Sud nişte sucursale ale firmei şi a ţinut ca fiul lui să posede o educaţie britanică, deoarece proiecta să-l trimită acolo...

Dintr-odată, omul cu ochii precum două ouă la capac se pune pe un smiorcăit mai rău decât o sută de Mariţe la un

loc.

Şeful se întrerupe şi păstrăm un minut de tăcere jenată.

Nu-i nevoie să fiu fachirul Dobitofini pentru a înţelege că băiatu' lu' tăticu' a păţit o chestie nasoală.

Bosul îşi masează craniul –acest craniu a-ntâia, din material plastic de culoarea fildeşului, şi care este cel mai încântător patinoar pentru muşte din toată regiunea parisiană.

–Şi? susur eu, încercând să pun iar treaba pe roate.

–Stătea în Anglia de un an. Tatăl lui mergea să-l vadă destul de des şi avea impresia că băiatul duce la Londra o existenţă foarte studioasă... De altfel, acest lucru s-a dovedit a fi exact. Apoi s-a petrecut drama...

Perfect narator, îşi trage sufletul şi-mi lasă curiozitatea să facă băşici.

În sfârşit, îşi dă iar drumul :

–Într-o zi, pe drumul Londra-Northampton, din cauza unei nenorocite manevre de volan, a răsturnat un biciclist. Şi atunci, conduita acestui băiat atât de serios devine stupefiantă: în loc să oprească pentru a-i da ajutor victimei, el apasă pe accelerator.

Fac o grimasă.

Bossul schiţează un gest care semnifică:

"Urâtă chestie, hai?"

–Asta nu-i tot, continuă el...

Casc urechile cât pot, ca un peşte scos din apă.

–După ce fuge, Emmanuel Rolle este urmărit de un zarzavagiu care asistase la accident. Acesta din urmă, având o camionetă nouă, foarte rapidă, reuşeşte să-l înghesuie într-un taluz. Neştiind dacă nu are de-a face cu un răufăcător, omul s-a înarmat cu manivela maşinii.

Fiul domnului Rolle se aruncă, atunci, asupra lui, îi

smulge pomenita manivelă şi, cu ea, îi aplică o lovitură cumplită în moalele capului. Celălalt cade mort pe loc.

O nouă pauză...

–Hm, mormăi eu, mai curând nasoală, povestea... Iar în Anglia e genul ăla de chestie care te poate costa scump... Şi pe urmă?

–L-a şi costat foarte scump pe Emmanuel, continuă patronul. A reuşit să ajungă la Londra şi, după o oră, s-a dus să se predea.

–Curios, murmur eu...

–Da... A fost judecat şi condamnat la moarte pentru omor cu premeditare. Va fi executat mâine dineaţă...

Aici, sărmanul tată Rolle scoate un scheunat şi se frânge în două. Cât ai avea tu inima de oţel-crom, durerea unui babac care ştie că moştenitorul lui va fi pus la frigare a doua zi, îţi umblă la cutia cu lacrimi.

Mă întorc, pentru a-mi ascunde emoţia. Şeful îşi trage manşetele lui impecabile. Flăcăul ăsta trebuie că face curte vreunei spălătorese care nu se zgârceşte la scrobeală.

În sfârşit, dominându-mi înduioşarea, îmi dau seama că povestea e tare penibilă, dar nu văd de ce mi-a spus-o bossul...

El îmi urmăreşte gândul, aşa cum urmăreşti numerele înregistrate pe cadranul luminos al unui biliard electric.

–San-Antonio, reia bossul, îţi cer un serviciu; un mare serviciu, cât se poate de personal... Domnul Rolle, prezent de faţă, ar fi vrut să-şi îmbrăţişeze fiul pentru ultima oară, dar lucrul ăsta se vădeşte imposibil. Mi s-a adresat mie, cerându-mi ca bietul băiat să fie asistat, măcar în ultimele lui clipe, de un compatriot. Am stabilit un contact, în acest scop, cu Yard-ul. Tot ceea ce pot admite confraţii noştri este ca tânărul Rolle să beneficieze de concursul unui preot francez. Or, cum tânărul nu are nici cel mai palid

sentiment religios, acest preot vei fi, dacă accepţi, dumneata...

Scot un croncănit:

–Eu?

–Vezi vreun inconvenient?

–Ei, bine! Nu... Numai că sunt surprins... Şi, pe urmă,... În câteva cuvinte, nu credeam să fiu eu ăla care să facă pe mântuitorul de suflete, mă înţelegeţi?...

Şeful îmi face, imperceptibil, cu ochiul.

–În sfârşit, mă grăbesc eu, primesc cu dragă inimă...

Tatăl Rolle îşi smiorcăie disperarea. Se ridică, se repede la mine,... Îmi strânge mâna, îmi scutură braţul ca pe o pârghie de pompă. Sughiţă, stropeşte cu salivă, spune eternele chestii de circumstanţă, se prelinge, curge, mă inundă...

După care, scoate un portofel, cu un teanc de bancnote gros cât o pernă marocană, şi-l pune pe biroul bosului.

–Pentru cheltuielile de călătorie ale comisarului San-Antonio, spune...

Şi, din nou, uite-l cum îşi dă drumul la miorţăieli...

–Să-i spuneţi fiului meu că...

–De acord, murmur, ştiu ce trebuie să-i spun...

Ne dăm toate ostenelile din lume ca să-l mătrăşim din birou. Nu mai termină cu bocitul, cu spusul unor chestii foarte lacrimogene, foarte bine simţite.

Când rămânem singuri, patronul şi cu mine, primul nostru gest este să ne ştergem frunţile. Apoi ne aşezăm şi ne privim cu ursuzlâc, ca două romane înghesuite între nişte suporturi de carte.

–Penibil, nu-i aşa? murmură bossul.

–Foarte...

–Trebuie că te întrebi de ce te-am ales...

–Într-adevăr, nu mă pot împiedica să murmur...

Şeful înalţă din umeri.

–La drept vorbind, nici eu nu ştiu aproape nimic.

Parcă jenat de această mărturisire, care nu se armonizează cu modul lui de a acţiona, reia:

-Simt că există o enigmă pe nume Emmanuel Rolle. Îi cunosc de foarte multă vreme pe aceşti oameni. Sunt nişte adevăraţi mic–burghezi de treabă, dornici să facă afaceri şi nu să omoare oameni...

–Fiecare familie are oaia ei neagră.

–Hm, ştiu... Totuşi, Emmanuel...

Dă din umeri.

–Va să zică, un băiat care face o manevră de volan stângace. Fuge, în loc să se oprească. Îl ucide pe tipul care încearcă să-l înhaţe. Şi apoi se duce să se predea; găseşti că e ceva normal?

–Am văzut eu altele şi mai rele... A avut o mare emoţie când l-a răsturnat pe biciclist şi asta l-a făcut să-şi piardă capul... Văzându-se ameninţat de zarzavagiu, a vrut să se apere. Un reflex împuţit, dar totuşi un reflex omenesc. În Franţa s-ar fi descurcat cu cinci ani de pârnaie şi cu câteva milioane pentru daune-interese... Ghinionul a făcut ca totul să aibă loc de cealaltă parte a Canalului. La englezi, cu moartea nu-i de glumit.*)

Şeful nu pare să-mi aprecieze jocul de cuvinte, de inspiraţie –totuşi –literară.

–Tot ceea ce spui constituie, într-adevăr, o explicaţie foarte valabilă a incidentului, admite el... În sens abstract, este chiar foarte pertinentă, San-Antonio, numai că...

---

*) În text: "*les English ne badinent pas avec la mort*". Joc de cuvinte care face aluzie la titlul piesei lui Musset "*On ne badine pas avec l'amour*" (Cu dragostea nu-i de glumit) (n. tr.)

–Numai că?

–Numai că, în cazul de faţă, îţi repet, este vorba de un băiat calm, energic, nu de o fiinţă şovăielnică, a cărei comportare ar putea fi justificată aşa cum spui. Dacă nu ar fi avut un motiv imperios pentru a acţiona astfel, Emmanuel Rolle s-ar fi oprit după ce l-a răsturnat pe biciclist. Sau, dacă ar fi fugit şi i-ar fi crăpat capul unui martor, pentru a-şi asigura această fugă, ar fi păstrat tăcerea. Să-ţi spun drept, lucrul ăsta mă cam sâcâie şi, fiindcă mi se oferă un prilej de a aranja o ultimă întrevedere cu acest băiat, profit de ocazie...

Inhalează o linguriţă de oxigen. Mă folosesc de asta ca să plasez pionul.

–N-o să am prea mult timp ca să-l... spovedesc, şefu'.

–Ştiu, dar ai să-ţi dai toată silinţa...

–Şi dacă nu vrea ajutorul unui preot?

–Trebuie să ne încercăm norocul...

O dată ce m-am lansat în obiecţiuni, degeaba mai încercaţi să-mi mai strecuraţi coji de banane sub ţurloaie...

–Şi dacă vrea un preot adevărat?

–Mă îndoiesc, murmură bossul.

Îşi mângâie cupola.

–Mă îndoiesc, repetă, dar dacă se întâmplă asta, n-ai decât să te porţi ca şi cum ai fi aşa ceva...

–Dar n-am căpiat, să-i cânt liturghia...

–N-o să ţi-o ceară...

De data asta nu mai e chip să insist: mă predau.

–Ei, bine, patroane, am să fac totul cât mai bine...

–Du-te la Tranuez, costumierul cinematografiei, să-ţi alegi un costum de preot. Îl îmbraci şi pleci cu avionul care decolează diseară, la ora zece. Îţi las biletul la aerogara Orly. Pe de altă parte, uite şi bani pentru

cheltuielile de călătorie. Plus o scrisoare de recomandare pentru ofiţerul de poliţie Brandon, un prieten de-al meu.

–Ştie de combinaţie? întreb.

–Nu, zice şeful. O să creadă că eşti un preot veritabil.

Zâmbeşte:

–Supraveghează-ţi puţin vocabularul în faţa lui...

–Fii pe pace, boss, nici la Academia Franceză nu se va ciripi mai bine.

El se ridică şi îmi întinde mâna.

–Mulţumesc, spune. Eşti un băiat straşnic că ai acceptat.

CAPITOLUL II

ÎN CARE ESTE VORBA DE UN POPĂ ÎN DISPOZIŢIE PROASTĂ ŞI DE UN CONDAMNAT ÎN FORMĂ

Megafonul din barul Orly-ului începe să latre. Le spune călătorilor pentru Londra să-şi mişte târtiţa because orătania pe rotile nu va întârzia să-şi ia tălpăşiţa.

Suntem, prin urmare, o întreagă liotă care se grăbeşte spre pista de decolare.

Iau loc alături de o pipiţă drăguţă, platinată ca buşonul unui radiator de Rolls. Are genele ca un pămătuf de strâns fărâmiturile şi, cu cât parfum şi-a turnat pe ea, s-ar putea camufla mirosul abatorului Villette.

Ea începe conversaţia:

–E prima dată când mergeţi cu avionul, domnule abate?

Am nevoie de o bună duzină de secunde, ca să-mi dau seama că i se adresează gagiului San-Antonio. Şi mârâi în sinea mea pentru că sunt înţolit stil vicar! Cu roba asta mă

simt tot aşa de bine ca un peştişor roşu într-un litru de Porto. Am impresia că sunt deghizat în pederast. Sunt băiatul care respectă religia, dar sutana asta îmi cauzează un rău fizic. Şi, pe urmă, nici nu prea sunt la largul meu, în ea.

Mă întorc spre păpuşică şi-i afişez zâmbetul meu cel mai pur, stil super-pasta-de-dinţi-Colgate...

–Nu, fiica mea, îi povestesc eu. Le văd, în materie de avioane.

Regret îndată că mi-am făcut de lucru cu ea, căci e o tipă care nu-şi poate ţine clanţa mai mult de două secunde.

Uite-o că se aruncă.

Îmi spune că şi-a făcut prima comuniune la Buttes-Chaumont, că nu uită niciodată să-şi înalţe sufletul la marile ocazii şi că visul ei este să-l vadă pe papa.

Profit de asta pentru a-i strecura că, dacă speră să se benocleze la Sfântul-Părinte, a-ncurcat borcanele, Londra fiind ultimul loc de pe planetă unde Părintele Bisericii Catolice ar avea ideea s-o facă lată.

–Dumneavoastră l-aţi văzut? chestionează ea, gata să cadă în extaz...

–Cum te văd pe dumneata...

–Oh! Nemaipomenit! Şi cum arată?

–Îmbrăcat în alb...

Este fermecată.

–Din ce ordin faceţi parte? mă întreabă.

Ce mai pacoste. Din îndepărtata mea educaţie religioasă nu mi-au mai rămas decât frânturi din cele zece porunci, şi alea...

–Hm! zic eu, fac parte dintre julişti...

–Nu cunosc, se miră ea...

–Congregaţie fondată de Sfântul Jules de Belleville*).

Face ochii cât sarmaua.

–A! foarte bine... Într-adevăr, îmi amintesc că am mai auzit vorbindu-se de ea.

Ceea ce dovedeşte că, efectiv, numai credinţa te mântuie!

Îmi mai pune o groază de întrebări de acelaşi soi, iar eu abia mă abţin să n-o trimit la naiba.

Zburătoarea noastră toarce ca la carte, dinspre partea asta n-am de ce să-mi fac sânge rău...

Deodată, întâlnim, totuşi, un gol de aer şi aparatul face un plonjon teribil; e o chestie d-aia de-ţi mută esofagul din loc. Puştoaica mi se agaţă, instinctiv, de aripă. Băgată în sperieţi, îşi pune capul pe umărul meu. Şi atunci, ce vreţi, o fi băiatu' niţel preot, dar încă nu-i sfânt. Faptul că-i simt căldura, parfumul, mă tulbură şi mă topeşte ca şi cum aş fi un comprimat de aspirină într-un pahar cu apă clocotită. O înhaţ de după ceafă şi-i aplic un sărut specialitatea casei, un secol de experienţă, sistem brevetat!

–Oh! părinte! bâlbâie ea...

Este zăpăcită şi, totodată, aţâţată. Un popă, auzi tu! Strașnic, ce-o să se mai fudulească pe la prietene.

–Îţi cer scuze, şoptesc...

– Da' ştiu că aţi avea de ce să fiţi excomunicat, murmură ea.

– Mai bine aşa, decât cu o scarlatină, obiectez.

Este atât de uluită, încât o să explodeze, dacă nu-i potolesc scrupulele.

– La julişti nu se face legământ de castitate, o anunţ.

– Ah! foarte bine, zicea ea, acum pe deplin liniştită.

Voiajul se termină fără alte incidente. Când aterizăm la

*) Belleville = cartier al Parisului; jules (arg.) = gagiu (n.tr.)

Londra, dăm peste o ceaţă groasă, ca în filmele lui Marcel Carné.

În haloul vaporos al reflectoarelor, siluetele sunt împietrite, imobile...

Mă apropii de lumini odată cu ceilalţi călători. Un tip subţiratic, ca o leafă de salahor, vine drept spre mine, cu un mers de robot. E îmbrăcat cu un pardesiu negru, poartă ochelari, o pălărie cu boruri întoarse şi ţepene, o umbrelă ţeapănă şi sunt încredinţat că şi boreasa lui trebuie să fie o tipă la fel de ţeapăn clădită.

Are portretul plin de pistrui şi o mustăcioară gen pensulă tocită, care îi umbreşte buzele subţiri.

Într-o franceză foarte curată, îmi spune:

– Scuzaţi-mă, domnule preot, sunteţi trimis de poliţia franceză?

– Just!

Îi întind laba.

Admir curtoazia colegilor mei englezi. Uite nişte tipi care nu pregetă să iasă din scutece, ca să vină să facă pe ghizii la aeroport, în toiul nopţii.

– Încântat, declar.

Ne facem bocceaua. El îmi deschide portiera unei maşini negre, pătrate, ca un pachet de zahăr cubic, dar în care e bine să trăieşti.

Brandon e tăcut ca treizeci şi doi de peşti. Încerc să leg o conversaţie despre timp. Le boscorodesc ceaţa proverbială, dar asta nu pare să-i facă prea mare plăcere.

Îmi spune că ceaţa e o legendă şi că, în realitate, vremea nu-i mai urâtă la Londra ca aiurea.

Probabil că s-a obişnuit să trăiască în mizeria asta, flăcăul! De altfel conduce cu o rară măiestrie, în vreme ce eu nici măcar n–aş fi în stare s-o recunosc pe excelenta

femeie care-mi este mamă, dacă ar fi la distanţă de treizeci de centimetri de mine, ba chiar spunându-mi şi cum o cheamă...

O oră mai târziu, oprim în faţa unei clădiri mari, nici mai drăgălaşă, nici mai sinistră decât oricare închisoare din lume. Brandon sună la poartă. Un vizor se întredeschide şi, în spatele unei grile, zăresc faţa pătrată a unui gardian. Brandon îi suflă o frază scurtă. Celălalt deschide uşa.

Pătrundem într-o curticică strâmtă. Seamănă cu un fel de anticameră cu plafonul descoperit. O altă uşă se iveşte, ca într-un coşmar... Trebuie, din nou, să sunăm şi să parlamentăm... Ni se deschide...

O luăm pe un coridor glacial, care dă într-o rotondă, de unde pleacă o groază de culoare, ca spiţele unei roţi.

În mijlocul rotondei se află o masă mare, cu gardieni aşezaţi în jurul ei. Fiecare capăt de culoar este închis cu o grilă, ale cărei bare sunt groase cât copanul meu,

Brandon discută ceva cu un şef. Acesta se înclină în faţa mea, iar eu îi acord o mică binecuvântare *urbi et orbi*.

Preumblarea prin sinistrul stabiliment continuă. Acum suntem flancaţi de un gardian care seamănă atât de tare cu o gorilă, încât aproape că îmi vine să-i cumpăr nişte alune.

Mergem în sectorul condamnaţilor la moarte.

Un sector nasol, credeţi-mă.

Socotesc că a venit momentul să-mi flutur cartea de rugăciuni.

E cazul să par cât mai veridic.

O uşiţă...

Gardianul deschide şi pătrund într-o încăpere strâmtă, mobilată mai puţin decât sumar.

Rolle-fiul este aici.

E un băiat înalt, brunet, cu ochi limpezi şi vii.

Stă aşezat pe un taburet şi pare să mediteze. Aici, condamnaţii la moarte ştiu, încă din ziua procesului, data execuţiei, aşa că au posibilitatea să reflecteze la toate problemele pământului şi ale cerurilor...

Când intru în cuşca lui, se îndreaptă uşor, de spate.

O umbră îi tulbură privirea. Schiţează un surâs amar.

Şi-mi plasează, brusc, o tiradă în engleză. Cum nu înţeleg o iotă, dau din umeri.

– Nu-ţi mai zdrobi creierii, băieţică, îi murmur... N-am fost niciodată dotat pentru limbile străine.

Rămâne cu ciocul căscat.

– Sunteţi francez?

– Tot aşa de francez ca şi tipii de-i cheamă Durand de o sută şaişpe generaţii!

Ridică din umeri.

– Hotărât lucru, administraţia penitenciarelor britanice îşi face bine treaba, murmură Rolle. Oferă duhovnici de import fiecărui străin pe care-l trimite la moarte.

Nu are aerul că s-ar lăsa doborât, băiatul. Este un tip curajos, care va şti s-o mierlească frumuşel.

Mă îndrept spre patul lui şi mă aşez.

– Sunteţi amabil că aţi venit, rânjeşte el, dar vă rog să mă scuzaţi, domnule abate, în curând o să mă aranjez de-a dreptul cu bunul Dumnezeu. Ştiţi ce se spune la noi: până la Dumnezeu te mănâncă sfinţii!

– Ştiu, zic.

Oftez...

– Dar n-am venit să-ţi ţin o predică...

– Ah! nu?

– Nu... Cu atât mai mult cu cât îţi împărtăşesc punctul de vedere în privinţa religiei...

Asta o încasează din plin... peste ochi...

– Cum aşa?

– Ascultă, băiete, murmur eu, nu te mai căzni să te vâri în carapace, nu ar fi corect într-un asemenea moment. Să vorbim deschis: sunt popă cum eşti tu papa de la Roma. Îmi zice San–Antonio şi sunt sticlete. Babacul tău este amic cu şeful meu, iar acesta din urmă a obţinut de la englezi permisiunea să trimită un preot de la noi, ca să te asiste. Numai că, în loc să-ţi expedieze un reprezentant al clerului, care te-ar fi pisat cu palavrele lui, a găsit mai cu cale să trimită pe cineva de-al casei.

Celălalt îmi pare, dintr-o dată, temător. Privirea i se întunecă.

– Ciudată idee, face el, în sfârşit...

Ne privim un moment, în tăcere.

– L-am văzut pe taică-tu, puştiule... Chestia asta l-a pocnit serios la mir. M-a însărcinat să-ţi transmit toată dragostea lui...

Gâtlejul mi se strânge. Am o senzaţie de parcă aş fi înghiţit un picior de pasăre întreg, cu ghearele răşchirate.

Ochii tânărului Rolle se înrourează. El se ridică, îşi frânge mâinile şi-şi trosneşte încheieturile ca pe nişte lemne uscate. Peste puţină vreme, la fel o să-i trosnească şi vertebrele.

– Mulţumesc, zice, în sfârşit.

Şi adăugă...

– Să-i spuneţi tatii că... regret povestea asta stupidă...

– De acord...

– Să-i mai spuneţi că ultimul meu gând...

– Desigur...

Ştiam eu că e o treabă afurisită, dar nu credeam să fie atât de complicată, de penibilă. Afacerea asta e bună

pentru un adevărat preot; pe mine, însă, mă dărâmă.

– N-ai nimic să-mi spui, reiau.

Scutură din cap.

– Nu, face, asta-i tot...

Şi, atunci, rostesc o vorbă nenorocită. Dacă vă spun că sentimentele nu-s sectorul meu!

– Să profităm! lansez...

Subînţelegând:

"... câtă vreme sunt aici..."

El înţelege altceva.

– Da, zice, nu mai am mult...

– Nu asta voiam să spun...

Scutură din cap:

– Nu mai am nimic de adăugat.

Mă ridic şi mă sprijin cu spatele de zid, alături de el. Îi pun mâna pe umăr.

– Îl cunoşti pe patronul meu? încep. E chel ca o tărtăcuţă şi are nişte idei aparte...

Băiatul zâmbeşte, amintindu-şi-l pe boss.

– Îl cunosc, face Emmanuel.

– Şi-a zis că poate vei fi având, în clipa asta, ceva care te sâcâie.

– Nu mai spune, face, în zeflemea, tânărul.

Pentru a doua oară am dat dovadă de nepricepere. *In petto*, mă tratez cu toate insultele posibile şi imaginabile. Numai că nu-mi serveşte la nimic să-mi rectific tirul. La punctul în care a ajuns Rolle, nu mai poate el de convenienţe.

Nu prea vorbăreţ viitorul spânzurat, nu?

– Atunci? întreb eu.

– Atunci nimic, zice el.

Pornesc la atac.

– Şeful meu...

Surâde...

– Faceţi parte din genul megaloman, remarcă...

– Întrucâtva, admit eu... Este ceva congenital la poliţişti... Boala asta se ia ca tusea măgărească într-o grădiniţă de copii. Deci, pentru a reveni la şeful meu, el găseşte că povestea asta a ta nu e clară...

– Ca să vezi...

Pentru un condamnat la moarte, care, peste o clipă va fi atârnat de grumaz, are destul aplomb.

– El pretinde că toată chestia asta nu ţi se potriveşte... că nu eşti tipul care să abandoneze în drum un rănit şi nici ăla care să-i crape capul unuia care voia să-i dea o lecţie de civism...

Emmanuel schiţează un mic zâmbet trist.

– Nu mi se potriveşte, face el ca într-o reverie...

– Nu. Şi acum, doar cât te-am văzut şi sunt gata să gândesc la fel. Ascultă, băiete, să nu ne ocupăm de fineţuri. Ai să dai ortul popii şi o regret. Dacă povestea asta s-ar fi petrecut în Franţa, s-ar fi şters cu buretele fără ca să-ţi faci buba, dar acum este prea târziu... Numai că, poate ai avut supărări... Ai acţionat sub o influenţă străină... Nu ştiu... Pe scurt, este de crezut –şi noi o credem –că aici ceva nu-i în regulă. Aşa că, profit de această ultimă întrevedere ca să te întreb: ce anume?

Rămâne nemişcat. Este niţeluş mai palid decât atunci când am intrat...

Ochii îi sunt plini de un nu-ştiu-ce.

– N-am nimic de spus, zice... Nu, totul s-a petrecut aşa cum am declarat... E ridicol, dar plătesc pentru ce-am făcut, aşa că vreau să fiu lăsat naibii în pace...

Nu mai am decât să-i urez o moarte uşoară.

În acest timp, cineva bate la uşă. Este Brandon cu

gardienii şi cu un alt nene, cu aer riguros, care trebuie să fie patronul dughenei.

Micul terţet pătrunde în colivie. Directorul îi trăncăneşte o predică lui Emmanuel. Înţeleg că este formula sacramentală, prin care i se anunţă că sentinţa va fi dusă la îndeplinire.

Emmanuel îl priveşte foarte liniştit. Flăcăul ăsta are nervi de oţel, ascultaţi-mă ce vă spun!

Garda îl încadrează pe condamnat. Brandon îmi face semn să urmez cortegiul. Iată-ne porniţi la preumblare pe culoarele triste.

Sala de execuţii se află într-o aripă depărtată a clădirii. Este o încăpere goală, văruită. Spânzurătoarea nu are deloc măreţie. Pare mai degrabă pricăjită. O spânzurătoare de om sărac. Dedesubtul ei este o trapă, pentru moment închisă. Călăul e un ins între două vârste, cu mutră de contabil şi ochi miopi.

Este înţolit în gri închis. Are cămaşă albă, cravată neagră şi un aer foarte "mi-am pierdut soacra săptămâna trecută".

Gardienii îl duc pe Emmanuel spre trapă. Îi leagă mâinile şi picioarele...

În acest timp, călăul îşi pregăteşte sforicica. Inima îmi bate să se rupă. Am lichidat la indivizi, cu găleata, însă atunci eram în focul acţiunii –în situaţie –cum se zice la teatru. Dar această rece şi metodică trimitere la moarte mă îngheaţă.

Îl privesc pe Emmanuel Rolle; mă priveşte şi el... Ochii săi au o strălucire intensă...

Directorul înaintează iar, mormăie o nouă cuvântare, pe melodia predicilor de la BBC.

Emmanuel ascultă fără să sufle. Apoi dă din cap în semn că nu, iar ochii lui revin, aţintindu-se asupra mea.

Nu mai pot. Păşesc pe trapă şi îl iau pe după gât. Îl sărut, ca pe un frate, pe amândoi obrajii.

– Eşti curajos, îi şoptesc, eşti un adevărat bărbat, Rolle. O să le spun că ai murit ca un campion...

Cele spuse de mine îi fac bine...

Brusc, nu-i mai văd ochii. Călăul îi pune pe cap o glugă neagră.

Cumplită impresie să te afli faţă în faţă cu un tip acoperit cu chestia asta şi cu funia de gât.

– Curaj, spun eu...

Atunci văd mişcându-se pânza în jurul buzelor lui.

– Sunt nevinovat, suflă o voce înfundată.

Brandon, care stă în spatele meu, mă trage înapoi.

Trapa se deschide, un fulger negru îmi trece prin faţa ochilor şi nu-mi mai rămâne înainte decât o funie întinsă, care se legănă uşor.

Mi se pare că toate astea au fost un vis.

Pentru moment, rămân ca prostit... Lovitura a fost dură...

– Veniţi, domnule preot, îmi ordonă Brandon.

Îl urmez...

Din nou mohorâta procesiune pe culoare. Paşii îmi răsună în ţeastă.

Merg abătut, ca un bou spre abator...

– Mi se pare că această execuţie v-a afectat mult, îmi spune colegul meu englez.

– Da. Destul de mult, murmur eu... Aţi auzit ce a spus când avea gluga pe cap?

– Nu.

– Că e nevinovat!

Brandon dă uşor din cap.

– Aşa spun toţi, în clipa aceea. Ca şi cum ar spera, prin această ultimă negaţie, să li se mai acorde o amânare.

O dată ieşit din clădirea închisorii, simt că-mi merge ceva mai bine.

– Domnule preot, zice Brandon, presupun că aţi dori să beţi puţin alcool, ca să vă reveniţi.

– Cu plăcere...

Deschide portiera maşinii lui pătrate şi mă lasă să urc.

– Crâşmele sunt închise la ora asta, zice. Să mergem la mine, la club.

Navighează prin ceaţă ca un peşte prin apă. Ca să recunoşti locurile prin vata asta, ar trebui să ai o busolă în fiecare ochi, pe cuvânt!

După zece minute, se opreşte dinaintea faţadei unui imobil impozant şi mă invită să-l urmez. Pătrundem într-un hol imens, decorat cu plante verzi, şi urcăm o scară monumentală.

Clubul se află la primul etaj.

La ora asta nu e aproape nimeni. Doar patru bezmetici care joacă foiţe la o masă... şi doi angajaţi de-ai casei, care se căznesc să nu caşte.

Brandon se aşază cât mai comod într-o berjeră. Eu mă prăbuşesc într-un fotoliu.

– Whisky? întreabă el...

Fac semn de acceptare.

– Două scotch-uri duble, zice.

Deşi a spus-o pe engelzeşte, m-am prins. Există cuvinte pe care le dibăcesc în toate limbile!

– Ei, domnule comisar, continuă el, ce concluzie trageţi din călătoria dumneavoastră?

CAPITOLUL III

ÎN CARE E VORBA DESPRE OMUL CARE L-A VĂZUT PE OMUL CARE L-A VĂZUT PE OMUL CARE A VĂZUT CIOLANUL!

Iau paharul de scotch pe care barmanul somnoros dar corect mi-l pune în faţă şi-l rad dintr-o duşcă.

Brandon şi-l bea şi el pe al lui, dar încet, politicos. În sfârşit, îl privesc şi izbucnesc în râs.

– M-aţi recunoscut? zic.

Zâmbeşte scurt.

– Nu, face el. Dar când un şef al poliţiei franceze îţi cere să primeşti un preot care să-l asiste pe Rolle, te gândeşti imediat ca preotul ăla trebuie să fie cu umerii laţi şi să nu aibă apucături de cleric. Nu m-am înşelat. Ştiu că există în serviciile secrete franceze un comisar San-Antonio, însărcinat cu misiuni mai puţin obişnuite. Ştiu că numitul comisar este un băutor de elită şi că nu-şi ţine

limba legată, cum ziceţi voi, în Franţa...

Ridică paharul.

– În sănătatea dumneavoastră, domnule comisar...

Ezit.

– În sănătatea dumitale. Brandon, mai putem lua o chestie de-asta?

Colegul meu pocneşte din degete. La gestul lui, barmanul se execută. Imediat am posibilitatea să-mi moi trompa într-o stacană de format mare.

– Această călătorie, mă întreabă interlocutorul meu, v-a determinat să trageţi vreo concluzie?

Dau din umeri.

– Nu, nici una. Doar că mi-a insuflat o îndoială.

– Îndoială?

– Da...

– Cu privire la culpabilitatea lui Rolle?

– Întocmai...

Meditează un moment. Stă foarte drept în scaun, cu acel aer încurcat al tipului care îşi însoţeşte pipiţa în salonul de probe al unei croitorese.

– Am să fiu deschis cu dumneavoastră, comisare, zice. Sunt sincer convins că Emmanuel Rolle a fost vinovat. Am trăit mult în Franţa şi, în forul meu interior, deplâng anumite laturi riguroase ale justiţiei noastre. Băiatul nu era pe deplin conştient când a comis acel act de violenţă; ca să vă spun totul, băuse. Am făcut eu însumi ancheta. L-am interogat pe hotelierul din Northampton, la care a petrecut împreună cu o prietenă. Acesta mi-a spus că îi comandaseră două sticle de Bourgogne.

– Ei şi, întreb eu, ce-o fi aşa extraordinar în asta, din partea unui francez?

El mă priveşte şi zâmbeşte larg. Pentru prima oară, pare

cu adevărat uman.

– Afurisit french boy!

Mă hlizesc şi eu.

– Două sticle în doi, de partea astălaltă a Canalului, e ca şi cum ai lua o cafea cu lapte dimineaţa, îi certific. Aşa că nu-i cazul să faci din asta o tragedie...

El devine iarăşi grav.

– În sfârşit, beat sau nu, l-a trântit cu adevărat pe biciclist...

– Biciclistul l-a recunoscut?

– Da...

– Cum se simte?

– Mai bine: câteva coaste rupte şi o rană la cap...

– Rolle era singur?

– Da.

– Dar fata cu care a ciugulit?

– Cu care ce...? întreabă Brandon uluit.

– Cu care a halit, îmbucat, clămpănit... ce mai... cu care a mâncat!

– Am interogat-o. Este o fostă colegă de-a lui Rolle. Domnişoara Auburtin, Martha Auburtin, laborantă la o farmacie din Northampton.

– Erau amanţi?

– Posibil, cu toate că şi unul şi celălalt ne-au asigurat de contrariul...

– Ea a spus că Rolle era beat când au plecat de la masă?

– A jurat în faţa instanţei, în orice caz...

Îmi golesc ultima picătură din pahar, sub privirea grea a barmanului, care nu-şi poate reveni văzând în ce cadenţă trage la măsea un preot cumsecade.

– Vorbeşte-mi despre omor, Brandon...

El se reculege, pentru că este un om care nu obişnuieşte

să-şi cumpere nici măcar o pereche de şireturi fără a fi cântărit în prealabil, cu o balanţă Roberval, argumentele pro şi contra.

– Zarzavagiul Harris trecea pe şosea în momentul în care a avut loc accidentul. A început să-l urmărească pe Rolle. Camioneta lui nouă prindea viteză mare, mult mai mare decât cabrioleta lui Rolle. L-a depăşit şi l-a înghesuit în taluz. Pentru orice eventualitate, a pus mâna. pe manivela de sub scaun, ca să-l ţină la respect pe apucatul ăla. Dar Harris era un omuleţ pirpiriu şi cam în vârstă. Rolle a sărit la el, i-a smuls manivela pe care acesta o ridicase şi l-a lovit cu ea în cap... Cel puţin asta e versiunea prezentată de el însuşi. Numai că l-a atins la baza craniului, ceea ce indică faptul că agresorul a izbit în timp ce victima lui era fie aplecată în faţă, fie întoarsă cu spatele...

– N-au fost martori?

– Niciunul, fiindcă era pe înserate, iar şoseaua pustie. De altfel, în dreptul ăla este o pădure de stejari.

Fac un semn afirmativ...

– Şi apoi?

– Rolle a pretins că l-a lovit pe Harris din faţă. Pentru a explica plaga de la ceafa acestuia, a făcut observaţia că o manivelă de automobil este în zigzag...

Mă priveşte.

– Rolle s-a urcat din nou în maşină şi s-a întors la Londra. După trei ore, se ducea să se predea la comisariatul central...

– Aţi verificat cum şi-a întrebuinţat timpul de la sosirea la Londra şi până când s-a predat?

– Da... S-a dus la cinema...

– La cinema!

– A pretins că era ca năuc şi că avea nevoie de

întuneric, ca să reflecteze. A fost la Byron, am verificat.

Nu văd ce-aş mai putea întreba

– Bun, zic, îţi mulţumesc...

Îmi deschei sutana şi i-o dau barmanului.

Acesta se uită la ea cu o groază de parcă ar fi scalpul fratelui său geamăn.

– Aş vrea să vă las asta în păstrare, spun eu...

Dar el se prinde la franceză tot aşa de bine ca şi flăcăul San-Antonio când se ciripeşte pe englezeşte.

Din fericire, Brandon îmi serveşte drept translator.

– Ce intenţionaţi să faceţi? întreabă el.

– Nu ştiu, declar... Să adulmec niţel...

Mă gândesc la vocea aceea înăbuşită ieşind de sub gluga neagră... Deja o voce de dincolo de mormânt. Vocea unui tip tare care, brusc, în momentul când dădea în primire, voia să aducă la cunoştinţa lumii că e nevinovat.

Căci Emmanuel Rolle era nevinovat. Pariez cu voi pe o duzină de aspirine, contra unui loc de Preşedinte al Republicii, că nu l-a lichidat el pe tip... în celulă, m-am prins dintr-o privire că puştiul nu era un criminal. Credeţi-l pe băiatu', îi cunosc pe nevinovaţi, cum recunoaşte geambaşul un cal cu picioarele slabe.

– Brandon, spun, mulţumesc teribil de mult pentru amabilitatea dumitale, care îmi dovedeşte că reputaţia Yard-ului nu e o poveste. Cu permisiunea dumitale...

(*In petto* îmi spun: "şi chiar fără".)

– ... cu permisiunea dumitale, o să-mi arunc un ochi peste toată chestia asta, doar ca să am ceva concret de pus pe masă la şeful meu. Un fel de versiune franceză a dramei, la urma urmei.

El aprobă printr-o înclinare a capului. Nu are deloc aerul sarcastic. Să fi venit un englez la noi să ne spună de

o contra-anchetă, păi l-am fi tratat de nenorocit, de împuţit, de farfara... Dar el, dimpotrivă, îmi dă dreptate. Nu neagă că aş putea găsi trufe, acolo unde el n-a descoperit decât ciuperci otrăvite.

– Ai fi foarte amabil dacă mi-ai da adresa fetei cu care a benchetuit la...

– Northampton, completează surâzând Brandon.

– Aşa... şi pe cea a hanului şi a accidentatului...

Îmi aşterne toate aceste informaţii pe o foaie de hârtie albă, cu o caligrafie britanică, dreaptă şi rotunjită.

Îmi adaugă chiar şi adresa lui Harris, victima...

– Vă scriu şi numărul meu de telefon, zice; dacă aveţi nevoie de ajutor, mă puteţi găsi.

Ieşim de la club. Ziua umblă creanga printre ceţuri. Becurile au aureola mai discretă, mai diluată...

Brandon îmi scutură laba.

– Presupun că o să vă odihniţi puţin, spune. Mergeţi la hotelul Wuich şi spuneţi că veniţi din partea mea. Se află lângă staţia "Elephant and Castle".

–Mulţumesc.

Îi întind iar laba, mi-o strânge iar şi iată-mă singurel în mijlocul acestei supe de mazăre pe post de ceaţă.

Dacă vreţi să ştiţi, văgăuna asta este exact ultimul colţ de pe lume unde aş pune piciorul, dacă aş încerca să mă expatriez. Eu, unul, am oroare de ceaţă... Bojocii mei nu se pot mulţumi cu aburi. Este lugubru şi-ţi imprimă o tristeţe până în cel mai ascuns ungher al nădragilor.

Dansez când pe un picior, când pe altul, nehotărât.

Să urmez sfatul lui Brandon şi să mă vâr între două cearceafuri sau, dimpotrivă, să mă cărăbănesc spre cărările întortocheate ale războiului?

Optez rapid pentru cea de-a doua formulă. Încă nu mi-e

somn, iar mica ceremonie la care tocmai am asistat, mi-a zdruncinat generatorul de palpitaţii.

Pornesc să străbat străzile pustii. Maşinile încep să circule. Totul în jur e vătuit şi cenuşiu. Totul este sumbru, ostil, sălbatic... Iar eu mă simt ca Degeţel în mijlocul pădurii, după ce înaripatele i-au ciugulit fărâmiturile de azimă cu care îşi însemnase cărarea...

Deodată, zăresc un taxi care staţiona.

–Scuze, şefu', zic.

Tipul este un vlăjgan uscat, cu capul ca un pămătuf fără pene.

Are o privire urduroasă.

Îmi dau seama că-i vorbesc într-o limbă pe care n-o cunoaşte.

–Nu vorbesc franţuzeşte, recită el, cu un accent numai bun de tăiat cu flacăra oxiacetilenică.

–Iar eu, *I not speak english,* declar la rândul meu.

Asta îl face să se hlizească. Când râde, zici că beregata stă să-i fete.

Îmi apuc dovleacul în mâini şi reflectez.

–Eu *go to Northampton,* spun, în fine.

Cum zice un gorobete de-al meu: sunt polîgon, stau la Vincennes.

Şoferul îmi ţine un discurs la care nu mă prind şi-mi face semn să mă urc în droaga lui.

M-ar mira să mă piloteze până la oraşul cu pricina, dar –în sfârşit –poate că mă va duce o bucată de drum.

Zece minute mai târziu, îşi stopează rabla în faţa unui edificiu care seamănă mai mult a gară decât a closet.

–Northampton, zice vlăjganul.

M-am prins. Nu am nici un merit, s-ar fi prins şi un cretin !

Îi transmit o foiţă de o liră, iar el imi dă restul.

–Mulţumesc, spun, pierzându-mă în gară.

Dimineaţa este deja avansată, pentru vârsta ei, când debarc la Northampton. Ceaţa ori şi-a făcut bagajele, ori a rămas la Londra.

Poate o să mă faceţi mincinos, dar vă afirm că pe acoperişuri sunt fărâme de soare...

*

* *

Zăresc un policeman cu o cască imperială şi-l întreb de hanul "Leul încoronat". Mi-l indică mintenaş, căci e la doi paşi de noi, într-o piaţă mică, pavată cu pietre cât se poate de egale.

Oraşul e construit din cărămidă roşie şi, nu ştiu de ce, mă face să mă gândesc la Toulouse.

Intru în han. Trebuie să cobor două trepte. Are un aer rustic şi e cochet, dichisit. Se simte mirosul de ceară pentru lustruit parchetul şi arama. Se simte, de asemenea, miros de bere.

Un patron dolofan, cu o figură de culoarea andivei, stă în fundul sălii joase. Jumuleşte o gâscă.

Îmi stropşeşte formula unui salut servil, în mijlocul unui nor de fulgi.

–Vorbiţi franţuzeşte? întreb eu...

Îşi scutură, în mod negativ, moaca.

Am dat lovitura. E mai mare râsul: să vreau să anchetez într-o mahala al cărui limbaj nu-l pricep.

Am aerul atât de nenorocit, încât el începe să mugească spre culise:

–Mary! Mary!

Apare o fată roşcovană, cu o expresie prefăcută.

Patronul mă arată, explicându-i că nu pricep nici o boabă din limba lui Shakespeare.

–Ce doriţi, mă întreabă ea.

Franceza ei este aproape comestibilă.

–Iată, îi explic, fac parte din poliţia parisiană.

Ca dovadă a celor spuse, îi arăt cartea mea de identitate. Ea o studiază foarte atent, cu grija unui vameş zelos.

–Cu ce vă putem ajuta?

Îi explică patronului cum vine treaba. După ce e pus la curent, acesta se încruntă.

–Vin în legătură cu tânărul francez care a fost executat în dimineaţa asta, fac eu...

–Oh! *yes*, zice slujnica. Îmi aduc foarte bine aminte...

–A luat masa aici, în ziua crimei, nu-i aşa?

–Da.

–Era cu o fată?

–Da.

–I-aţi mai văzut pe băiat şi pe fată înainte?

–Veneau aici în fiecare săptămână, vinerea. Luau masa în tête-à-tête...

–V-a făcut impresia că se... că se iubeau?

Ea se face roşie ca fesele unui nou născut.

–Nu ştiu...

–În sfârşit, după atitudinea lor...

Scutură din cap...

–Nu, erau foarte corecţi.

O privesc şi-i zâmbesc, aşa, ca chestie, să-i insuflu încredere, dar ea probabil că a tras chiulul în ziua în care zâna Marjolaine a distribuit buna dispoziţie. Este ursuză ca un pekinez.

–Nu s-a petrecut nici un incident deosebit în timpul

acestui dejun?

Se gândeşte.

–Nu, nici unul...

–Eşti sigură?

–Da...

–Vrei să-l întrebi pe patronul dumitale dacă a remarcat ceva?

Se întoarce spre grăsanul cu pielea cenuşie. Îi traduce întrebarea mea şi-l văd pe acesta cum cade pe gânduri.

Apoi, deodată, începe să se gargarisească cu o sută pe oră. Spune nişte chestii grele, ca pelteaua de coacăze. Se animă, ceea ce e rar la un englez. Îmi miroase a bine...

Slujnica pare surprinsă. În sfârşit, când ăla îşi astupă valva, ea recită cu docilitate:

–Domnul Benett –înţeleg că e vorba de hangiu –spune că, în timpul mesei, un bărbat şedea la masa vecină cu a tinerilor. A băut bere. La un moment dat, tânărul francez s-a dus să cumpere un ziar de la un vânzător care trecea pe stradă. Bărbatul i-a aruncat, discret, domnişoarei un cocoloş mic, de hârtie. Domnul Benett stătea cu spatele, dar a văzut mişcarea în oglindă...

Aha! iată, în sfârşit, ceva noutăţi...

–Ce a făcut fata? întreb eu.

Umflatul de hangiu se explică. Aştept traducerea; parcă aş fi la O.N.U.

–Şi-a strecurat hârtiuţa în buzunar. Când prietenul ei, francezul, a venit cu jurnalul, ea s-a scuzat şi s-a dus la toaletă...

Evident, ca să citească...

Îmi muşc buza inferioară.

–Bărbatul a plecat?

–Aproape imediat...

–Cum arăta?

Îi cere informaţii lui moş-jumuleală. Acesta face o descriere care îmi e transmisă cuvânt cu cuvânt. Aruncătorul de cocoloaşe era înalt, tânăr, blond. Purta un costum bleumarin şi o jachetă maron, de antilopă. Asta era tot ce-mi putea spune...

–Cu ce v-am mai putea servi? întreabă puştoaica.

Am poftă să-i propun nişte cursuri suplimentare de franceză, ca să-şi perfecţioneze vocabularul... Cursuri serale, pentru adulţi, de preferinţă. Dar prea e nasoală, prea tristă.

–Da, îi spun, puteţi face un lucru pentru mine: o pereche de ochiuri cu şuncă!

Ea îi trece comanda, în direct, patronului. Acesta, din moment ce sunt client, devine activ. Îmi indică o masă lângă o sobă mare, de faianţă, o masă cochetă, acoperită cu o ţesătură în carouri mici, roşii...

Mă aşez şi –cu o bucurie feroce –îmi împlânt furculiţa în gălbenuşul ochiurilor.

Masticând vioi, fac un mic voiaj mental, în sens invers. De aici, din această sală de han englezesc a pornit drama... Daţi din umeri? Pe cuvânt, organul meu de adulmecat nu-i o sfeclă. De atâta timp de când ne cunoaştem, ar trebui să ştiţi că, atunci când demarez pe o pistă, chiar una fără consistenţă, înseamnă că ceva nu-i în regulă pe acolo... rareori să mă fraieresc. Aici, bossul, cu ţeasta lui pleşuvă şi cu manşetele lui scrobite, a văzut just. Există o afacere Rolle. O afacere mai mult sau mai puţin simplă decât a crezut poliţia engleză.

Şi-mi halesc încet ouăle prăjite, privind la masa pe care o ocupase misteriosul cuplu...

CAPITOLUL IV

ÎN CARE E VORBA DE O PIPIŢĂ PLECATĂ FĂRĂ ADRESĂ

"Chemist's shop"... degeţelul meu cel mic, specialist în franceză-engleză, îmi spune că asta mai înseamnă şi "Pharmacy". Nu scrie aşa deasupra uşii, cu litere aurite, ci chestia aia cu chimistul de care v-am gângurit înainte, respectând ortografia.

Apăs pe clanţa în formă de cioc de raţă şi mă trezesc în faţa unui fel de bâtlan zgribulit, îmbrăcat în alb.

–Mister Standley? întreb eu, forţându-mă să prind un accent englezesc trăznet.

–*Yes*, îmi răspunde acest onorabil comerciant.

–Vorbiţi franţuzeşte?

Tot mica întrebare pe care o plimb pe sub nasul băştinaşilor de aici, ca pe un taler de cerşetor. Trebuie să spun că dicţionăraşul cu care m-am înarmat, pentru a-mi

permite să dărâm, în caz de absolută necesitate, baricadele vocabularului, este niţel cam prea sumar.

–Puţin, zice spiţerul.

–Într-un ceas bun!

Îl privesc. Nu, nu seamănă cu un bâtlan, ci cu un pelican, fiindcă poartă sub bărbie o guşă voluminoasă.

–Aş putea vorbi cu Miss Auburtin?

El deschide gura şi zăresc nişte fasole negre, care nu fac cinste profesiei sale de negustor de pastă de dinţi.

–M-a părăsit! zice el...

Tremur al dracului de tare.

–Când?

–Acum câtva timp. Într-o dimineaţă n-a mai venit la lucru, mi-a telefonat că mătuşa ei de la Londra este grav bolnavă şi că trebuie să stea la căpătâiul său. Ajunsă la Londra, mi-a scris că mătuşii îi merge mai bine, dar că, de aici înainte, rămâne cu ea. S-a scuzat şi şi-a dat demisia.

–Ca să vezi...

El mă priveşte cu surprindere.

–Pot să vă întreb cine sunteţi? mă chestionează.

–Un poliţist francez. Cu acordul Scotland Yard-ului, fac o mică anchetă în legătură cu drama petrecută acum trei luni, pe şoseaua care duce la Londra, înţelegeţi?

Trebuie că a înghiţit vreo trei-patru găluşti de vată hidrofilă, care i-au rămas în gâtlej. Clipeşte din faruri, benoclându-se la mine...

–Da, face, sunt la curent. E vorba de un compatriot de-al dumneavoastră, nu-i aşa?

–Întocmai... Şi era în combinaţie cu fâţa de la dumneavoastră...

Îşi purică memoria. Cu mâinile lui slabe îşi masează grumazul borţos.

–Nu înţeleg ce spuneţi, zice. Scuzaţi-mă, franceza mea e foarte imperfectă.

Îmi reprim ilaritatea.

–Acest Emmanuel Rolle o frecventa, o vedea pe asistenta dumneavoastră, nu-i aşa?

Dacă mai rămân un pic în această ţară, o să învăţ până la urmă franceza şi asta ar fi culmea, pentru că sunt obligat să folosesc termenii cei mai academici din limba mea de origine.

Omul face un semn semnificativ.

–O aştepta uneori în faţa magazinului, într-o maşinuţă neagră, decapotabilă.

–Des?

–Nu mai mult de o dată pe săptămână...

–Cum vi s-a părut?

Nu pricepe prea bine...

Îi explic:

–Ce părere v-aţi făcut despre el, când l-aţi văzut?

–O părere favorabilă. Era foarte gentlemar, am fost *very* surprins aflând lucrul acela oribil...

–Asistenta dumneavoastră, Martha Auburtin, era o fată serioasă?

–Serioasă?

Constat cu surprindere că, la noi, cuvintele ni se instalează la largul lor într-o conversaţie, pe când în străinătate, ele sunt îngrădite de sensul lor literal. De exemplu, la Northampton, serios înseamnă grav şi atât.

O fată serioasă înseamnă o fată care nu se hlizeşte şi nu una care nu e rea de muscă.

–Se mai întâlnea şi cu alţi bărbaţi?

–Nu m-am ocupat de viaţa ei personală...

–Această discreţie vă onorează, mister... ăăă... Standley;

totuşi, aşa cum aţi avut cunoştinţă de relaţiile Auburtin-Rolle, la fel aţi fi putut, fără să vreţi, să descoperiţi nişte relaţii Auburtin-X. V-aţi prins, pardon, v-aţi luminat, mister Standley?

El îşi palpează guşa, cum palpezi un pneu de bicicletă, pe care-l umfli. Dar protuberanţa nu e la nivelul dorit, aşa că el dă trist din umeri şi-şi lasă mâna în jos.

–Nu, nu-i cunoşteam Marthei alţi prieteni.

–Aţi văzut-o vreodată în compania unui tânăr înalt, blond, cu o jachetă de antilopă?

Reflectează.

–Nu cred.

–Nu sunteţi sigur?

–Nu-mi amintesc de un bărbat care să corespundă acestor semnalmente.

–Bun. Ce fel de fată este Martha Auburtin?

–Vă rog?

–Este o bună funcţionară?

–Foarte bună.

–În privinţa lucrului?

–Foarte muncitoare...

–În fond, o regretaţi?

–Foarte enorm...

–Domnule Standley, mai aveţi scrisoarea de demisie a acestei tinere?

–Desigur.

–Vă pot cere să mi-o arătaţi?

Face un semn afirmativ şi se duce în încăperea din spatele magazinului. În timp ce lipseşte, eu examinez locul. Această "pharmacy" este tot atât de veche ca şi străzile. Trebuie că în magazin nu calcă picior de client. Rafturile sunt prăfuite, recipientele de sticlă –constelate de

caca de muscă...

–*Now*, zice guşatul, iată scrisoarea.

Apuc hârţoaga şi mă umflă râsul. Ca un bleg ce sunt, îmi imaginam că e scrisă în franceză. Inutil să vă mai spun că nu mă prind la nimica din misiva asta.

–Pot s-o păstrez? întreb.

–*Sorry*, răspunde el, dar este un act de care nu mă pot lipsi, pentru că îmi aduce la cunoştinţă demisia angajatei mele...

–Perfect. Dar s-o păstraţi cu sfinţenie. S-ar putea ca poliţia engleză să v-o ceară într-una din zile...

Dă din cap, că aşa va face.

–Aş dori adresa Marthei Auburtin...

–Nu o am...

–Cum? N-o menţionează în scrisoare?

–Nu; a uitat, fără îndoială...

–În acest caz, daţi-mi fosta ei adresă, cea de aici.

–Fidelity Road, 14.

Înscriu asta în bloc-notesul meu, cel care are coperta de muşama neagră.

–Foarte bine. Iertaţi-mă că v-am inoportunat, mister Standley.

Vă daţi seama niţel, în ce mod ciripesc acum? Când o să mă întorc la Pantruche*), cunoscuţii mei or să rămână ţuţ.

Apropo de întors în Franţa, e cazul să-l anunţ pe şefu', trebuie c-o fi început să creadă că m-am naturalizat english sau că portul sutanei m-o fi convertit.

Un salut adânc lui moş-pilulă şi-mi iau picioarele la spinare. La trei paşi e o clădire cu "Post Office", scris deasupra. Intru şi, cu sprijinul amplu al dicţionarului, cer legătura cu Parisul.

---

*) Pantruche = Paris (arg.) (n.tr.)

Trebuie să aştep un sfertuleţ de oră. În sfârşit, primesc în pâlnii vocea bossului. Nu că i-o găsesc radiofonică, dar, în cătunul ăsta, mi se pare dulce ca o muzică de cameră.

–Alo, patroane?

–Ah! Dumneata eşti, San-Antonio? Cum e?

–Ei bine! S-a făcut; micului nostru prieten i s-a pus cravata.

–Penibil?

–O chestiune de genul ăsta nu e niciodată nostimă, dar n-a decurs prea rău.

Îi ciripesc o dare de seamă succintă a execuţiei. Îi vorbesc de ultimul murmur al băiatului, cu privire la nevinovăţia lui. Îi povestesc chestia puştoaicei Martha, mica farmacistă care lăsa să i se plătească haleala şi căreia vecinii de masă îi aruncau mesaje.

–Şi, ca prin farmec, fata a dispărut; nu găsiţi că-i cam bizar?

O tăcere scurtă. Când patronul leagă căţeaua, înseamnă că e o busculadă în intersecţia lui cerebrală.

–Ba da, zice...

–Şefu', nu credeţi că m-aş putea ocupa niţel de asta? Ştiu bine că flăcăul Emmanuel e rece acuma, totuşi, mi-aş arunca un ochi, să văd dacă nu descopăr adevărul.

–Crezi că e un adevăr de descoperit? întrebă el.

Îl contrez scurt.

–Cred tot atât cât şi dumneavoastră, patroane.

Nu spune nimic. Vâră totul la buzunar şi cu năsufletele pe deasupra .

–Ascultă, San-Antonio, murmură, îţi acord patru zile de concediu, dacă doreşti să vizitezi Anglia...

–Mulţumesc, patroane.

–Numai că îţi recomand discreţie şi chiar prudenţă. Acolo, ai văzut doar, nu se glumeşte cu oamenii violenţi.

Adu-ţi aminte că, dacă ai intra la apă, n-aş putea să fac nimic pentru dumneata. NIMIC!

–Înţeles, şefu'.

–Inutil să mă mai chemi la telefon... Pur şi simplu să-mi fii aici peste patru zile.

Închide.

Pe omul ăsta îl cunosc de parcă l-aş fi găsit alături de mine în leagăn, atunci când am făcut ochi.

M-a trimis aici fiindcă mirosise că treaba nu e în regulă. Numai că este un domn care ţine la gradul lui şi n-ar vrea ca scumpul său subaltern să se pună în râcă cu poliţia britanică.

Am băgat la cap că trebuie să merg în vârful picioarelor.

Tot rumegând aceste detalii de uz intern din popota curcanilor francezi, ajung în Fidelity Road, pe care mi-a arătat-o funcţionara de la poştă. Numărul 14 este un mic pavilion de cărămidă, cu două etaje. În faţă, are o grădiniţă mare cât un Larousse ilustrat. Un grilaj înconjoară totul.

Sun.

Mătuşa care-şi încadrează fizionomia în deschizătură trebuie să mă fi pândit. Probabil că i-a servit ca model individului care a desenat vigneta de pe sticlele de Marie Brizard*) . E bătrână, cu un păr des, pieptănat într-un conci aşezat în vârful capului, ca un măr. La urma urmei, n-o fi madam Wilhelm Tell?

–*Excurse-me*, spun eu cu curaj. *But I will speak with you...*

După ce scuip aceste vorbe, îmi şterg fruntea, acordându-mi felicitări, deoarece simt că engleza mea se ameliorează cu toată forţa.

Bătuţa n-a înţeles mare lucru, totuşi mutra mea nu o

*) Marie Brizard = marcă de băutură franţuzească (n.tr.)

sperie, căci vine să-mi deschidă. Îmi pune o întrebare pe care renunţ să mi-o traduc.

–*I am french,* murmur eu, cu un zâmbet frumos... Vorbiţi franţuzeşte?

Îmi zâmbeşte şi ea.

–*No...*

Pocnesc din degete, a pagubă.

Ah! ce-o să-mi amintesc eu de ancheta asta! Dacă un sticlete nu poate să mai pună întrebări, atunci e sfârşitul lumii. Nu-i mai rămâne decât să-şi cumpere o undiţă de la primul negustor din colţ.

Dar doamna nu-i nici pe departe o gâscă. Înţelegând că nu va purta nici o discuţie, şi curioasă ca o gaiţă, uzează de acelaşi subterfugiu ca hangiul de la "Leul încoronat".

Traversează strada şi strigă:

–Grace! Grace!

Apare o fată. Cu siguranţă că doar fetele vorbesc franţuzeşte prin partea asta a insulei... Probabil că ţin să pună ţara la cale cu tipii de pe la noi, care dau câte o raită prin văgăuna lor.

Tanti Marie Brizard lungeşte pelteaua. Grace coboară şi se apropie. Este o pipiţă cum v-ar plăcea să întâlniţi când ieşiţi de la Folies-Bergère, într-o seară în care cucoana dumneavoastră e în vizită la bătrâna ei mamă.

E subţire, blondă, cu sânii mici, pe care ai vrea să-i culegi în căuşul mâinii, ca pe nişte puişori căzuţi din cuib. Îşi poartă părul lung pe spate, à la Françoise Hardy, vă daţi seama? Are o figură ascuţită, nu dezagreabilă, în fond, dar nici frumoasă; mai degrabă ciudată! Ochii căprui îi sunt vii şi îndrăzneţi... Vocea îi e voalată şi îţi trece dincolo de timpan, ca să ţi se strecoare în sânge.

Cinstit vorbind, drăguţă bucăţică.

–Sunteţi francez? chestionează ea.

–Din tată în fiu, i-o întorc eu.

–Doamna Fig întreabă ce vreţi de la ea.

–Aş vrea să vorbesc cu Martha Auburtin...

–Martha Auburtin nu mai stă la ea de câteva săptămâni.

–Ştiu... Aş putea... să obţin noua ei adresă?

Grace îi pune întrebarea cumetrei Fig.

–Doamna Fig nu are noua ei adresă...

Mă întunec. Totul este foarte ciudat. Fâţa asta, care se topeşte într-o bună zi, în vârful picioarelor, pe nepusă masă, îmi pare foarte stranie.

–Ce-a spus când a plecat?

Încetul cu încetul, aflu tot; într-o seară, Martha Auburtin s-a întors de la treabă, foarte agitată. Era însoţită de un tânăr care conducea un automobil...

Îmi întrerup povestitoarea:

–L-aţi mai văzut înainte pe băiat?

–Nu, niciodată.

–Nu era blond, îmbrăcat cu o jachetă maron, de antilopă?

–Ba da...

–Continuaţi...

Martha i-a spus proprietăresei că era chemată la căpătâiul mătuşii sale: melodie cunoscută, vezi spiţerul guşat! Şi-a făcut rapid bocceaua şi şi-a luat tălpăşiţa, spunând la revedere. Peste trei zile, coana Marie Brizard a primit o epistolă identică aceleia a spiţerului. Martha rămânea la mătuşa ei... îi spunea cumetrei să-i păstreze lucrurile până la noi ordine şi că o să trimită după ele când i s-o ivi ocazia.

–Valiza ei mai este aici?

Grace cere răspunsul. Acesta e că da.

Conversaţia noastră a avut loc în stradă. Proprietăreasa

mă priveşte cu lăcomie, surâzând pierdută când ochii mei se opresc asupra ei. Traducătoarea mea, dimpotrivă, îşi păstrează gravitatea. Vocea ei voalată nu încetează să-mi dea fiori.

–Ascultaţi, îi spun, sunt comisar de poliţie la Paris şi lucrez aici cu acordul oficios al poliţiei engleze. Sunt handicapat de faptul că nu vorbesc limba dumneavoastră... Astfel că vă mulţumesc pentru preţiosul dumneavoastră concurs.

Ea face un semn uşor, din cap.

–Aş vrea să-i explicaţi toate acestea amabilei doamne Fig şi să-i cereţi pentru mine permisiunea de a arunca o privire la valiza fostei ei chiriaşe.

Grace o aiureşte pe bătrână. Merge ca-n brânză. Proprietăreasa scoate mici exclamaţii izmenite când cealaltă îi dezvăluie profesiunea mea.

În sfârşit, îmi face semn s-o urmez.

Mă întorc spre Grace.

–Mai pot abuza niţel de timpul dumneavoastră, miss? S-ar putea să mai am de pus şi alte întrebări doamnei...

–Sunt în concediu, zice ea...

Laconică fetiţa, dar binevoitoare.

Trecem de grilaj şi ne ţinem după tanti Fig, care se bălăbăne ca o întreagă familie de raţe.

*

* *

Camera Marthei e goală. Bătrâna îmi explică prin intermediul tinerei vecine că nu a mai găsit nici un chiriaş, de atunci.

Prin grija ei, toate lucrurile fetei au fost aranjate într-o valiză plată.

Deschid numita valiză şi mă apuc s-o inventariez cu grijă, sub dubla privire a celor două puştoaice.

Nu conţine decât lenjerie, încălţăminte, obiecte de toaletă.

Dau de o poşetă veche. Înăuntru sunt ace de siguranţă, hârtie pentru demachiat, o grămadă de chestii fără importanţă, vârâte de fată în această geantă pe care nu o mai folosea.

Îi deşert, totuşi, conţinutul şi îmi prinde bine, pentru că, în interiorul unui buzunăraş cu fermoar, dau cu nasul de o bucată dintr-o scrisoare. Este prima jumătate dintr-o epistolă veche, uitată în ascunzătoarea asta. Şi înţeleg de ce puştoaica ţinea ruptura: ca să păstreze o adresă; deşi nu pricep englezeşte, văd un număr şi citesc Custom Market.

–Îmi puteţi traduce asta, miss Grace?

Ea apucă foaia şi citeşte:

Dragă Mar,

Sunt obligat să plec mâine la Londra, dar ai să te poţi întâlni cu el în Custom Market nr. 122, la ora stabilită. Va avea ce te interesează pe tine. Cu privire la bătrân, cred că greşeşti dacă îţi închipui că el nu...

Epistola se opreşte aici...

Îi spun puştoaicei de Grace:

–Vreţi să-mi mai citiţi o dată?

Docilă, se supune... Cine a scris această misivă? Cine e tipul al cărui nume a fost omis cu atâta grijă de cel ce a redactat-o? Cine e bătrânul?

În sfârşit, am, totuşi, o adresă.

–Custom Mark e departe de aici?

–La periferie... Merge un autobuz până acolo...

–V-ar deranja să-mi spuneţi pe unde s-o iau?

Ea scutură din cap.

–Doriţi să vă însoţesc?

Propunerea e formulată pe un ton liniştit.

O privesc, mă priveşte şi ea cu toată placiditatea.

–Sunteţi foarte drăguţă, dar n-aş vrea să abuzez de vacanţa dumneavoastră.

–Vacanţele de aici nu au nimic vesel, murmură ea.

–Atunci sunt omul dumneavoastră.

Tuşesc uşurel, deoarece, cu felul englezilor de a traduce totul în mod literal, ar putea crede că...

Mă înclin foarte adânc în faţa mătuşii Fig. Ea trăncăneşte ca o apucată, dar Grace nu-şi mai dă osteneala să-i răspundă sau să traducă...

Îmi dă prin cap că Marie Brizard n-o să uite uşor intruziunea mea în coşmelia ei. Nici un ceas n-o să treacă şi tot cartierul o să ştie că un curcan *french* a venit să-şi vâre nasul prin partea locului.

Închid poarta după mine.

Cerul se întunecă din nou, iar noaptea n-o să întârzie să ne cadă în spate, cu mantia ei de ceaţă...

Împuţită văgăună!

Din fericire, puştoaica e drăguţă. Sunetul tocurilor ei înalte pe pavaj, asta-i muzica ce-mi place!

CAPITOLUL V

ÎN CARE E VORBA DE O GRĂDINĂ, DE O BATISTĂ, DE UN NASTURE ŞI DE RESTUL

Suntem aşezaţi faţă în faţă într-un autobuz bolnav de tignafes. În jurul nostru e plin de o populaţie laborioasă, care se întoarce la coteţ şi citeşte, cu mina unui clergyman*) trist, noutăţi care nu o privesc.

În impermeabilul ei, Grace e drăguţă de nu se mai poate. Are o trăsătură care îmi place enorm: această gravitate a englezilor.

Altora le-ar da un aer trist, dar ei îi stă bine. Cum să vă explic, îi conferă un mic nu-ştiu-ce romantic... Îmi place copila asta. Dacă nu ar avea o mină aşa de serioasă, i-aş povesti chestia aia cu băieţandrul care a învăţat-o pe fata lăptarului să se joace de-a hopa-mitică.

---

*) clergyman (engl.) = cleric (n.tr.)

Mă ginesc la ea pe şest. Îşi dă foarte bine seama de treaba asta, dar nu exteriorizează nici un sentiment.

–O cunoşti pe această Martha Auburtin? o întreb.

–Da, zice, am luat ceaiul de vreo câteva ori împreună, la doamna Fig.

–Ce fel de fată este?

–Intelectuală zbuciumată...

–Drăguţă?

–Foarte drăguţă, dar fără să cadă în propria-i admiraţie, în faţa oglinzii... Avea idei în orice domeniu, în afară de modă. Se împopoţona ca naiba, fără căutare, fără imaginaţie, chiar...

–Serioasă?

–N-am idee. În orice caz, nu primea pe nimeni acasă.

Un surâs palid îi înveseleşte obrazul crispat.

–De altfel, doamna Fig nici n-ar fi tolerat asta...

–Şi dumneata? atac eu...

–Eu, ce?

–Ce faci în viaţă?

Dă din umeri.

–Trăiesc, zice.

–Foarte bun răspunsul, ceva de felul ăsta se spune în *Regele din Thulé*. Din moment ce eşti în concediu, înseamnă că exerciţi o profesiune, nu?

–Sunt secretară...

–Baţi la maşină?

–Da, cu zece degete... Deasupra capului am un tub de neon şi sub picioare un covor de cauciuc...

N-are câtuşi de puţin aerul de a fi satisfăcută de condiţia ei.

–Unde ai învăţat franceza?

–În cărţi, apoi în Franţa... Sistemul gazdelor cu casă şi

masă; ştiţi, nu?

–Cunoşti Parisul?

După cum îmi răspunse "da", înţeleg nu numai că-l cunoaşte, dar că-l şi regretă.

–Eşti drăguţă că mă însoţeşti. O faci din amuzament?

–Exact.

E clar, n-are deloc poftă să se lase cobzărită.

Încerc, cu viclenie, să-i înghesui o lăbuţă, între ale mele, dar se degajează încet, aproape cu drăgălăşenie, ca să nu mă vexeze.

Mă chiorăsc atunci la vecinul meu din stânga. E posomorât ca un hering stătut. Îşi citeşte fiţuica băgându-şi nasul în ea.

Îmi stăpânesc un căscat.

–Mai e mult până la Custom Market?

–Nu, la prima...

Scot o ţigară din buzunar. Dau s-o aprind, dar ea mă opreşte.

–Fumatul e interzis!

–Încântător, mărâi eu, măcar e permis să te uiţi la fetele drăguţe?

Ea îşi întoarce ochii.

Ah! Asta e Anglia, vă jur!

*

* *

O luăm de-a lungul zidului interminabil al unei uzine şi dăm într-o piaţă mare, fără viaţă, unde ceaţa se prelinge ca un lapte murdar.

–Am ajuns!

Mă dau deoparte ca s-o las să treacă şi apoi sar din autobuz.

–Asta-i Custom Market?

–Da...

–Bun, ne mai rămâne să descoperim numărul 122.

Nici nu termin de spus, că tresar. Întâmplarea a potrivit bine lucrurile: staţia de autobuz e chiar în faţa acestuia.

Mă uit la casa de cărămidă, asemănătoare celeilalte care se înalţă în faţa noastră. Jaluzelele sunt coborâte; nu se zăreşte nici o lumină...

În fond, aţi putea să-mi spuneţi ce-am venit să adulmec aici? Şi, până o să vă daţi seama, puteţi să-mi spuneţi de ce mă tot învârtesc după miss Auburtin? Nu mi-a făcut nimica fata... Toate astea-s apă de ploaie. Aş face mai bine să mă întorc *to London* şi să mă agăţ de prima rândunică spre Franţa... Micile bistrouri din Paname*) , vocile dragi din Paname, mirosul de Paname, toate astea-mi lipsesc într-un mod aproape insuportabil. Sunt ca un peşte de apă dulce pe care l-ai azvârli în plin Atlantic. Mă simt stingherit şi pierdut.

–Ce faci? mă întreabă tovarăşa mea.

Prin această simplă întrebare mă obligă să acţionez.

Trag de lanţul ce atârnă alături de poartă.

O sonerie ţârâie undeva. Nimeni nu răspunde. Gestul de a suna e o simplă formalitate, căci baraca miroase a pustiu.

–Nimeni, fac eu.

–*Nobody,* repetă ea...

Îmi adâncesc privirea în ochii ei, perplex. Nici nu mişcă, pentru că este o fată care respectă ezitările altuia.

–Vrei să-mi mai faci un serviciu, miss Grace? o întreb.

Ochii ei îmi răspund că da.

–Întreabă pe la vecini cine stă în această casă şi încearcă

*) Paname (argou) = Paris (n.tr.)

să aduni maximum de informaţii asupra locatarului în chestiune... Nu te deranjează să te joci de-a detectivii?

–Dimpotrivă, mă amuză.

Trebuie că s-a hrănit cu Peter Cheney, copiliţa asta. S-a prins, freamătă.

Maşinal, înhăţ clanţa şi o apăs. Stupoare profundă: poarta se deschide.

Intru într-o grădiniţă cochetă, în care iarba începe să strige după maşina de tuns...

Urc cele două trepte ale intrării şi bat darabana în uşă. Aiurea! Marea tăcere...

Încerc să deschid, dar nu-i chip... Uşa asta este încuiată ca spiritul unui sergent de stradă.

Fac înconjurul barăcii: draci! Nu poţi să-ţi arunci privirea în interior nici pic. Vă rog să notaţi că-l am pe Sesam ăla micu' –deschizătorul de cutii brevetat S.G.D.G. –cu mine, numai că-mi amintesc cuvintele şefului: "Fără încurcături! Eşti în Anglia şi, dacă intri la apă, nu pot să fac nimic pentru dumneata". Deci trebuie să fiu cu ochii în paişpe ca să-mi păstrez labele curate. Emmanuel Rolle mi-a dovedit că nu ţine să te vâri în chestii gratuite.

Cum ajung în spatele barăcii, cum dau de o batistă. E ghemotocită şi are urme de ruj. Batista unei tipese.

O ridic şi o examinez; nu are iniţiale. Pentru orice eventualitate, o bag la puşculiţă.

Spatele casei este constituit dintr-o minusculă grădină de zarzavat, unde poţi să plantezi o jumătate de duzină de verze, dacă le înghesui bine.

Constat că terenul este răscolit şi că s-au făcut semănături. Este surprinzător, dată fiind starea de abandon a casei.

Rămân, în picioare, în faţa acestei grădiniţe.

Este înconjurată de un zid înalt. În fund e o magazioară. Mă duc într-acolo. Câteva unelte: o cazma, o lopată, o greblă... Examinez cazmaua şi constat că-i mânjită pe coadă cu nişte pete negricioase care îmi par a fi, nici mai mult, nici mai puţin, decât sânge.

O iau şi mă întorc în grădiniţă, exact la fâşia cu semănături.

Proprietarul va face o mutră pe cinste când va descoperi, la întoarcere, că salata lui a fost răvăşită. Şi, pe chestia asta, tot aşa o să fie şi el.

San-Antonio –o puteţi constata –e un adevărat copoi. Are un nas aşa de bun şi mare, că ai putea caza în el –fără nici un efort –o familie formată din doisprezece membri, cu mobilă cu tot.

Aşa sunt eu, iubiţilor: intru, privesc, adulmec şi începe să mă furnice. Pe urmă-s gata să fac pe şoricarul...

Dacă m-ar vedea un posesor de aparat foto, ar putea să-mi ia un clişeu pentru o reclamă la granulele Vilmorin.

Am eu o latură de "grădinar la el acasă", care ar fermeca-o pe o fată bătrână dornică de măritiş.

Şi sap, şi răstorn glia!

Glia!

Nu vă faceţi sânge rău că folosesc cuvinte aşa de alese, ăsta-i doar un exerciţiu de stil!

Glia britanică! Subiect de conferinţă pentru *Annales*.

Ar fi mult de pălăvrăgit în această privinţă. Şi cu o urmare, copii; o urmare care s-ar putea intitula: Anglia, ţara morţilor stranii...

În ultimele licăriri de lumină –o lumină aşa de bolnavă că nici nu mai merită să vorbeşti de ea –descopăr un pantof de damă. Ciudate semănături, ai? Poate că-n cătunul ăsta semeni opinci ca să culegi ciubote.

Numai că, atunci când am dat peste piciorul care intra în pantof, peste gamba din prelungirea piciorului, peste trupul din prelungirea gambei şi peste capul care încununează tot restul, mi-am zis că, de data asta, nu trebuie să mă ostenesc să mai caut explicaţii. Tipul care a plantat acest corp în propria-i grădină nu aşteaptă să-i mai dea şi lăstari. S-a topit de urgenţă şi a pus "de închiriat"...

Aprind un chibrit şi mă aplec deasupra gropii. Răposata trebuie să fi fost drăguţă înainte ca viermişorii să se ocupe de ea. Fără glumă –fiindcă asta ar fi atroce, cum s-ar zice într-un mediu şic –are nişte rămăşiţe frumoase!

Pe când chibritul se stinge, aud un zgomot de paşi pe pietriş. Este mica mea traducătoare care soseşte. Mă priveşte cu surprindere, înaintează şi se apleacă şi ea deasupra săpăturii.

–E Martha Auburtin, nu-i aşa?

–Da, zice ea...

Îşi pune mâna la gură şi se retrage. Îi lipseşte antrenamentul.

–Cum ai ghicit că e ea? mă întreabă.

Îi arăt batista.

–Iată o batistă pe care am găsit-o în grădină... O batistă de damă. N-are nici o iniţială şi nu e parfumată. Batista unei femei lipsite de cochetărie...

Dă din cap şi, pentru prima dată de când am văzut-o, ceva care seamănă a admiraţie se manifestă pe fizionomia ei.

–Trebuie chemată poliţia, zice...

–O.K., fac eu; te rog, însă, nu aia de aici din cătun.N-am timp de pierdut cu tipi care să mă interogheze, când eu însumi am de chestionat atâţia oameni. O să alertez Yard-ul, cu concursul dumitale, de altfel, fiindcă te mobilizez...

Duc uneltele la loc în minuscula magazie din fundul grădinii. Aici dau peste un rulou de carton gudronat şi-l duc lângă groapă, ca s-o acopăr din nou.

Când să mă apuc de treabă, zăresc mâna dreaptă a moartei, strânsă la piept. Părea că ţine ceva. Îi desfac degetele, lucru al dracu' de greu: mi se pare că manevrez o statuie de marmură. Da' ce marmură! Mai repede lemn. Oasele trosnesc sinistru, dar reuşesc să-i smulg prada: e vorba de un nasture... Un simplu nasture din imitaţie de fildeş, rupt de la taiorul ei şi pe care nu ştiu de ce îl smulsese: în ce scop sau prin ce reflex?...

Bag nevinovatul nasture în buzunarul hainei.

–Bun, acum putem s-o ştergem, spun eu... Hai într-o cârciumă să telefonăm la Londra...

Grace merge cu capul plecat.

–A fost asasinată? întrebă.

–Am toate motivele să cred asta, deşi n-am văzut nici o rană... Dar, cum nu există obiceiul să îngropi în propria ta grădină oameni morţi de moarte bună...

E noapte adâncă, iar ceaţa a reluat în posesiune această parte a universului. Păşim alături, adânciţi în gândurile noastre...

Grace e la înălţime. Într-un caz ca ăsta, altă tipă ar fi făcut un tapaj monstru, i-ar fi venit rău şi ar fi chemat paza.

–Ţi-a făcut o impresie groaznică, nu? o întreb brusc.

Îmi răspunde pe un ton posomorât.

–E foarte penibil, într-adevăr...

–N-ai mai văzut niciodată un mort?

–Nu...

–Felicitările mele, te-ai ţinut bine... De fapt, ai obţinut informaţiile despre locatarul casei?

–Da...

–Te ascult...

–E vorba de un anume Higgins. A închiriat pavilionul acum trei-patru luni. Este comis-voiajor şi nu stă aproape niciodată aici.

–Cum arată acest Higgins?

–De talie mijlocie. Are părul cărunt.

–Primea vizite?

–Uneori pe Martha şi pe un tânăr blond... Am înţeles din descriere că era vorba de Martha.

–Unde lucrează?

–Vecinii nu ştiu. Nu vorbea cu nimeni... Venea, rămânea o zi-două şi pe urmă pleca pe câte o săptămână...

–Cum se deplasa?

–Cu automobilul. Un Hillmann decapotabil, roşu aprins...

–Bravo, murmur eu, ai certe calităţi, micuţa mea...

Face o mică strâmbătură de modestie.

Trei trepte: deschidem uşa unei crâşme. În ţara asta ai întotdeauna trepte de urcat sau de coborât ca să ajungi undeva.

Ne instalăm la bar.

–Ce iei? mă informez politicos.

–Ca dumneata, zice ea.

–Pentru mine whisky...

–Şi pentru mine...

–Pentru mine dublu.

–Atunci două duble...

–Micul dumitale stomăcel e-ntors pe dos?

–Chiar aşa...

Barmanul ne prezintă două pahare în care a mai lăsat doar locul necesar unui cub de gheaţă. Bem cu încântare... O muzică dulce cântă în surdină un cântecel care nu vine

din America, ci taman din Franţa... Asta îmi face aproape tot atât de bine ca şi alcoolul...

–Dacă am telefona? sugerez eu... Notează că nimic nu mă zoreşte; în punctul în care au ajuns lucrurile...

Ea se dă jos de pe taburet.

–Urmează-mă.

Intrăm într-o cabină strâmtă din fundul stabilimentului.

–Ceri Scotland Yard-ul, fac eu. Când ţi-l dă, întrebi de inspectorul Brandon, din partea comisarului San-Antonio. O să-i vorbesc eu însumi: înţelege frumoasa mea limbă.

Grace mă aprobă. Începe să-i ciripească telefonistei.

În cuşca asta strâmtă de lemn mă simt în toate felurile. Căldura fetei, parfumul ei discret, mireasma ei de blondă mi se urcă drept la mansardă.

Trupurile ne sunt strânse unul în altul şi simt că, dacă legătura întârzie, se va întâmpla un lucru a cărui concluzie ar putea fi, prea bine, o scatoalcă peste mutra lui San-Antonio al vostru.

Grace vorbeşte, tace, aruncă iar o vorbă... Fără îndoială, la Yard i se spune să aibă răbdare...

În fine, îmi întinde receptorul.

Strecurătoarea de ebonit păstrează mirosul rujului ei... Mireasma răsuflării ei...

Discretă, vrea să iasă, dar o reţin cu tot tupeul şi o lipesc de perete. Ea nici nu mişcă, nici nu are vreo reacţie, doar pieptul i se ridică puţin mai repede şi mai tare.

–Alo, lansează o voce îndepărtată.

–Brandon?

–*Yes*...

–Aici comisarul San-Antonio...

–*All right*! Ce mai faceţi, dragă colega?

–Mai bine decât Martha Auburtin...

El lasă să treacă o caravană de puncte de suspensie.

Apoi:

–I s-a întâmplat vreo nenorocire?

–Cam aşa ceva... Este îngropată în grădina unui oarecare Higgins, pe Custom Market 122.

–Ce spuneţi?

E niţel cam năucit slujitorul celei dintâi poliţii din lume.

–Cum aţi descoperit?

–Cu nasometrul...

–Ce ustensilă e asta?

Rânjesc.

–O specialitate franţuzească, dragul meu. Am vrut să-i iau un interviu fetei. Dar dispăruse. M-am străduit s-o caut. Şi iată. Numai că, fii drăguţ: ţin să rămân în afara trebii ăsteia, ocupă-te dumneata de ea. De acord? Timpul meu e foarte limitat şi am o mulţime de făcut ca să le dau de capăt.

–Ce înseamnă "să le dau de capăt"?

–Să ajung până la adevăr. Ştiu, şi ai dovada, că, sub acest banal accident cauzat de Rolle, se ascunde o chestie trăznet... ai să vezi, Brandon. Ai să vezi că, zilele astea, o să iasă la iveală o tamjă al naibii de mare...

–O ce?

Oftez... Nu, categoric, n-o să mă aclimatizez niciodată cu ţara asta...

–Vii aici?

–Imediat.

–Poate ne întâlnim, spun. Unde ai să tragi?

–Ei! păi... la hotelul "Leul încoronat", la urma urmei...

–De acord, Brandon; dacă n-am să pot trece pe acolo, am să-ţi las un mesaj.

–Vă gândiţi să plecaţi?

–Nu ştiu...

–Pot să vă întreb care vă sunt proiectele imediate?

–Să beau un scotch dublu...

–Atunci, în sănătatea dumneavoastră, comisare...

Pun receptorul în furcă.

Grace e tot acolo, aproape, imobilă, respirând puternic.

O privesc, cum priveşte un flăcău la o fată pe care o doreşte.

Ea simte pericolul şi deschide uşa.

Suntem amândoi foarte aprinşi la obraz, când ajungem la bar.

–Două duble, zic cu o voce sigură, ca să-mi ascund tulburarea.

CAPITOLUL VI

ÎN CARE E VORBA DE UN PATRON DE GARAJ CARE-ŞI CUNOAŞTE MESERIA ŞI DE UN TIP SUPRANUMIT SAN-ANTONIO CARE NU ŞI-O FACE ÎNTOTDEAUNA PE A LUI

Ne sorbim paharele în tăcere. Limbile ceasului se învârtesc, discul de la tonomat de asemenea şi, cu siguranţă, şi tărtăcuţa puştoaicei Grace, care îşi goleşte paharele ca o vitează. Dar suportă şocul şi nu se va prăvăli chiar imediat.

Eu fac un tur de orizont, cu titlu particular.

Până aici, în această poveste am trei personaje:Martha Auburitin, însoţitoarea săptămînală a lui Rolle; blondul înalt cu jachetă de antilopă, care se pare că la contracarat pe acesta din urmă, şI Higgins, locatarul casei a cărei grădină foloseşte drept anexă cimitirului din Northampton.

Despre prima ştiu mai multe lucruri: că lucra într-o farmacie, că nu era cochetă, că a pretextat o plecare subită şi, mai ales, că e moartă.

Despre al doilea ştiu că poartă o jachetă de antilopă şi că este tânăr, înalt şi blond.

Despre al treilea ştiu că este cunoscut sub numele de Higgins şi că are un Hillmann roşu, decapotabil.

Cu aceste detalii va trebui să-mi continuu drumul prin ceaţă, pe cărăruia mea, fără să ştiu englezeşte...

Îndrept spre Grace o privire grea de reflexii adânci.

–Bun, zic, s-a făcut târziu. Presupun că ai vrea să te întorci acasă, nu?

Nu mă priveşte, dar răspunde:

–Nu.

Scurt, ca o lovitură de par.

–În fine, mormăi eu, doar n-am să te trambalez, coadă după mine, o veşnicie, nu?

Bineînţeles că nu poate traduce o frază atât de specială, a cărei semnificaţie nu o va găsi niciodată în vreun dicţionar, dar îi înţelege sensul general.

–Dacă te plictisesc, face, atunci e altceva.

Se lasă să alunece de pe taburet.

–Bună seara. A fost foarte interesant.

Se şi îndreaptă spre uşa cârciumii.

–Hei! Aşteaptă! îi strig. Doar n-ai să te apuci acum să-ţi faci complexe! Nici nu cer mai mult decât să te am cu mine; fără dumneata, aş avea impresia că mă aflu singur în mijlocul unui trib papuaş.

–Atunci?

–Păi, am scrupule...

–Mi s-a spus totdeauna că poliţiştii n-ar avea aşa ceva...

Nu se lasă călcată pe bătătură.

–Pui pariu că eu sunt excepţia care confirmă regula? Scrupulele mele se referă la convenienţe. Îmi spuneam că, poate, ai pe cineva care te aşteapă.

–Nu mă aşteaptă nimeni.

–La vârsta dumitale e anormal...

–Crezi?

–Păi cum să nu cred?

–Părinţii mei au murit.

–Şi băieţii de aici ce fac după slujbă, se apucă de brodat?

–Mai degrabă de ping-pong...

Îmi ţin gura. Inutil să terfelesc bărbăţia băştinaşilor. De altfel, bărbăţia lor mi se pare, şi aşa, destul de prăpădită!

–Bine! fac. Urmează-mă.

Ieşind din bar, sunt surprins de umezeală. Oraşul nu mai este decât un monstruos burete. Mi se pare că sunt un microb leşinat, în plămânul unui bolnav de pleurezie.

–Unde mergem? întrebă Grace.

–Aşteapă un moment, comoara mea...

Îmi vine o idee... O idee motorizată...

–Maşinile staţionează afară noaptea?

–Nu, zice, e interzis din cauza ceţii...

–O.K.

Deci Higgins trebuia, cu siguranţă, să-şi bage la cutie tărtăreaţa, pe undeva, când trăgea aghioase aici. Cum nu există posibilitatea de a gara o maşină în grădiniţa strâmtă, am tras concluzia că-şi ascundea rabla într-un garaj... Şi, desigur, în garajul cel mai apropiat de domiciliul său, nu?

–Fă, te rog, un lucru, Grace, murmur eu. Întreabă-l pe primul mocofan adresa celui mai apropiat garaj...

–Înţeles.

Observând un policeman în post, la o intersecţie, îi adresează întrebarea. Sticletele începe să dea din mâini,

rostind, desigur, cuvinte precise.

–Vino, îmi spune Grace, după ce îi mulţumeşte tipului cu un scurt *thanks*.

*
* *

Garajul se numeşte, ca oriunde, Excelsior!

E un garaj de dimensiuni destul de modeste.

Grace mă conduce la dreapta, spre o încăpere despărţită de restul clădirii printr-un perete de sticlă.

Se vede lumină. Înăuntru e un tip mic de statură, brunet, cu nasul coroiat, şi care fumează, buchisind un catalog.

Bat la uşă.

–*Come in!* lansează tipul.

Intru în acvariu. E cald şi miroase plăcut, a pneuri noi. Asta îmi stârneşte dorul după rabla mea.

–*Good night*, fac eu.

Mă întorc spre Grace.

–Vrei să-l întrebi pe domnul dacă a avut vreun client Higgins?

Răsună un hohot de râs. Este garajistul, care rânjeşte fasolea.

–Ei, nu zău! strigă el, un francez!

Are un accent de Belleville[*)].

–Eşti francez? întreb eu, zăpăcit.

–Niţeluş, nepoate!

Batem palma, sub ochii suprinşi ai fetei.

Flăcăul se dezvăluie din cap până-n picioare: a venit aici după Dunkerque, un glonte în gleznă l-a făcut

---

*) Belleville = stradă şi cartier din Paris (n.tr.)

imposibil de folosit la bătălie. A fost îngrijit la spitalul din Northampton, de fiica unui garajist, o tipă şucară, care îi plăcea. Cum lui îi erau dragi şi pistruii, şi mecanica, s-a însurat degrabă cu ea. După aia, bătrânul a mierlit-o, iar el a devenit proprietarul garajului.

–Vezi tu, sunt ca un castor: mi-am făcut casa cu...

Îl întrerup urgent, ca să o scutesc pe Grace de a juca marea scenă a pudorii ofensate.

–Şi tu? întrebă el.

Îi arăt cartea de identitate.

–Ei, maica mă-sii! Un curcan!

Se corectează aproape imediat.

–Scuzaţi-mă, domnule comisar.

–Oh! nu mai face fiţe, doar fiindcă sunt de la mititica, amice. În acest moment suntem doi gorobeţi din Pantruche, care se firitisesc.

Asta îl flatează.

–Fă-te-ncoa', zice el cu hotărâre, o să destupăm o sticluţă de Pouilly*) . Îl aduc direct de la cramă. Ai să vezi că nu-i ceai de muşeţel.

Şi iată-ne trecând printre maşini, până în apartamentul compatriotului meu, care –fie vorba între noi –se numeşte Alexandre Tupin.

Ne primeşte într-o sufragerie cum nu se poate mai împopoţonată şi se duce să caute o sticlă.

În timp ce o destupă, nu mai are astâmpăr.

–Ce zici de amicu'! De un secol n-am mai văzut un parisian! Ce bine e să mai auzi o vorbă de pe-acolo. Ia zi, Butte*) e tot pe locul ăla?

---

*) Pouilly = marcă de vin alb franţuzesc (n.tr.)

*) Butte = Butte Montmartre = Colina Montmartre (n.tr.)

–Da, până la viitoarea experienţă atomică, zic eu.

Vorbim de cătunul nostru, apoi, deodată, pe când mai turna un rând:

–Apropo, ce te aduce în catedrala mea, ai nevoie de o tărăboanţă?

Scutur din cap.

–Vreau doar să baţi niţel toba.

–Care? de eşapament?

Are spirit, vedeţi dumneavoastră... Amicu' trebuie că doarme cu un almanah Vermot**) sub cap, natural!

–Ia zi, Alexandre, n-ai avut cumva un client Higgins, acum câtva timp?

El se gândeşte.

–Stai să văd... Nu, nu cred...

De atât decepţie, simt că mă doare la lingurică.

–Înţelegi, continuă el, cea mai mică atenţie o dau numelor... E aşa de greu să le reţii... Higgins, zici?

–Da...

–Oh! la urma urmelor, s-ar putea... Cum e tipul?

–Păi asta aş vrea să ştiu şi eu...

Devine grav.

–A, bine! E chestie serioasă?

–Cred că da.

–Şi ce rablă avea?

–Un Hillmann roşu, decapotabil.

Sare de pe scaun, ca şi cum ai fi turnat pe el o damigeană cu apă de la gheaţă.

–Gata... Da, un Hillmann roşu... Higgins, asta e... Unu' zdravăn, cu păr alb.

–Aşa e...

**) Almanahul Vermot = almanah umoristic (n.tr.)

–Şi? continuă el.

–Povesteşte-mi despre el.

–Mai bine ţi-aş povesti de Tino Rossi. Nu ştiu nimic. E un client cam aşa: vine, pleacă; un schimb de ulei, un gresat, un spălat, înţelegi schiţa?...

–L-ai văzut vreodată cu cineva?

–Nu. Nu-mi amintesc...

–Nu-ţi aminteşti vreun lucru oarecare, chiar neînsemnat, care să-mi permită să-l găsesc?

–E uşor. Am adresa lui în carnet, cred că e Custom Market ... În faţa staţiei de autobuz, am observat...

–Asta ştiu. Numai că a spălat putina şi aş vrea să ştiu de unde să-l pescuiesc...

Ridică braţele şi apoi le lasă să cadă.

–Îmi ceri prea mult!

Renunţ să mai scot ceva de la el şi-l ajut să termine sticla.

Când mă ridic, urmat în cele mai mici gesturi de Grace, care tinde să devină umbra mea, el începe să răcnească...

–Am o idee...

–O idee?

–Pentru gagiul tău...

Îl privesc cu poftă.

–Adevărat?

–Ascultă. Într-o zi şi-a paradit bobina pe drum; mi-a spus că s-a întors cu o bobină împrumutată de la unul dintre colegii lui. Mi-a cerut să o înlocuiesc şi să expediez bobina împrumutată posesorului. Îmi amintesc de numele şi adresa tipului. Se numeşte Tone şi stă la Bath... Numele ăsta, Bath*) , m-a făcut să râd... Se pare că e lângă Bristol...

Repet:

---

*) bath = mişto (arg.)(n.tr.)

–Tone, la Bath?

–Da, da...

La urma urmei, asta mă poate ajuta să-l regăsesc pe Higgins.

Scriu cele două nume în carnet şi îmi iau rămas bun de la garajist.

–Ce crezi despre toate astea, Grace?

Îşi potriveşte pasul după al meu... Sunt aproape stingherit de docilitatea ei. Ai putea zice că e o femeie pe care o poţi conduce din deget şi din ochi.

Femei care să reacţioneze la un deget se găsesc berechet în internatele de domnişoare. Dar femei care s-o facă la un semn din ochi, e deja lucru rar.

–Nu cred nimic, zice... eu mă las în voia lucrurilor... Mi se pare că trăiesc un roman. Adineauri eram acasă, mă pregăteam să plec... Ce aveam de făcut? Nu ştiu: fără îndoială, să rătăcesc pe străzi sau poate să merg la cinema...

–Nu ţi-e foame? Eu cad din picioare de inaniţie... şi de somn, de patruşopt de ore n-am mai închis ochii...

–Am un pui rece acasă...

–E o invitaţie?

–Ce părere ai?

–Accept fără mofturi. Cumpărăm ceva ca să udăm puiul ăla şi, pe urmă, o prăjitură. N-am halit niciodată pudding, se pare că se lasă mâncat, nu?

O dată cumpărăturile făcute, ne întoarcem la coşmelia ei. Grace ocupă un apartament minuscul: o cameră, o bucătărie şi o baie. Totul este curat, drăguţ mobilat, dar fără suflet. Fata asta e desprinsă de bunurile acestei lumi.

–Nu ţi-e teamă că o să te compromit?

–Nu mai pot eu de gura lumii, face. Parcă aşa se zice la voi.

–Da...

Despachetez marfa, în timp ce ea pune masa.

Radioul cântă o mică melodie pe bază de cimpoaie. Un cântec ruginit şi scrâşnit, care supără urechile, dar înveseleşte inima.

Peste drum, la tanti Fig, este lumină...

În faţă e apartamentul gol al Marthei Auburtin, valiza ei...

Undeva, în oraş, în mijlocul ceţii, se înalţă un pavilion care –în câteva ore –va fi numit "casa crimei".

–Ai un aer trist, observă ea...

–Deh, e clima, fără îndoială...

*

* *

Un chefuleţ, numai aşa ceva poate repara moralul omului. Când am terminat a doua aripă de pui şi am băut al treilea pahar de Châteauneuf, am simţit că optimismul meu e în creştere.

–Ascultă, Grace, trebuie să fii sinceră cu mine. Doar ne simpatizăm; hai, spune-mi tot...

–Ce vrei să ştii?

–Ce te frământă... S-ar zice că suferi din pricina unei supărări ascunse.

–Adevărat, recunoaşte ea.

–Aş putea s-o ştiu?

–Oh! nu-i nimic prea original: iubeam un băiat...

–Şi te-a lăsat baltă?

–Nu. A murit...

Las capul în jos, de acord, e nasol... O tipă cu doliu în jurul inimii e ceva care te impresionează.

Se aşează pe un divan şi meditează. Îmi scot o ţigară, dar, în loc s-o aprind, o pun pe farfurie.

După o ezitare, mă duc spre fată.

Mă aşez alături; îi trec braţul pe după umeri şi o trag spre mine. Ea opune o rezistenţă de trei secunde şi apoi se lasă.

–Nu-mi place când fetiţele frumoase sunt necăjite, spun. Mă auzi, copilaşule? Nu pot să suport aşa ceva!

Îşi ascunde capul la pieptul meu.

–Grace, simt că am o slăbiciune teribilă pentru tine. Poate că nu ştii ce înseamnă asta "slăbiciune". Nu-i nimic, n-o să încerc să-ţi traduc...

Îi las umărul şi-i cuprind capul cu amândouă mâinile. Gura ei se află acum la mai puţin de trei centimetri de a mea, voiajul nu e lung.

Poate că suferă, dar sărută bine. De altfel, e o constatare pe care am făcut-o adesea: o femeie în suferinţă sărută mai bine decât celelalte. Fără îndoială că pune mai multă pasiune în sărut, decât alta mai frivolă...

O întind pe perne. Se lasă, e moale şi fermă totodată...

CAPITOLUL VII

ÎN CARE E VORBA DE UN ACCIDENTAT CU VEDEREA SLABĂ

Când mă trezesc, e deja lumină.

Sunetul unei râşniţe de cafea îmi face toropeala cioburi. Pipăi culcuşul de lângă mine, dar degetele mele avide nu întâlnesc decât adâncitura lăsată de corpul lui Grace.

Atunci mă ridic în capul oaselor.

Ea tocmai pregăteşte dejunul. Categoric, e o tipă clasa 'ntâi.

–Ai dormit bine? ciripeşte.

Surâde. Se pare că-i merge mai bine la capitolul melancolie. Bag de seamă că mica şedinţă de as'noapte i-a fost salutară, precum e cura de Vïchy pentru hepatici.

Credeţi-mă, damele au întotdeauna un mijloc radical de a-şi depăşi depresiunile.

–Fericită? întreb eu, fără umbră de modestie...

Ea roşeşte într-un fel delicios.

–Da, murmură...

Cu acest omagiu acordat posibilităţilor mele, mă simt în formă.

Rapid, organizez programul imediat următor.

–Spune-mi, iubito, mă mai însoţeşti?

–Da!

Aproape că a strigat răspunsul şi chiar era să-l spună în englezeşte, ca să iasă mai repede.

–Bravo! Te duci să telefonezi la amicul de ieri, grajistul francez. Spune-i că am nevoie de o maşină pentru o zi – două şi să-mi închirieze una, rapid. S-o trimită aici, printr-un om de-al lui..

*

* *

Nu-i prea vesel să conduci pe stânga, când toată viaţa nu ai mers decât pe dreapta....

Îmi face o impresie haioasă.Aşa că nu măresc viteza.

–Unde mergem? întreabă Grace. La Bath?

–Nu încă, zic eu. Înainte de asta am ceva de văzut. Cunoşti Ayat-ul?

–Da. E un sătuleţ nu prea departe de aici...

Într-adevăr, nu ne trebuie mult ca să ajungem în sat.

La intrarea în micul burg, zăresc un potcovar ocupat să pună ghete noi unei gloabe bătrâne.

–Întreabă-l unde stă dl. Duggle, ordon eu.

Grace parlamentează.

–E prima casă înainte de biserică...

Ambreiez...

Ultima casă e o casă ca toate celelalte. Uimitor, ce gust pentru uniformitate au prin partea locului. Numai cărămidă

şi grădiniţe cu cadavre sau cu trandafiri...

O firmă se leagănă deasupra porţii.

–Ce e scris acolo?

–Duggle, radio-electricitate, citeşte ea.

Intrăm în colibă.

Uşa dă într-o încăpere mare, ticsită cu aparate de radio şi cu nenumărate unelte.

În fundul camerei, în spatele unui banc de lucru pus lângă fereastră, stă un om. Meştereşte un aparat. E mic, cu o privire obosită, cu membrele prea lungi şi cu un început de cocoaşă. Trebuie să aibă vreo patruzeci de ani.

–Îi explici că viu în legătură cu accidentul a cărui victimă a fost acum câteva luni; aş vrea să mi-l relateze pe scurt...

Traducătoarea mea particulară –oh! atât de particulară! –îi dă cu discursul.

Contrariu speranţelor mele, Duggle răspunde în trei-patru cuvinte, destul de sec.

–Ce zice? întreb eu...

–Vrea să ştie cine eşti...

–Spune-i că sunt un achetator francez, că lucrez pentru o companie de asigurări susceptibilă să-l despăgubească...

Ea îi toarnă astea lui cocoşilă. N-am impresia că-l emoţionează din cale-afară. Credeam că momeala câştigului o să-l pună pe roate, dar pe naiba! Este suspicios ca un dihor. Nu–mi place privirea lui ascunsă, ca –de altfel –tot restul persoanei lui. Mormăie încă vreo jumătate de duzină de silabe.

O întreb din priviri pe Grace.

–Zice că n-ai decât să te adresezi poliţiei engleze ca să-ţi comunice dosarul în care sunt consemnate toate depoziţiile lui...

Turbez. Dacă, măcar, am fi vorbit aceeaşi limbă, el şi mine, l–aş fi făcut eu să scoată repede adevărul gol-goluţ, admiţând că aş putea accepta o nuditate în prezenţa mea.

Urc tonul, ca să se prindă, cel puţin, că sunt pus pe şucăr.

–Spunei căcăciosului ăstuia că dacă nu vrea să vorbească, o să vin cu un inspector de la Yard... Mai spune-i că, dacă are îndoieli, poate să dea telefon la inspectorul şef Brandon, care trebuie să se afle în prezent la hanul "Leul încoronat" din Northampton... El a fost însărcinat cu ancheta...

Aştept rezultatul traducerii.

Se pare că Duggle a revenit la sentimente mai curtenitoare.

De data asta scuipă vreme de cinci minute bune, după orologiu. Grace îl ascultă atentă, cu dinţii strânşi.

–Iată, zice ea. Dl. Duggle mergea cu bicicleta pe şoseaua Ayat–Northampton...

–Ia te uită, fac eu, îmi închipuisem că accidentul a avut loc în depăşire. Cum se face să s-a produs ciocnirea, dacă s-au încrucişat?

–Dl. Duggle nu ştie. A văzut o maşină năvălind asupra lui, a avut un şoc teribil şi şi-a pierdut cunoştinţa. Este absolut tot ce poate spune...

Într-adevăr, cam slabă istorisirea. Tot aşa de slabă ca şi el...

–Accidentul s-a produs noaptea?

Întrebarea îi este transmisă.

–Da...

–Avea farurile aprinse?

Răspuns:

–Nu.

–Atunci, dacă a văzut automobilul venind spre el, l-a putut zări şi pe şofer?

Răspuns:

–Da.

–Era vreo persoană lângă şofer?

Răspuns:

–Nimeni.

Mai uşor ai putea smulge de la un boţ de unt un discurs despre arta etruscă.

Ezit, o idee idioată, fără îndoială, îmi tropie prin scăfârlie.

O trag pe Grace deoparte.

–Întreabă-l dacă o ştie pe o oarecare Martha Auburtin.

Îl pândesc pe individ fără ca el să bage de seamă.

Când a fost pronunţat numele moartei, a bătut rapid din pleoape, ca un liliac orbit de lumină. Semnul ăsta nu înşală: cel puţin nu pe un sticlete de teapa mea, care a învăţat să citească pe mutra contemporanilor săi mai bine ca în ziarul preferat. Duggle cunoaşte, cel puţin, numele Auburtin. În chestia asta, profunda mea convingere e că toate vin mână-n mână. Uite, am să fac un încântător joc de cuvinte (cel puţin aşa zic eu): da, toată lumea e la toartă.

Victimele şi asasinii; inocenţii şi vinovaţii...

Durere, nu altceva, ghiveciul ăsta!

–Perfect, îi spun lui Grace, să-l lăsăm, acum, pe acest onorabil electrician...

Adresez un surâs perfid slăbănogului şi dau buzna în exterior.

Dau buzna ca o gloabă care se detaşează de pluton şi ştie că va trece linia de sosire ca mare învingătoare. Acum am cărţile în mână, rămâne de jucat partida...

Am de atins două obiective, şi, de preferinţă, simultan: primo, să port o conversaţie cu Higgins; secondo, să am o alta cu tânărul înalt, în jachetă de antilopă.

–Hai, fetiţă, îi zic lui Grace, de data asta, cu toate pânzele sus, spre Bath.

Partea a doua

CAPITOLUL VIII

NU CHIAR ATÂT DE MIŞTO

Nu, Bath*) nu este chiar atât de mişto şi nici chiar atât de mic cum îmi imaginasem, după spusele compatriotului meu, garajistul din Northampton.

Este un oraş industrial destul de negru. Mai trist, chiar, decât restul regiunii. Cerul e mohorât, dinspre mare vin nori pe care funinginea îi face să pară sudaţi solid între ei. Am impresia că soarele, îngreţoşat de peisaj, s-a cărăbănit aiurea, ca să lumineze o altă planetă, ai cărei locuitori sunt mai puţin hahalere.

Lumina era aşa de cenuşie, că te-ai fi crezut la asfinţit, şi, totuşi, am ajuns la mijlocul după-amezii. Grace, legănată de maşină şi îmbătată de mângâieri, a adormit. Şi-a rezemat capul de umărul meu. Părul ei îmi dezmiardă

*) Bath = mişto (arg.) (n.tr.)

obrazul. Îmi plec niţel dovleacul, ca să-i adulmec parfumul delicat. Puştoaica asta e singurul lucru interesant pe care l-am găsit în cursul acestei călătorii lugubre. Până la urmă o să ajungeţi să credeţi că sunt un anglofob, ceea ce făcând, aţi încurca borcanele groaznic. Numai că, a debarca într-o ţară necunoscută, în plină ceaţă, ca să vezi cum îl spânzură pe unu', să descoperi cadavre prin grădini şi să afli că la crâşmă e închis după-masa, nu e deloc ceva care să te introducă într-o bună ambianţă turistică.

Cum drumul e destul de lung, ne-am oprit la un han, pe malul Tamisei. Am halit ca doi amărâţi. La noi, la Armata Salvării, se ciuguleşte mai bine ca la ăştia, şi cu bani mai puţini.

Plecând, eram aşa de nemulţumit, că m-am dedat niţel la pipăială asupra persoanei lui Grace, doar ca să-mi dezmorţesc degetele; cam ca un pianist care face game sau ca un cântăreţ care face vocalize.

Grace a renunţat la calmul ei naţional. S-a pus pe mieunat nişte chestii teribile, tot în engleza-leşinată. Ne-a cam trebuit ceva vreme până să ne revenim.

În fine, în ciuda acestui intermezzo burlesc, iată-ne la Bath.Cenuşiul mă învăluie din nou. La primul stabiliment de băcănie întâlnit, cumpăr o sticlă de tărie, ca să mă pun pe picioare, natural. Omul are nevoie, în astfel de cazuri, să-şi facă plinul de carburant.

Frânez, văzând un oficiu poştal. Această manevră o trezeşte pe dulcea mea prietenă.

–Unde suntem? întrebă ea.

–La Bath...

Se agăţă de braţul meu.

–Spune-mi, mă imploră, mă iubeşti?

–Nici nu ştii cât de mult, fac eu.

E mişto – adevărat. Şi face dragoste ca o regină – iar e adevărat; totuşi, n-ar trebui să-nceapă să-mi cânte în permanenţă serenade. De o parte –şi de partea cea bună – este drăgosteala, dar mai e şi munca.

Cobor şi mă azvârl pe uşa turnantă a poştei. Cartea de telefon! Repede!

Caut la "T".

E o hoardă întreagă! Dar nu dau peste nici un Tone. Încerc un şoc la casa sufletului. S-o fi păcălit amicul meu Alexandre?

O chem pe Grace şi-i spun să telefoneze la garajul Excelsior din Northampton.

–Tu eşti, Alexandre?

Îmi recunoaşte mintenaş vocea.

–Comisare! Da' ce s-a întâmplat? E rabla în pană?

–Nu. Eu sunt în pană. Nu-l găsesc pe Tone în cartea de telefon din Bath.

–Ei, zău? Totuşi, sunt sigur de nume; cu cât îmi pun deşteptăciunea la contribuţie, cu atât îmi dau seama că nu mă înşel.

–Poate că tipul n-are ţârâitoare... Nu-ţi aminteşti adresa exactă?

–Pe cuvânt, mă iei drept Mafalda.

–Ştii, Bath-ul e mare. Mare şi nasol!

–Poate stă cu cameră mobilată individul... Şi, totuşi, un tip care stă cu cameră mobilată nu are de împrumutat la prieteni bobine de maşină: ar trebui să vezi pe la garaje.

–Era pomenit în adresă cuvântul garaj?

–Nu, sunt sigur!

Oftez:

–Ei, bine! o să văd eu, pe legea mea. Am vrut numai să-mi confirmi certitudinea ta că nu-i vreo greşeală.

Când voiam să pun receptorul jos, behăie:

–Stai!

–Ai vreo idee?

–Da... Pariez că ai căutat la T, nu?

–Păi dacă se numeşte Tone?

–Asta e din cauza accentului englezesc; ca să vezi că l-am prins şi eu, acum. Se pronunţă Tone, dar se scrie Stone... Stone înseamnă piatră. Te-ai prins? Piatră Bath; am reţinut, fiindcă era amuzant.

Nu mai ascult. Închid telefonul aşa de iute, că pocnitura trebuie să-i fi perforat timpanul lui Alexandre.

*

* *

Nu l-am găsit pe Tone, în schimb, de data asta, am la Stone că nu ştiu ce să mai fac cu ei... Dacă aveţi cumva nevoie, nu vă jenaţi, profitaţi de ocazie: îi vând cu preţ redus.

Paisprezece cu totul!

Bine-mi mai stă... Nu ştiu de care capăt să-i apuc. Reflectez puţin; şi decid să-i contactez prin telefon. Mai întâi, fiindcă o să meargă mai repede şi, pe urmă, pentru că perechea formată de Grace şi cu mine trebuie să facă o impresie bizară.

Îi dau instrucţiuni puştoaicei şi-i ofer o duzină de fise.

Începe circul.

Ea îl întreabă pe fiecare interlocutor dacă este dl. Stone. Când îl obţine pe cel dorit, îi spune că îl caută din partea lui Higgins.

Indivizii o întreabă cine este Higgins sau o pun să repete numele.

Ea le dă pe scurt semnalmentele omului cu păr cenuşiu şi menţionează Hillmann-ul roşu. Când este pe deplin sigură că Stone cu care vorbeşte nu-l cunoaşte pe locatarul sinistrului pavilion, se scuză şi închide.

Figura durează ceva, când la al optulea apel, un tip cu voce nazală (eu ţin receptorul) întreabă cine e la aparat.

–O prietenă a lui Higgins. Aş vrea să vă văd.

–De ce?

–E ceva personal.

–Bine, veniţi!

Când îmi traduce aceste câteva replici, jubilez de nu-mi mai încap în piele.

Remarcaţi că e o falsă bucurie, fără îndoială, dar îmi place când se iveşte ceva nou într-o anchetă; în fond, e ca o casă pe care o clădeşti cărămidă cu cărămidă.

Iată-ne urniţi din loc.

Nu găsiţi că afacerea asta necesită al naibii de multă fâţâială?

Stone care-l cunoaşte pe Higgins are prenumele Arthur. E nostim să vezi asta pe o plăcuţă de aramă: miroase a nobleţe scăpătată.

Apăs pe sonerie.

Imobilul e confortabil. Un valet cu livreaua în dungi vine să ne deschidă.

–Suntem aşteptaţi, îi spune Grace.

Celălalt se înclină.

Patru minute mai târziu, după o scurtă haltă în anticamera somptuoasă, feciorul ne introduce într-un birou niţeluş mai mic decât Circul de Iarnă din Paris.

Un bătrân chel stă în spatele unui secrétaire de acaju. Ne priveşte cu un aer surprins.

–Vorbiţi franţuzeşte? întreb eu de-a dreptul.

–Da, îmi spune el, fără să clipească. Aş putea să ştiu cu cine am de-a face?

Franceza lui e impecabilă; totuşi, cu o imperceptibilă undă de accent străin.

–Sunt comisarul San-Antonio din serviciul secret francez.

–Foarte încântat. Dar nu văd ce...

Ne arătă două scaune pierdute în imensitatea camerei, ca două mici nebuloase în mijlocul Căii Lactee.

–Mă interesează un anume Higgins care se numără printre cunoştinţele dumneavoastră, dacă nu mă înşel...

–O cunoştinţă foarte vagă, rectifică Stone.

Obrazul lui pare sculptat în lemn. Are şi culoarea, şi ai zice că şi duritatea acestuia.

–Îl cunoaşteţi de mult?

–De foarte puţină vreme...

–Vreţi să-mi vorbiţi despre el?

–Ei bine! Eu conduc o mică firmă de navigaţie. A venit o dată să mă caute în legătură cu un transport de lemn.

–Ce gen de transport? Ce fel de lemn?

Celălalt nu răspunde chiar imediat. Îşi scoate o pereche de ochelari din buzunar şi şi-i potriveşte pe nas. Apoi o contemplă pe Grace cu un ochi critic.

–Domnişoara în ce calitate vă însoţeşte?... întrebă el.

–De interpretă, fac eu, evocând fugitiv frumoasa partidă de dat în bărci de după-amiază. Ignoranţa poliţiei franceze e proverbială, continuu eu. Nu vorbesc nici o limbă străină, în afară de argoul din Montmartre!

Explicaţia pare să-l satisfacă.

De ce am impresia că a creat această diversiune doar pentru a-şi oferi un timp de reflecţie?

Şi de ce nu mă pot împiedica să gândesc că este şeful unei companii de navigaţie şi că...

–Higgins voia să aducă în Anglia nişte lemn din insule. M-a căutat în acest scop. Mi-a dat puţine amănunte. Afacerea părea pe un drum bun, dar nu mai am nici o ştire de la el.

–I-aţi împrumutat o bobină pentru maşina lui?

Se încruntă.

–A! da... Era în pană, i-am spus să meargă la garajul meu, pentru că am un garaj care asigură transportul rutier al mărfurilor importante...

–Şi a înapoiat această bobină la garaj?

–Nu, am primit-o aici; fără îndoială, nu cunoştea altă adresă. Dar ce amestec are în toate astea povestea cu bobina, comisare?

Surâd.

–Datorită ei am putut să vă întâlnesc...

–Cum aşa?

–Permiteţi-mi să vă spun că ăsta e secret profesional.

Stone se înclină.

–Îmi puteţi da adresa acestui Higgins?

–Cum! N-o aveţi?

–O am pe cea din Northampton, dar aş vrea-o şi pe cea nouă.

–N-o cunosc. Nu l-am văzut de câtăva vreme.

–Şi nu v-a spus nimic care mi-ar putea indica un fir?

El reflectează sau se face că reflectează.

–Nu, nimic!

–Atunci să nu mai vorbim despre asta...

Mă scol şi-i fac semn lui Grace că ridicăm tabăra.

–Domnule Stone, nu-mi rămâne decât să-mi cer scuze că am abuzat de timpul dumneavoastră, care trebuie să fie foarte preţios. Timpul oamenilor de afaceri este, totdeauna, foarte preţios şi-mi fac scrupule că îi silesc să-l piardă.

El se înclină.

–Nu m-aţi deranjat deloc.

Înainte de a trece pragul, mă întorc. De când am venit, am copt o mică idee.

–Oh! Domnule Stone, spuneţi-mi, cunoaşteţi cumva pe un compatriot de-al meu, un anume domn Rolle?

I-am lansat pietroiul în momentul în care ne credea deja ieşiţi din cameră.

Înţepeneşte.

–Hm... Ce spuneţi, domnule comisar? Rolle, nu, nu-l cunosc... N-am auzit niciodată acest nume...

–În acest caz, vă rog încă o dată să mă scuzaţi...

*

* *

Asta-i culmea. Plouă!

Norii mari, importaţi de peste ocean, crapă deasupra oraşului şi scuipă o ploaie sumbră. Se înserează, se aprind lumini.

Sunt la volanul rablei, dar nu conduc. Aplecat peste volan, reflectez.

Higgins îmi scapă. Îmi scapă ca personaj. Nu ajung să înţeleg ce e în mod exact. E fantomatic, impalpabil... Lucru curios, nu îl "simt" în ceea ce îmi povestesc oamenii care l-au cunoscut. Alexandre, garajistul, nu a păstrat o amintire prea vie, prea marcată, despre el. Şi nici armatorul. Totuşi, deşi e vorba de o vagă relaţie de afaceri, îl trimite să-şi depaneze maşina la propriul său garaj.

Face afaceri cu el, dar nu are veşti despre el...

Cât de neclare sunt toate... Seamănă cu ceaţa asta împuţită în care totul se diluează, totul dispare.

Iată un titlu straşnic pentru scribii în delir, "Higgins, omul care dispare"...

Mă întorc către Grace care asistă mută, dar atentă, la cugetările mele.

–Dacă am merge să golim un glass? sugerez eu. La ora asta sunt deschise dughenele?

Îşi consultă ceasul.

–Da...

–Ei, bine! Uite măcar un lucru bun.

Alegem o crâşmă al dracu' de luxoasă.

–Dacă am lua un scotch?

–Dacă vrei dumneata!...

–Poţi să mă tutuieşti, dragostea mea, îi zic.

–Pentru noi, englezii, nu e uşor, spune ea. Nu obişnuim să ne tutuim...

–Ei, bine! Exersează, puicuţo! Măcar putem telefona din coşmelia asta?

Se informează. Barmanul răspunde că da. Merg în cabină cu Grace, tot ca să cer legătura. Puştoaica asta îmi devine în asemenea măsură indispensabilă, că o să ajung s-o iau cu nine şi la clo.

Când capăt "Leul încoronat" din Northampton, cer să vorbesc cu Chief Inspector Brandon.

E chiar acolo. Ia ceaiul.

–Brandon?

–*Yes*...

–Aici San-Antonio...

–Oh! Ei, ce mai e nou pe la dumneavoastră?

–Nimic, spun eu sec, dar pe la dumneata?

–Fata a murit otrăvită. O doză de curara, ştii, otrava aceea indiană de care se servesc băştinaşii ca să-şi otrăvească săgeţile.

–Curara! Asta-mi miroase a roman poliţist englezesc! rânjesc eu.

Dar el nu-mi împărtăşeşte ilaritatea.

–Decesul datează de aproape trei săptămâni.

–Noutăţi despre Higgins?

–Nici una... Am comunicat semnalmentele lui. Am dat o notiţă la jurnal, care spune că poliţia ar dori să-i asculte depoziţia...

–Drăguţă formulă! apreciez... E adevărat că, la voi, există respectul pentru reputaţie...

–Suntem prudenţi, zice el, cu o anumită satisfacţie. Pentru noi, oficial, nu există suspecţi, ci numai vinovaţi şi nevinovaţi. Atâta vreme cât nu avem dovada indiscutabilă a culpabilităţii...

–Ştiu, i-o tai eu. Spune-mi, Higgins are dosar la voi?

–Nu.

I s-o fi acrit să tot fie interogat, aşa că acum trece el la ofensivă:

–De unde telefonaţi?

–Din Bath...

–Bath?

Se opinteşte cât îl ţin frânele, ca să nu-mi pună întrebarea "ce învârtesc pe aici".

–Bun, zic, ei bine! Noroc, dragul meu...

–Noroc la vânat, răspunde el.

Închidem telefoanele.

Grace dă să iasă din cabină, dar o reţin.

–Caută în cartea de telefon birourile lui Stone. Trebuie să aibă aşa ceva... Nu? Eu aştept la bar.

Barmanul ne-a adus cele două scotch-uri comandate. Un al treilea pahar gol, stă alături de ale noastre.

–*What is it*! mă hazardez să întreb.

Barmanul surâde politicos auzind accentul meu şi, într-o franceză tot aşa de haioasă ca engleza mea, îmi spune că e consumaţia unui client care doar a intrat şi a şi ieşit.

Zicând acestea, ia paharul, dar cu atâta neîndemânare, încât îl varsă pe al meu.

Se scuză şi îmi dă alt pahar. Îmi trece prin cap că acesta va fi pe cheltuiala patronului.

Dau de duşcă o înghiţitură bună.

E straşnic. Cu whisky-ul mă înţeleg rapid. Sunt mai dotat la băuturi străine decât la limbile străine.

Eu, în afară de limba dulce...

–*How many*? zic, scoţând bişţarii din buzunar.

El se declară. N-am prins nimic din trăncăneala lui. Îi acord încredere, şi îi expun arginţii pe tejghea, făcându-i semn să se servească.

Procedând la această etalare, observ un obiect mic şi rotund pe care-l uitasem cu totul. E vorba de nasturele pe care puştoaica Marthe îl ţinea strâns în mână.

Ciudat mesaj de dincolo de mormânt nasturele ăsta! Şi încă unul de-al ei!

Îl examinez. Pe dos sunt gravate câteva cifre. Ar fi: 18-15-12-12-5.

Ceea ce îmi face, categoric, impresia unui mesaj.

Va trebui să-l studiez mai îndeaproape...

În acest timp, Grace vine dinspre cabină.

–Ai găsit? întreb eu.

–Da, zice ea.

–Cum ai reuşit?

–Am telefonat, pur şi simplu, la sindicatul de iniţiativă...

–Bună idee...

–Birourile Companiei Stone se află la Bristol. Iată adresa, am copiat-o.

–Bravo... Aşa ceva trebuie udat.

–Găseşti că e un mare pas înainte? întrebă ea.

–Dacă s-ar uda numai paşii mari făcuţi înainte, nu s-ar bea prea des, o asigur.

Ciocnim.

Ea apucă paharul, îl ridică uşor privindu-mă intens, ca şi cum mi-ar închina conţinutul lui, îl bea, face o grimasă şi cade ca fulgerată.

CAPITOLUL IX

ÎN CARE E VORBA DE O LUCRARE NOCTURNĂ

Totul se desfăşoară cu o asemenea iuţeală, că n-am nici măcar timp să intervin. Mi se pare că visez şi că totul va fi luat de la capăt de acolo de unde trebuie.

La picioarele mele zace Grace, micuţa Grace. Întinsă la pământ şi tot atât de moartă ca şi regina Victoria. Ochii-i sunt daţi peste cap, nările umflate iar buzele au o respingătoare culoare verzuie.

Barmanul dă năvală ţipând. Mă aplec şi culeg cel mai mare ciob al paharului din care băuse ea. Mai are încă un miros bizar. Grace a fost otrăvită...

Mă întind peste bar şi apuc paharul care-mi era destinat şi pe care barmanul îl răsturnase: miroase la fel. Nu-i nici o greşeală; cineva a vrut să ne cureţe, pe micuţă şi pe mine, ca pe nişte muşte.

Timp de zece minute domneşte o mare zăpăceală.

Barmanul l-a chemat pe patron, care a chemat doctorul şi poliţia. Totul e din ce în ce mai ireal. Sunt beat de stupoare, de suferinţă. Nu rânjiţi, prostovanilor! De tipa asta, eu mă ataşasem. Ţineam la ea... S-o trimită pe lumea ailaltă, sub nasul meu, mi se pare de necrezut şi nu ajung să-mi vâr această evidenţă în ţeastă, nici chiar cu ciocanul!

În sfârşit, sosesc curcanii din partea locului. Unul dintre ei vorbeşte franţuzeşte. Îmi declin identitatea, le ciripesc de inspectorul Brandon în chip de referinţă şi le spun că sunt la dispoziţia lor dacă e nevoie...

Îi cer poliţistului să afle de la barman semnalmentele precise ale individului care a intrat după noi ca să golească un păhărel. Scârba aia ne-a turnat o licoare de-a lui. Dacă nu era stângăcia barmanului, la această oră, dragul vostru prieten, Şan-Antonio, ar fi la podea, alături de puştoaica de Grace, ţeapăn şi palid... Cât despre finalul anchetei, ar fi trebuit să vă adresaţi romancierului vostru obişnuit...

Poliţistul îl chestionează pe chelner.

–Bărbatul care a intrat e destul de tânăr. Blond... Îmbrăcat în albastru.

–Şi purta o jachetă de antilopă maro, nu?

Poliţistul solicită acest supliment de date.

–Exact, răspunde el. Îl cunoaşteţi?

–Nu...

Îmi duc mâna la pălărie şi, după o ultimă privire spre Grace, părăsesc acest birt funest.

Un boxer amator, care ar coborî de pe ring după ce a trudit cincisprezece reprize contra campionului mondial de categoria lui, n-ar fi mai aerian decât mine.

Am nişte ţurloaie ca de tinichea. Mă simt, tot, gol pe dinăuntru şi o vagă dorinţă de a mă răsti la bocanci îmi încearcă maţele.

De data asta, războiul este declarat... Dacă examinăm lucrurile de foarte aproape –şi la rece –putem spune chiar că acest omor şi această tentativă de omor au şi ceva bun, din punctul de vedere al anchetei. Staţi, nu săriţi în sus! Am dreptate; şi am să vă dovedesc pe loc: iată, dacă tânărul blond, care este unul dintre personajele povestirii mele –un personaj pe care nu pot pune mâna –ţine să mă desfiinţeze, asta e pentru că socoteşte că devin primejdios şi, dacă devin primejdios, înseamnă că trebuie să fiu pe aproape de descoperire...

Numai că de unde ştie băiatu' ăsta cumsecade că exist?

Pur şi simplu, pentru că în cursul acestor două zile am interogat pe cineva care era în tamjă cu el.

Îmi trec în revistă activitatea...

În ultimele patruzeci şi opt de ore nu mi-am pierdut timpul şi m-am întâlnit cu o groază de lume: patronul de la "Leul încoronat", tanti Fig, farmacistul, garajistul, accidentatul, Stone...

Da, se poate spune că timpul vizitei mele în ţara regalităţii a fost bine întrebuinţat.

Mă scutur bine.

Şi, ca întotdeauna, în cazurile serioase, mă convoc la o predică bine venită:

"Ascultă San-Antonio, băiatule! Treaba-i încurcată. Lucrezi în ceaţă deplină, într-un loc scârbos. Asta o faci pe barba ta, fiindcă n-ai nici un ordin pentru a acţiona aşa cum acţionezi. Ce faci tu e un lux. Pur şi simplu, misterul te şifonează şi tu îi sări în cap, ca un taur care dă năvală spre o cârpă roşie. De acord, taurii nu sunt nişte cerebrali, dar dacă aşa i-a lăsat bunul Dumnezeu... Atunci, drăguţule, ai să strângi din dinţi, ai să strângi din pumni, ai să strângi din... În fine, ai să strângi din tot ce va trebui şi ai să te

descurci ca să lichidezi afacerea asta. Uită greaua lovitură dată de moartea lui Grace; uită ţara asta tristă, ceaţa ei, misterele ei... Zi-i înainte..."

M-am suit iar în rabla lui Alexandre, tot adresându-mi aceste îndemnuri.

"Nu, acţionez astfel nu numai pentru satisfacţia personală. O fac mai ales pentru că mai am încă în urechi ultimele cuvinte ale lui Emmanuel Rolle: «Sunt nevinovat!». S-a ţinut bine... Nici chiar mie n-a vrut să-mi spună nimic.Apoi i-au pus gluga neagră pe faţă, iar când a simţit funia de gât... Dacă era nevinovat, de ce a lut asupra lui o crimă pe care nu a comis-o?"

Debreiez. Un poştaş se întoarce acasă, cu mâinile în buzunar.

–Hei! *Postman*!

El se opreşte, caută în jurul lui, apoi, zărindu-mă, vine spre maşină.

–*Yes, sir*?

Cum să fac?

–*Please, the road of Bristol, please*?

Îmi condimentez cu acest *please* carenţa de vocabular.

El îmi arată ce drum să apuc.

–Mulţumesc...

Părăsesc, în sfârşit, Bath-ul...

Un drum lung şi negru pe care se destramă valuri de ceaţă!

Lumina blondă a farurilor mă face să mă gândesc la părul de aur al lui Grace... Doamne! Niciodată nu mi-a mai intrat vreo tipă sub scăfârlie în asemenea hal.

Încă nu am realizat bine moartea ei. Nu-mi pot imagina că s-a dus! Am ucis-o indirect... Ce idee şi asta, să târâi o tipă în afaceri? E adevărat că-i plăcea şi că-mi servea ca interpretă... Ăsta era pretextul...

Dacă îmi cade în labă individul cu jachetă de antilopă, pe cuvântul meu de copoi c-o s-o simtă!

*
* *

"COMPANIA MARITIMĂ STONE"

Oh! fireşte, de fapt scrie altfel, dar asta este, cel puţin, traducerea imensei firme cu litere de marmură, aflată deasupra unei vaste vitrine în care se găseşte o întreagă flotilă de dimensiuni reduse...

Merg niţel mai departe, ca să-mi adăpostesc rabla. Apoi, cu paşi rari, mă întorc la Mesageriile Stone. Strada e întunecoasă, ceaţa a înlocuit ploaia. A bătut miezul nopţii, de câteva minute bune... Miezul nopţii, ora crimelor! Ce să-ţi spun!

Azvârl o ocheadă în jurul meu: nimic! Colţul ăsta de Bristol pare gol ca buzunarul unui contribuabil.

Şi atunci, ce vreţi, uit lecţiile şefului şi-mi scot deschizătorul de conserve particular, ăla care face K.O. broaştele cele mai pretenţioase.

În doi timpi şi trei mişcări, mai adaug o efracţie la palmaresul meu. Iată-mă la faţa locului. Şi ce să meşteresc aici, Dumnezeule mare?

Nu vă spargeţi capul, merg din ce în ce mai mult după nasometru. Nasul este radarul meu; aproape subconştientul meu... Îl urmez cu ochii închişi, ca să nu ameţesc. Până acum m-a ajutat să trec prin locuri împuţite, dar m-a dus întotdeauna acolo unde doream să ajung, întocmai ca un cal de beţivan, care-şi duce singur stăpânul acasă.

Am găsit în torpedo-ul maşinii o lanternă. Odată intrat,

închid uşa, trag zăvorul şi înaintez pe bâjbâite spre fundul marelui hol. Ajuns aici, bag lanterna sub cămaşă şi o aprind. Mica pată portocalie ce pare că iese din pieptul meu, mă ajută să descopăr o uşă. O împing înainte, ea zice că nu. Dar sesam-ul meu e de faţă, tocmai ca s-o facă să-şi schimbe părerea.

Uşiţa dă într-un culoar în care se deschid multe alte uşi.

Îmi scot din nou lanterna şi-i plimb fasciculul de lumină în jurul meu.

Aceasta este administraţia în toată splendoarea ei. Administraţia privată, dacă-mi pot permite să spun... Privată şi luxoasă. Solul este acoperit cu o mochetă mai groasă ca anuarul Bottin pentru Paris. Cu asta, e inutil să mai mergi pe vârful picioarelor. Ar putea să defileze aici şi cavalcada circuitului Barnum, fără să trezească vecinii!

Împing uşile. Ele se deschid, toate, şi lasă să se vadă un univers de birouri şi clasoare... Fără importanţă... Le închid una după alta şi-mi continuu investigaţiile.

Ce caut?

Ei, drăcie! Nu mă pisaţi! Măcar de-aş şti.

Am venit pentru că Stone nu mi s-a părut în regulă, pentru că este mesager maritim şi pentru că Rolle se ocupa de afacerile lui taică-său, care face comerţ cu Africa... În sfârşit, pentru că sunt pe urmele lui Higgins pe care îl bănuiesc de a fi dărâmat-o pe Martha Auburtin; toate bune şi frumoase, dar eu nu sunt plătit de guvernul francez ca să suplinesc poliţia britanică, nu?

Afacerea nu mă interesează decât din cauza legăturii pe care o poate avea cu aventura lui Emmanuel Rolle. Or, de când am plecat, cu nasu-n vânt ca un câine de vânătoare, n-a mai fost vorba de Rolle... Nu, din cauza lui am ajuns să mă interesez de Martha; şi cadavrul Marthei m-a făcut să

ajung la Higgins... La rândul lui, fără s-o ştie, Higgins m-a trimis la Stone... E nostim cât de mult sunt legaţi, social-mente, oamenii, unii de alţii!

Iată-mă în faţa uşii din fund. Ar fi trebuit să încep cu ea, pentru că poartă, în caractere negre, acest cuvânt ademenitor pentru un copoi sau pentru un hoţ: "*Private*".

"*Private*", este pentru mine o invitaţie de a intra...

Hai, Sesam! Broaştele de peste Canalul Mânecii n-or fi mai oaţe decât alea de la noi.

Mă prind imediat. Iată biroul directorial.

E bogat, mobilele sunt masive ca Turnul Londrei. Pe perete se vede portretul unui tip cu favoriţi, care pare să se fi folosit de placa dentară a nevesti-si, într-o zi când o pierduse pe a lui în chiloţii unei paţachine. Are maxilarul ca un cleşte, iar gura ca o deschizătură de puşculiţă. Seamănă cu Stone, tot aşa de bine ca un papuc vechi cu alt papuc vechi. Miroase frumos a tradiţie în această cameră.

Stone-tatăl nici nu clipeşte când îi vâr fascicolul lanternei în obloane. Dimpotrivă, fără să fie câtuşi de puţin orbit, fixează asupra mea o privire profund reprobatoare...

–Nu te supăra, tăticu', îi spun eu... Vin doar să casc gura...

Remarc că încăperea e prevăzută cu o fereastră ale cărei obloane sunt închise. După părerea mea, trebuie să dea într-o curte, deci pot să-mi ofer electricitatea casei. Zis şi făcut...

Mulţumită iluminatului cu neon, nu pierd nici un detaliu al locului. Zăresc o casă de bani care ar putea asigura adăpost unor refugiaţi. Iată principalul meu obiectiv... Doar că Sesam e prea tânăr ca să atace un tip mare şi rău de formatul ăstuia.

Îl contemplu perplex... Apoi ridic medalionul mare, care maschează broasca. Are cifru... E înzestrată cu un cadran

destul de asemănător unui disc de telefon. Încerc să-l învârtesc, dar se învârteşte în gol... Nimic nu e mai deprimant...

Doamne sfinte, să vii până aici, să rişti să te cheme Radu din cauza copoilor cu căşti ţuguiate şi să te laşi intimidat de o bucată de oţel blindat, nimic nu poate fi mai jignitor...

Mai încerc nişte combinaţii... Mai curând aş scoate scântei cu o bucată de gheaţă din creierul lui André Billy!

E ca şi cum aş vrea să mă caţăr pe raza unui reflector!

Mă dau de ceasul morţii... Turbez...

Învârtesc de disc ca un apucat...

Aş fi putut aduce aparatul de sudură. Dar nu poţi avea la tine, în permanenţă, o flacără cu oxigen.

Îmi golesc în disperare buzunarele, ca şi cum aş spera să descopăr în ele un set complet de unelte pentru străpuns ziduri.

Şi atunci, înţelegeţi –sau poate că nu, sunteţi prea tolomaci pentru asta! –intervine miracolul, aşa cum intervine întotdeauna în viaţa tipilor tari, care merg până la capăt...

Verificându-mi conţinutul buzunarelor, recuperez nasturele moartei. Nasturele cifrat:

18 –15 –12 –12 –5

Aplic combinaţia făcându-mă singur nătărău, cap de dovleac, idiot şi alte calificative –în fond, destul de peiorative.

Sunt pe cale să-mi epuizez stocul de invective şi să inventez altele noi, când uşa casei de bani se deschide!

CAPITOLUL X

ÎN CARE E VORBA DE MAREA PE CARE O VEZI DANSÂND*)

Nişte cifre pe un nasture. Şi uşa seifului se deschide. Ştiţi, asta mă face să mă gândesc la poveştile alea trăsnite: cunoscând că vaporul face douăzeci de noduri pe oră şi că merge la Gibraltar, ce vârstă are căpitanul?

Îmi revin, în sfârşit, din stupoare şi, promiţându-mi să analizez ceva mai târziu relaţia nasture-seif, inventariez conţinutul acestuia din urmă...

Mai întâi e un teanc de dosare. Nu încerc să le deschid, deoarece conţin hârţoage redactate în engleză, adică de neînţeles pentru mine

Aceste dosare ocupă cele două rafturi de sus. Dedesubt, însă, e un fel de altă casă de bani mai mică. Din fericire,

*) Aluzie la melodia lui Charles Trenet "La Mer". (n. tr.)

acest copilaş aflat încă în pântecul mamei sale, se deschide cu cheia, deci unealta mea îi convine.

Într-adevăr, dau un atac rapid şi îl înving. Uf! Ce de uşi am mai forţat în noaptea asta! Pe cuvânt, că o să le visez...

În micul seif se află o mulţime de săculeţi din piele.

–Aur! murmur eu...

Şi inima începe să-mi bubuie. Inima oamenilor –chiar şi cea a sticleţilor de soiul meu –începe întotdeauna să facă scandal când se găseşte în faţa unei grămezi de lovele. Trebuie să fie o influenţă legată de magnetism în fenomenul ăsta...

Tremurând niţel, pun mâna pe un sac de piele. Fiecare sac are dimensiunile unei pungi de făină de o jumătate de kil.

Îl deschid. Ţineţi-vă bine: sacul nu conţine gold, ci –pur şi simplu –făină, sau aşa arată, cel puţin, după toate aparenţele, această pudră albă.

Numai că nu v-aş dori să înghiţiţi o azimă fabricată cu aşa ceva! Ah, să fiu al naibii că nu! Pentru că această făină nu se foloseşte decât în cantităţi mici. Şi nu se pune în gură, ci în nas. Pe scurt, e vorba de "zăpadă", de cocaină, ce mai!

Trebuie să fie vreo douăzeci de kile în total. Vă daţi seama ce noroc?

Încep să mă prind la multe lucruri acum.

Închid sacul-eşantion şi-l pun la loc în seif. Categoric, am marcat un punct capital în mersul anchetei...

Şi asta fără să ciripesc o vorbă englezească, fără să am mijloacele formidabile ale Yard-ului... Când o să afle Brandon, presupun că o să-şi mai lase aerul rezervat... Visul meu ar fi să-l aud zicând "rahat"; chiar şi în englezeşte ar fi nostim şi i-ar face plăcere spiritului lui Cambronne, dacă dă cumva târcoale prin zonă.

Doar că, vedeţi, n-am să pot chiar imediat să-i vând pontul colegului meu british.

Nu, şi poate că n-am s-o fac niciodată, pentru că, întorcându-mă, constat fără plăcere că nu sunt singur în cameră.

În uşă se află doi bărbaţi. Unul dintre ei este bunul domn Stone; celălalt –un tânăr înalt, cu jachetă de antilopă maro. Stone îşi ţine mâinile în buzunar, pe când tânărul, dimpotrivă, ţine un revolver cu butoiaşul mare şi cu ţeava scurtă. Asta-i una din armele alea care-ţi fac în burdihan o gaură cât intrarea de la magazinul Prisunic...

Şi dacă l-aţi vedea pe tânărul înalt nu v-aţi îndoi nici o clipă de pofta lui de a trage.

Are o bărbie pătrată, proeminentă. Ochii aurii îi sunt atât de cumpliţi, că ar dârdâi de frică şi un boa constrictor. Fruntea îi e brăzdată de riduri furioase, iar o şuviţă de păr îi atârnă între sprâncene.

–Eşti deştept, ai? murmură el într-o franceză perfectă.

Dacă tipul ăsta nu-i născut la Paris, atunci măcar a fost crescut la Saint-Cucufa*) ...

–Oh! fac eu. Un compatriot... E al dracu' de plăcut să auzi vorbindu-se limba ta maternă... E ca şi cum, brusc, clopotniţa din sat ar veni să-ţi facă o vizită de politeţe.

Dă din umeri.

–Clopotniţa din sat o să-ţi bată clopotu', curcanule...

–Ei, hai, comoara mea, nu te supăra...

–Ţine-ţi giugiulelile pentru când o fi să-l îmbunezi pe dracu', zise.

Întinde uşor braţul, să mă ciuruiască.

–Nu, interveni Stone... Nu aici... S-ar face numai sânge şi creieri peste tot, nimic nu-i mai greţos...

---

*) Împrejurime a Parisului. (n. tr.)

–Mulţumesc, domnule Stone, fac eu. Sunteţi prea amabil...

Simţul lui pentru igienă şi pentru curăţenie prelungeşte cu câteva momente plăcuta-mi existenţă. Câteva momente nu sunt de lepădat, mai ales când e vorba de ultimele.

Celălalt îşi lăsă puşcoacea pe un şold, dar orificiul negru nu mă pierde mai puţin din vedere...

–Cum ai ajuns aici? întrebă Stone.

–N-aţi auzit niciodată vorbindu-se de degetul cel mic? Explică-i tu, mitraliorule...

–Răspunde! ordonă Stone.

Şi continuă:

–Cum ai găsit combinaţia seifului?

–Ghici!?

Acum nu mai e vorba de şicane... Trebuie să câştig timp, cu orice preţ, dacă vreau să-mi scap oasele. În timp record, fac un tur de orizont.

Stone se află în fruntea unei mari afaceri cu trafic de stupefiante. Vizita mea i-a vârât frica în oase şi şi-a spus că trebuie să mă trimită, cât mai iute posibil, să-ngraş viermii. Atunci, l-a pus pe urmele mele pe băiatul cu jacheta de antilopă (despre a cărui existenţă nu ştia că aflasem), cu misiunea de a–mi face vânt pe lumea ailaltă cu prima ocazie.

În acea clipă, moartea mea era decisă cu titlu preventiv, dacă pot spune astfel.

Numai că, după ce-au dat greş prima dată, a intervenit un fapt capital: am descoperit stocul de prafuri şi am ştiut să deschid seiful; Stone nu poate lăsa să fie executat un tip care deţine un secret, înainte de a ştii ce hram poartă... Ar fi ultima dintre imprudenţe...

Deci, dacă-mi ţin gura şi dacă sunt în stare să pitesc nasturele, am o şansă să-mi lungesc zilele, poate, cine ştie, să

scap...

Numai să înţeleagă şi Stone toate astea...

–Nu ştiu dacă realizezi bine situaţia, zice el, dar nu e vreme pentru glume stupide. Vei vorbi şi încă repede... Şi ne vei spune totul...

–Oh! Domnule Stone, fac eu, cunoaşteţi Franţa?

–Poftim?

–Ştiţi că bucătăria franceză e cea mai bună din lume? –

–Ce înseamnă asta?

–Păi, mi-aţi cerut să vorbesc, şi atunci vorbesc.

Păleşte; degetele noduroase i se crispează.

–E un şmecher, zice băiatul blond... Nu ştiam că sticleţii sunt aşa de isteţi. Până acum, toţi câţi i-am terminat aveau creierul tare ca o piatră de caldarâm... Şi mai întâi, reia el, ce învârteşti pe aici? Un copoi francez e făcut ca să-i bage în rahat pe oamenii din Franţa...

–Presupune că-mi plac călătoriile...

Din moment ce stăm la palavre, e semn bun. Totdeauna am ieşit din situaţii primejdioase când tipii care voiau să mă trimită pe apa sâmbetei începeau trăncăneala cu mine.

Şi voi ştiţi ce ochi am... Îmi spun, de exemplu, că archebuza băiatului cântăreşte cam vreo două kile şi că, dacă ţii două kile prea mult timp, oboseşti...

De fapt, ţeava armei se lasă în jos, pe nesimţite, în timp ce băiatul blond pune ţara la cale.

Fac, ca chestie, o rapidă evaluare a lucrurilor. Ea mă conduce la gândul că, dacă tipul ar apăsa pe trăgaciul puşcociului, glonţul ar risca să-mi atingă doar ţurloaiele, ceea ce nu este neapărat mortal...

Mulţumesc cerului că am ales ca încălţăminte mocasinii negri; adică nişte ciubote pe care le poţi scoate fără să ai de deznodat şireturi. Mă prefac că sunt obosit de statul în

picioare şi încep să dansez de pe un gaibarac pe celălalt. În realitate, tot jocul ăsta are ca scop să-mi permită degajarea piciorului stâng. Când pantoafa nu se mai ţine de persoana mea decât pe vârful degetelor, murmur...

–Ei, băieţi, doar n-o să ne ciondănim o mie de ani! Hai să facem un târg: eu vă spun tot şi voi îmi lăsaţi viaţa, de acord?

Cei doi bărbaţi se privesc.

–De acord, decide Stone.

Are o voce tot aşa de nevinovată ca a tipului care-şi vinde surioara ca să-şi cumpere un costum nou. Ar trebui să fiu un mucos de cinci ani ca să-i cad în plasă!

Dar mă fac că-i înghit palavrele ca şi cum ar fi aur curat.

–Ei bine, iată! fac.

Şi şutez cu putere, stăpânindu-mi bine corpul. Pantoful îmi părăseşte laba şi descrie o scurtă traiectorie care-l conduce drept în obrazul tipului blond...

Acesta din urmă dă drumul la o înjurătură de-aia, să-i scoale din somn pe băştinaşii din Congo, nu alta. Trage la nimereală, ridicându-şi arma într-un gest de apărare, şi glonţul îmi şuieră pe lângă ureche.

Eu nu-mi pierd timpul, vă jur. Atâta pagubă de revolver şi de stocul lui de gloanţe. Fac o săritură care l-ar lăsa cu gura căscată şi pe un leopard licenţiat al academiei de sporturi şi aterizez din plin în burdihanul mitraliorului meu. Coliziunea îl face să scoată un "Aah!" îngrozitor. Un nou salt şi iată-mă cu picioarele pe frumoasa lui jachetă. Asta reprezintă aproape o sută de kile, şi trebuie să fiţi de acord că e o cataplasmă cam grea.

Oxigenul îşi ia tălpăşiţa din plămânii lui, ca şobolanii dintr-un hambar în flăcări. Face un mic zgomot hazliu de pneuri crăpate... Sunt într-un hal de furie că nu mai ştiu de

mine. Îi dau o lovitură de toc în trompă, alta în tâmplă. Pe scurt, băieţaşul nu-şi mai aduce aminte dacă e Ramses al II-lea sau micul lord Fauntleroy*) .

Îmi punctez fiecare lovitură cu o exclamaţie care-mi biciuieşte energia.

–Na, bestie! Na, scârbă! Na, lepădătură!

El geme.

–Nu, nu! Stai, iertare...

Apoi nu mai geme deloc...

Un firişor de sânge îi curge din trompă, altul din ureche. Ochii îi seamănă cu cei ai iepurilor din vitrină de la măcelar.

–Ţi-am dat de cheltuială, ai, gloabă? îl întreb.

Dar nu-i aştept răspunsul...

Mă plec rapid să iau flinta.

Dar nu mai am nevoie să mă ridic. Asta e o casă unde ţi se uşurează treaba. Încasez o scatoalcă peste dovleac, una din aia care contează în viaţa unui sticlete...

Mă prind că moş Stone tocmai participă la distracţie. Dacă nu mi-a transmis în occiput tăblia de marmură a biroului, atunci să ştiţi că o fi fost nişte puf de raţă!

Mă bălăbănesc ca un taur lovit de moarte, apoi, încet, mă năpustesc în întâmpinarea podelei.

Un lung moment am impresia că sunt culcat în largul mării, pe o plută pneumatică dulce ca un Montbazillac**) .

Marea este albastră.... Albastră, să-ţi vină să verşi...

Şi dansează, doamnă!

Închid ochii şi dau ortul popii.

---

*) Titlul unui roman pentru copii. (n.tr.)

**) Marcă de vin spumos. (n.tr.)

Partea a treia

CAPITOLUL XI

ÎN CARE E VORBA DE UN ASPIRATOR

Deschid ochii. De îndată, sub pielea capului, mi se declanşează un motor de avion. Atunci mă grăbesc să-mi cobor iar storurile.

Curios lucru, senzaţia de uşor tangaj pe care o simţeam a început iar, şi mă cred tot pe marea cea albastră.

Încerc din nou să deschid ochii, dar vezi să nu! Motorul explodează instantaneu...

Trebuie să te resemnezi, San-Antonio... Te crezi totdeauna cel mai forţos, dar viaţa îţi dovedeşte contrariul. În lumea asta, nimeni nu este cel mai forţos. Orice naş îşi are naşul...

În acest moment, simt că s-a zis cu persoana mea. Trebuie că am o fractură straşnică de craniu... Aş zice că sunt terminat.

Micului vostru prieten nu-i mai rămâne decât să încheie

un *gentleman agreement*[*)] –cu bunul Dumnezeu...

Nu numai că ţeasta mea e pe punctul de a se face ţăndări, dar am şi o febră de cal. Dinţii-mi clănţăne ca placa dentară a unei domnişoare bătrâne, pusă peste un roman de groază, înainte de culcare.

Şi nu numai că am nişte drăguţe de patruzeci de grade, care-mi vin bine la ten, dar sufăr oribil şi din cauza greţei. E cam ca atunci când înghiţi o putină întreagă de heringi săraţi. Maţele mi se urcă în gât; limba îmi e umflată... Oh! ce mi s-a acrit de viaţa asta!

Dacă există vreun tip care caută o piele de ocazie ca să confecţioneze din ea pungi de tutun, s-a făcut, i-o pasez pe a mea cu tot cu conţinut!

Măcar podeaua de s-ar opri din dans... Nu mă mai termină odată moş Stone? N-ar putea să-mi vâre un plumb în cutiuţa de cugetări? Ce ziceţi?

"Ei, drăcia dracului, îmi spun eu, San-Antonio, copilul meu, dacă nu te pui pe picioare ca să treci peste toate astea, nu-ţi mai rămâne decât să-i dai diavolului frumosul tău suflet. Eşti bărbat sau muiere?"

O altă voce, ascunsă în mine, răspunde:

"Tacă-ţi fleanca! Sunt bărbat, de acord; dar un bărbat n-a fost, niciodată, mare lucru..."

Totuşi, mă forţez să-mi ţin ochii deschişi.

"Atâta pagubă dacă am să crăp", decid.

Constat că perseverenţa este întotdeauna răsplătită. Puţin câte puţin, motorul tace şi simt că-mi merge mai bine.

Mă mir, atunci, cum de am scăpat atât de ieftin. E bizar. Nu aud nici un zgomot... Sub nasul meu e covorul, iar

---

[*)] Acord. (n.tr.)

acest covor dansează, dansează...

Reuşesc, adunându-mi picioarele sub mine, să îngenunchez, dar se întâmplă că podeaua se înalţă brutal iar eu mă dau de-a berbeleacul!

Ca să stea liniştită, o să trebuiască să fie bătută în cuie, imdiat. Pun capăt brusc acestor proiecte. Nu mai sunt în biroul lui Stone. Locul unde stau lungit e strâmt şi miroase a ripolin. Peste tot sunt nişte chestii de aramă. În chip de ferestre: un hublou! Chiar aşa, un hublou!

Înţeleg atunci că podeaua avea tot dreptul să se mişte: plutim... Visul meu nu era vis...

Mă târăsc în patru labe până sub hublou. Agăţându-mă de perete, reuşesc să arunc o privire prin discul de sticlă...

Ah, prieteni! Ajutor, Mac Mahon*) ! Ce de apă, ce de apă!

Suntem în largul mării. Iar marea nu arată frumos. Are valuri cenuşii, tivite cu spumă... Uite că acum vine şi poezia mea la rendez-vous! Nici că se putea să cadă mai bine, era şi momentul. În chip de flori de stil, cultiv floarea prostiei!

În largul mării, eu, San-Antonio, un tip care se simte pierdut până şi în faţa unui pahar de apă. Nu pot eu să sufăr gârla! Mai ales când este şi sărată...

În craniul meu, motorul a tăcut pentru a face loc oceanului cu marea lui rumoare. Mici focuri de artificii ţâşnesc sub ţeasta mea şi mă orbesc.

Mergând în zig-zag, ajung la o masă de toaletă fixată de perete cu şuruburi. Domnul fie lăudat (şi aplaudat!, cum zicea un director de teatru), găsesc nişte apă de colonie

---

*) Generalul francez care a condus operaţiile militare la Sevastopol. El a rostit: Que d'eau! Que d'eau! (Ce de apă!) (n.tr.)

într-un flacon. Mi-o torn pe tărtăcuţă. Ce bine poate să fie!

Mă simt mult mai bine. Uite, dacă aş mai avea şi un gât de tărie, mai că aş simţi din nou plăcerea de a trăi...

Dar n-au lăsat scârbele nici cea mai mică picătură de şnaps!

Atunci mă târăsc până la cuşetă şi mă culc. Pentru moment, esenţialul este să-mi recapăt forţele...

Probabil că am o rană la cap, fiindcă apa de colonie mă arde, acum, ca vitriolul. Mirosul ei îmi sporeşte greaţa. Nu mai ţine...

Gemând, mă întorc pe o parte şi mă pun pe liber!

*

* *

S-a scurs o oră, cel puţin după aprecierea mea. Dar încrede-te în aprecierile unui tip atât de groggy. Dacă luaţi o cască de scafandru şi o umpleţi cu varză murată, aproape că veţi obţine capul pe care îl am în acest moment...

Ce mai porţie de poceală mi-a servit Stone! M-a pus în direct cu infinitul... Aşa voiaj, mai zic şi eu!

În sfârşit, parcă mă mai lasă; din toate câte le aveam, nu-mi mai rămâne decât o durere ascuţită la baza craniului şi o mahmureală clasa întâi, exact ca şi cum mi-aş fi oferit o cisternă întreagă de tărie!

Dar numai tărie n-am înghiţit eu!

Inteligenţa mea funcţionează cu încetinitorul. Tot ce pot să realizez într-un mod acceptabil, e că trăiesc şi că sunt cu barca. N-am forţa să mă mir...

Bag de seamă că îmi face bine dacă stau nemişcat... Deci, mă destind şi mă forţez să uit puţinul pe care mi-l amintesc... Pentru a rezista la şocul produs de un asemenea

aerolit, nu trebuie să ai o cutie craniană de mămăligă, vă spun eu!

Plutesc în această semi-torpoare, când aud un zgomot. Îmi deschid iar lampioanele. Şi ceea ce văd mă aduce pe pământ.

Stone e aici, aproape, însoţit de băiatul blond. Dar dacă v-aţi putea benocla la cel din urmă, aţi crăpa de râs. Are nasul complet aplatizat şi negru. Ochiul drept îi este închis şi umflat, poartă un bandaj în jurul capului. Figura lui are o culoare ezitând între galben-canar şi verde-bouteille.

–Mă auzi? întrebă Stone...

–Da, fac eu la el, dar nu semeni cu Lili Pons, între noi fie zis, fără supărare...

–Ăsta-i unu' ţeapăn, mormăie blondul...

–Ia uite, murmur eu, muzeul ororilor a pornit în turneu!

–Oh! domn' Stone, mârâi celălalt, lăsaţi-mă să-i crăp ţeasta lepădăturii ăsteia!

Vorbeşte îngrozitor pe nas! Ceea ce e un fel de a spune, deoarece discutăm despre oameni, care vorbesc fără concursul trompei lor...

–Pace, zice Stone...

–Drăguţ cuvânt, apreciez eu, figurează pe o groază de afişe, ca şi în programul celor mai belicoşi oameni politici.

Mă aud cu plăcere, ciripind.

Trăncăneala pe mine mă dopează. Aşa sunt eu şi n-o să mă schimbaţi. Mă simt fortificat când lansez câteva gogomănii! Ăsta-i, cum s-ar zice, calciul meu.

–Ăsta n-are moarte! face cu o nuanţă de admiraţie blondul cel înalt.

–Vezi, comoara mea, zic eu, noi ăştia, micii franţuji, ţinem la tăvăleală. Să luăm cazul tău, de exemplu. Logic, tu ar fi trebuit să fii, în acest moment, îndesat în două lăzi

de gunoi, şi totuşi eşti aici... De acord, continuu eu, nu eşti frumos la vedere... Dacă te-ar zări o femeie însărcinată, cu siguranţă că ar naşte o maimuţă, dar trăieşti, şi asta este esenţial...

Se apropie de mine şi-mi arde o scatoalcă. Nu se-ncurcă deloc amicul. Văd stele verzi şi simt în gură un gust de sânge. Vita asta mi-a crăpat buzele. Furia îmi revine în goana mare; mă gândesc la micuţa Grace pe care lepădătura ásta cu jachetă de antilopă o otrăvit-o ca pe un şoarece. Regret cu tărie că mai este încă-n viaţă. Straşnic mi-ar mai fi făcut plăcere să-mi închei socotelile cu acest pui de căţea!

Mă aşez în fund.

–Ai să mi-o plăteşti tu! fac, ştergându-mi cu dosul mâinii firişorul de sânge care-mi picură din buză...

–Chiar, la sfântu' Petru, zice el, când o să-mi vină ceasul să te urmez, fiindcă tu ai să ajungi acolo fără întârziere... Să-mi ţii un loc...

–Fii pe pace, o să-ţi ţin unul cald! Chiar foarte cald!

–Mda, am început să-ţi cunoaştem snoavele, mai schimbă placa!

Stă în picioare în faţa mea, privindu-mă cu un ochi rău, cu atât mai rău, cu cât este înconjurat de un delicios cearcăn negru, cu dâre violete şi verzi, ca petele de benzină de pe drumurile asfaltate.

Prudenţa îmi ordonă s-o las mai moale. Dar eu n-am chef s-o las mai moale... Îmi iau un scurt elan şi îi car o lovitură de dovleac în stomac. Face iar figura cu pneurile dezumflate.

–Încetaţi! ordonă Stone.

Ceva luceşte în mâna lui. E un drăgălaş de puşcoci nichelat.

Devin iar serios.

Jachetă-de-antilopă se ridică gemând.

–De data asta îi rup mutra, declară el...

–Nu, face Stone, nu imediat.

Scoate o pereche de cătuşe din buzunar.

–Pune-i asta, o să-l potolească.

După cum îi vorbeşte, mă prind că strălucitul meu compatriot cu ochiul umflat nu este decât executantul muncilor brute. Fără îndoială, în perioadele de stagnare îl pune la frecat parchetul!

Orice rezistenţă e inutilă... Sunt în laba lor. Am ratat prima tentativă de etalare a forţei, nu-mi rămâne decât să mă dau bătut.

–Întinde mâinile.

Mă supun.

Clic-clic!

Şi iată copoiul în lanţ...

Haioasă mai e şi viaţa!

*

* *

–O să urcăm pe punte, decide Stone, vom fi mult mai la îndemână ca să discutăm.

Jachetă-de-antilopă deschide alaiul, apoi urmez eu, împins înainte de ţeava pistolului nichelat pe care îl ţine armatorul.

Nostimă plimbare pe coridoarele acestei nave, care este un încântător yaht. Peste tot aramă îngrijit frecată şi ripolin...

Trebuie să fie luntrea personală a lui moş Stone...

Ajungem pe punte. Suflă o briză subţirică, venind

dinspre larg. Departe, foarte departe, o dâră întunecată indică pământul. Înţeleg ideea lui Stone de a mă aduce aici. În largul mării o să-mi poată face nişte chestii urâte, după pofta inimii, fără să se teamă că va fi deranjat... şi ce mormânt e mai bun ca Oceanul? Cu o greutate de cincizeci de kile la ţurloaie, adio domnule comisar... La bună vedere în cer, cum zicea blondul...

In England, ca să acuzi un tip de crimă, e nevoie de cadavru. Cadavrul meu va servi drept hrană peştişorilor. Nouăzeci de kile de copoi, asta înlocuieşte toate dafniile piscicultorilor şi e mult mai avantajos!

Blondul mă aşază, cu o lovitură de ciubotă în coaste, pe un scaun de nuiele care freamătă.

Atunci Stone zice tare ceea ce gândesc eu încet.

–Comisare, pentru mine este esenţial să ştiu cum de-ai descoperit seiful şi cine ţi-a dat cifrul. Îmi vei spune aici, acum! Aici eşti în afara societăţii; poţi urla cât îţi place, nimeni nu poate face nimic pentru dumneata...

–E adevărat, zic eu, izolarea îţi dă siguranţă.

El nu ia în seamă această intervenţie.

–Inutil să... faci pe şmecherul cu noi, continuă căzătura bătrână; eşti în puterea mea şi n-ai să scapi viu de aici...

Îşi apropie faţa de a mea, atât de aproape, că-i simt răsuflarea urât mirositoare. Tipul ăsta e bolnav de stomac.

–Numai că, reia el, se poate muri în mai multe feluri... Există metoda blândă, la urma-urmei, cu un glonte în ceafă, şi pe care ţi-o propun în cazul în care vorbeşti... Pe urmă, mai sunt şi torturile... cele cunoscute, obişnuite... şi altele, cele pe care le poate inventa un om cu puţină imaginaţie, mă înţelegi?

Nici nu clintesc.

–Ai ceva să-mi spui? face el...

–Da, fac eu.

–Într-un ceas bun! Vorbeşte!

–Stone, îţi pute gura! El tresare.

–Ce?

–Îţi pute gura şi ai faţa gălbejită, fac pariu pe ce vrei că suferi de cancer la ficat...

Înnebuneşte de furie. Dacă l-aţi vedea, aţi zice că e o potaie turbată. Începe să mă insulte în englezeşte, cu un debit abundent şi precipitat. Apoi scoate un cuţit din buzunar –mai curând un briceag –şi-mi brăzdează obrazul.

–Stone, continuu eu, forţându-mă să fiu calm, astea-s maniere de poponar bătrân. Nici nu m-ar mira să fii poponar.

O clipă, totul este calm. Nu se aude decât mormăitul mării şi sforăitul vaporaşului... La trei metri de noi se află postul de comandă, cu un matelot negru la cârmă; nu priveşte spre noi, ăsta nici nu vrea să ştie ce se petrece în spatele lui. El e aici ca să piloteze, aşa că pilotează...

Pe partea asta nu se văd alţi marinari... Stone a dat ordin să se degajeze acest colţ de punte. Tot ce zăresc, în afara scaunelor noastre, este un aspirator mare, abandonat de un om de serviciu.

Blondul cel înalt îşi scoate batista şi-şi tamponează ochii umflaţi.

–Patroane, zice el cu o voce surdă, cred că acum ar trebui să mi-l laşi mie...

Stone face câţiva paşi, cu mâinile la spate...

–Scoate-i cătuşele de la o mână! ordonă el.

El însuşi îmi vâră pistolul în şale, ca să mă facă să înţeleg că nu am nimic de sperat dacă încerc vreo figură. Individul mi-a arătat deja că are reflexe!

Jiletcă îmi scoate, după cum i-a ordonat bossul, cătuşele de la o mână.

–Prinde-l de balustrada bastingajului, zice Stone.

Zis şi făcut. Blondul fixează lanţul cătuşelor de balustradă şi îmi prinde iar încheietura mâinii. Astfel, sunt –practic– înşurubat de bastinagaj.

–Iată-te cu totul la dispoziţia noastră, remarcă englezul.

"Chiar, dragă comisare, nu prea faci o figură impozantă".

–Pe Dumnezeul meu! mugeşte bătăuşul, jur că-mi tai o felie din el!

Pentru început îmi aplică o serie de un-doi-uri la faţă, iar borşul începe să-mi picure pe ţoale, ca de la robinet.

–Nu eşti prea frumos la vedere! îmi certifică blondul...

–Ei, bine! în felul ăsta ne putem angaja amândoi o dată ca suporturi pentru cărţi, îi spun eu, fiindcă –confidenţă pentru confidenţă –nici tu n-ai nimic din Rudolf Valentino...

Îl iau peste şireturi în acest fel, şi rău fac, because astfel de vorbe îi lucrează pe tipii cu intelectul ramolit şi atunci te fac s-o simţi... O grindindă de lovituri de pumni se abate asupra mea! Te-ai crede la Gravelotte*) . Cine n-a văzut încă un punching-ball din carne şi oase? Apropiaţi-vă, doamnelor şi domnilor! Intrarea generală 1 franc! Tarif redus pentru bone şi militari...

O încasez după ceafă, în spate, în fund, în picioare. Am impresia că am nimerit, cu capul, în gura unei maşini de caft!

*

* *

Încerc să azvârl din picioare, dar e dificil, ca să nu zic imposibil... Tot ce reuşesc să fac e să mă întorc niţel. Am

*) Loc unde s-au dat lupte grele, în războiul franco-prusac (1870) (n.tr.)

impresia –idioată –că din profil încasez mai uşor! Vezi să nu! Tot câştigul e o lovitură de copită în amplasamentul virilităţii... Aoleu, mamă! Ce durere! Mi se pare că mi se smulg cu furca, dintr-o dată, zece kile de fleică. Scot un strigăt scurt şi dau ochii peste cap... Bonsoar la toată lumea... Dacă aveţi vreun loc în rugăciunile voastre, gândiţi-vă la mine!

Acest knock-down nu durează decât, cel mult, câteva secunde, dar înţeleg ce foloase pot trage de aici... Într-adevăr, văzând că am căzut lat, bătăuşii opresc masacrul.

–E mort? întrebă Jiletcă.

O mână îmi palpează pieptul.

–Nu, zice vocea lui Stone. Nu-i decât leşinat... Cred că după acest aperitiv i se va deschide pofta de vorbă...

E spiritual idiotul bătrân... Şi mai are şi simţul metaforei, după toate astea!

–Adu ceva de băut ca să-l punem pe picioare! zice el. Pe urmă vii în cabină, să căutăm nişte instrumente care să-l facă vorbăreţ...

La cuvântul "instrumente" simt o răcoare pe şira spinării. Ce-o să inventeze javrele astea două ca să mă facă să deschid gura?

Sunt mort de oboseală ca după un exerciţiu fizic foarte greu... Şi este, într-adevăr, greu să încasezi aşa o trânteală, vă spun eu...

Deschid ochii. Tipii nu mai sunt aici... Puntea e complet goală. Atunci îmi chem în ajutor îngerul păzitor, cerându-i să nu se joace. Poate răsare şi steaua mea cea bună. Ea străluceşte întotdeauna în cazurile disperate... Şi, vorba poetului: "Cazurile disperate sunt cazurile cele mai frumoase!".

Da, e momentul să încerc o mică lovitură. Adineauri,

când blondul mi-a pus iar cătuşele, am profitat, aproape instinctiv, de un mic truc care se practică în mod curent printre puşcăriaşi. Trucul în chestie e următorul: suceşti uşor încheietura mâinii în momentul când partea mobilă a cătuşelor se fixează deasupra. Astfel, brăţara de oţel formează o buclă mai largă. Aducând, apoi, încheietura în poziţie normală, adică culcată, poţi, câteodată, să-ţi degajezi toată mâna.

Încerc, la noroc, să-mi eliberez mâinile. Sunt foarte decis să încerc imposibilul...

O să vă gândiţi că poate cred în moş Crăciun. Nu, fiţi pe pace. Nu sunt un bou şi ştiu cu certitudine că, într-una din zile, un nătărău oarecare o să mă termine de-a binelea. Numai că ţin să-i arăt lui Stone ce înseamnă când îi sare ţâfna unui tip numit San-Antonio...

Mă scălâmbăi ca o muscă pe o hârtie cu lipici. Trag cu disperare de lanţ. Biata mea mână descrie o îngrozitoare mişcare de reptilă, devine vânătă... Muşchii mi se chircesc, încheieturile îmi pârâie... Continuu, totuşi, să forţez, şi mâna mi se eliberează. Victorie! Victorie foarte, foarte provizorie, totuşi victorie! Îmi deschid şi îmi întind dreapta de o duzină de ori. Totul e O.K. Iată-mă liber în mişcări. Dacă îl întâlnesc pe Stone, o să fie obligat să-şi descarce toată încărcătura de tinichea asupra micii mele persoane ca să mă oprească, fiindcă sunt ferm hotărât să nu mă mai las legat. Mă arunc înainte. Mă împiedic de aspirator. Marinarul negru stă mereu cu spatele. Ăstuia i se fâlfâie de toate. E tipul care-şi trăieşte viaţa, fără să se ocupe de viaţa altora...

Şi atunci, dragii mei amici, îmi vine cea mai strălucită idee pe care a avut-o vreodată un om în situaţia mea: constatând că această parte a punţii e în continuare goală,

îmi scot haina, o înfăşor în jurul aspiratorului şi azvârl totul peste bord.

În momentul în care pachetul atinge gârla, scot un strigăt şi mă precipit în spatele unei ţevi de aerisire. Aici, între ţeava de aerisire şi coşul de fum, sunt, provizoriu, la adăpost.

Aspiratorul a produs un mare fleoşc. Un moment, haina mea a frânat scufundarea aparatului în vârtejul de valuri. Ai fi jurat că e vorba chiar de un om.

Pilotul negru a început să scheaune în cabina de sticlă... Luntrea încetineşte. Se aud strigăte, oamenii se îmbulzesc... În curând, de-a lungul bastingajului sunt numai tipi aliniaţi. Îşi arată unii altora o pată de culoare deschisă care se roteşte departe de aici, în adâncurile apei cenuşii...

Cei doi călăi ai mei apar brusc.

–Ce se întâmplă? întrebă blondul.

Mateloţii le explică. Atunci Stone face un gest de furie şi începe să-l ocărască pe Jiletcă pentru că n-a verificat suficient închizătoarea cătuşelor.

Pentru moment, figura mi-a reuşit!

CAPITOLUL XII

ÎN CARE E VORBA DE UN CHIBRIT

Vedeţi voi, gaşcă de mocofani, cât e de ciudată viaţa... De la un minut la altul situaţiile se inversează, intrigile se înnoadă şi se deznoadă...

Când mă voi retrage pe stânca mea, voi scrie despre asta o hârţoagă filozofică şi va fi aşa de groasă, încât va fi pusă, dacă nu în toate mâinile, măcar sub toate fesele de copii care învaţă pianul.

Rămân nemişcat în spatele ţevii mele de aerisire. Câtă vreme nu mă zăreşte cineva, toate speranţele de salvare îmi sunt permise. Numai că, dacă mă reperează cumva vreun membru al echipajului, s-a zis cu valoroasa mea carieră.

Se scurg minutele, apoi orele... Mi-e frig, aşa, nemişcat, iar foamea îmi roade stomacul. Parcă m-ar muşca un şobolan pe dinăuntru, din toate puterile.

Privesc linia neagră a orizontului şi nu o văd îngroşându-se. Dar nici nu se îndepărtează. Nu, luntrea e la mare distanţă de coastă şi pluteşte de-a lungul ei. Fără îndoială că Stone se îndreaptă spre o altă regiune a Angliei!

Doamne sfinte, dacă voiajul se lungeşte cine ştie cât, nu am să pot, totuşi, să rămân lipit de acest tub enorm! Trebuie să acţionez.

Nu am în mine nici o trăsătură de moluscă. Doar scoicile se lipesc de coca vaselor, nu şi San-Antonio!

După soare –dificil de situat prin norii urâţi şi burzuluiţi –socotesc că se apropie prânzul... Raţionez: peste puţină vreme, clopotul de pe punte va suna ora de haleală. Va rămâne, deci, în activitate un număr minim de oameni. Doar cei destinaţi să asigure mersul navei şi serviciul.

În orice caz, Stone şi spintecătorul lui de oameni vor fi la masă. În fond, ei sunt cei de temut... Nu este sigur că echipajul e la curent cu micile lor afaceri; bineînţeles că e compus din pungaşi, dar dacă aş da nas în nas cu vreunul din ei şi aş avea o alură degajată, nici nu i-ar da prin cap să cheme garda. M-ar considera, poate –pe moment, în orice caz –un pasager normal...

Pândesc, deci, aproape cu evlavie, soneria atât de aşteptată...

În sfârşit, se aude! Ce muzică dulce! Nici trompetele celebrităţii nu m-ar fermeca mai tare.

Număr, calm, până la o sută, pentru a da răgaz convivilor să-şi bage picioarele sub masă. Apoi mă ridic uşor şi mă îndepărtez de-a-ndaratelea, ca să nu fiu văzut de pilot.

La stânga mea, o uşă de pitchpin lăcuit mă îmbie. Francisc, e vreun risc?

Mă introduc. O scară abruptă îmi face propuneri: accept... Iată–mă într-un coridor pe care l-am văzut mai

devreme. La celălalt capăt se aude zgomot de tacâmuri. Un miros de haleală îmi gâdilă trompa, că aş da şi poza perceptorului meu pe un sandviş cu curcan...

Vedeţi, sunt atât de sticlete, încât ador curcanul! Bună farsă, nu?

Dar vă închipuiţi cumva că aş putea da buzna în sala de mese aşa, cu braţele bălăbănind, şi spunând:

–Permiteţi, copii, să ciugulesc şi eu cu voi?

Nu, n-aí fi serios. Să te inviţi aşa, fără un revolver în mână, înseamnă că eşti lipsit de maniere...

Îmi spun că, dintr-un moment în altul, un steward o să se manifeste. O să mă vadă, o să trebuiască să acţionez...

Nu, categoric, trebuie să mă pitesc. Îmi încerc şansa la ghinion şi împing uşa primei cabine întâlnite.

Calc cu stângul, pentru că tocmai o lustruieşte un tip. E un mulatru cu obrazul brăzdat de nişte cicatrice pe care, în mod sigur, nu şi le-a făcut pentru bal mascat. Ţine într-o mână un flacon de ceară pentru lustruit alămurile şi o piele de căprioară în cealaltă!

Râgâi o înjurătură. Categoric, azi n-am fler; să-mi aleg ca ascunzătoare singura cabină ocupată în acest moment! Aşa ceva mi se întâmplă numai mie, vă jur!

Trebuie, însă, să iau o hotărâre rapidă. Dacă ies scuzându-mă, tipului o să i se pară ceva necurat şi o să facă pe Sherlock Holmes.

Intru şi închid uşa.

Deci, trebuie să aleg o soluţie mai directă.

Încruntându-se, mulatrul scoate câteva cuvinte, cu siguranţă adecvate. Îi surâd cu bunătate.

Dar mai degrabă aş înduioşa un călău... Acest om în cămaşă, lac de năduşeală şi învineţit de pumni ca o salată de varză roşie, nu-i poate inspira încredere...

Ridică vocea. Atunci nu mai ezit. Îi plasez între ochi o lovitură copioasă. Am pus toată forţa, ca pentru o persoană importantă. Flăcăul scoate un mormăit surd şi lasă să-i scape flaconul de ceară...

Dar nu se prăbuşeşte dintr-atât. Dimpotrivă, am impresia că l-am zgândărit doar! Ridică un pumn cât un baros; cum eu nu semăn a nicovală, sar într-o parte. Tipul îşi pierde echilibrul, şi îl întâmpin cu o lovitură de cap în bărbie. Asta îl face doar să strănute. Dacă nu găsesc imediat ceva, o să mă înhaţe, fiindcă sunt slăbit ca o doamnă după lehuzie. Cu regimul îndurat în cursul ultimelor ore, nici nu-i de mirare! Şi apoi, tărăboiul nostru o să fie observat, până la urmă, afară; şi atunci o să iasă scântei!

Mă dau înapoi spre uşă. El înaintează spre mine, suflând greoi. Îl las să se apropie...

Mă prefac că mă scap pe mine de frică.

–*No, no*, zic, protejându-mi faţa cu braţul.

Credeţi că se-nmoaie? Se crede deja Popeye Marinarul... Când este asupra mea, îi trag lovitura mea de maestru... Pleosc! îi îndes degetul mare în ochiul drept.

Este moale şi vâscos, că-mi vine să vărs... Ce contact oribil! Tipul scoate un urlet sălbatic. Se clatină ţinându-şi ochiul, care-i atârnă pe obraz. Sângele şiroieşte. Oh, ce imagine!

Zăresc atunci, o sticluţă de whisky pusă într-o nişă. O apuc de gât cu toată puterea implorând cerul să nu se spargă, fiindcă e plină, iar conţinutul ei îmi face o poftă teribilă, şi o propulsez în dovleacul mulatrului.

Se aude un zgomot de sac de cartofi căzând de la etajul întâi. Adversarul meu îşi părăseşte ochiul şi luciditatea şi se prăbuşeşte cât e de lung.

De data asta, este groggy. Cât se poate de groggy... Vă garantez că o să-şi amintească el, croaziera asta!

Şi, miracol! *Osanna*! flaconul este intact... Fără să ţin cont de sângele cu care e mânjit, îl deschid şi gâl-gâl... ne jucăm amândoi de-a râul care învârte roata morii.

Alcoolul mă regenerează... Nici Cristos, când i-a spus lui Lazăr să nu mai facă pe adormitul, să se scoale şi să mâne măgarul, n-a obţinut un rezultat mai bun... Brusc, e ca şi cum cerul a înzestrat umanitatea mizeră cu un nou miracol... Mă simt într-o formă splendidă!

Ia mai dă un rând, patroane!

Am ajuns la jumătatea flaconului, cu capul dat pe spate, ca flăcăul care priveşte pânzele de păianjen din tavan sau farfuriile zburătoare, când, uşa deschizându-se, sunt obligat să mă trag înapoi. Apare capul galonat al unui ofiţer de bord.

Nu-i las timpul să-şi revină din surpriză. Am faţă de el avantajul de a fi un om la ananghie.

Bing! o lovitură cu sticla!

Era, într-adevăr, prea tentant. În acel moment i-aş fi făcut-o chiar propriei mele mame, doar pentru haz. Ce vreţi, cineva care-şi bagă dovleacul pe uşă, în momentul în care-ţi dai gata contemporanii, trebuie să se aştepte să-i crească o cocoaşă demnă de a-l face verde de gelozie pe un dromader. El, însă, nu face mofturi. Chipiul i se înfundă până la ochi, capul i se înfundă până la umeri... Ai crede că e telescopic ca un ochean.

Se chirceşte şi din faţă şi din dos.

Îl umflu de umeri şi-l trag în cabină care, dintr-o dată, devine infinit de mică... E inimaginabil cât loc ocupă, într-o cabină de iaht, doi oameni fără cunoştinţă!

Îmi şterg faţa cu dosul mânecii. Nota zece la demolări!

Numai că acum sunt în cofă până la buza inferioară. Dacă fac valuri, am şi înghiţit sosul ăsta scârbos!

Acum, prezenţa mea va fi descoperită peste puţină vreme. Absenţa celor doi oameni nu poate trece prea mult neobservată şi or să fie căutaţi... Şi apoi, locatarul acestei cabine poate da buzna dintr-o clipă în alta... Nostimă figură o să mai am cu un al treilea lungit pe braţe. O să fiu obligat să-i fac stivă ca pe lemne!

Nu... Gata cu joaca... Palpez buzunarele ofiţerului. Are un revolver la el. Ciudată aparatură de bord, nu?

Este vorba de un puşcoci foarte des întâlnit: un prăpădit de 6,35... Dar pentru un asediu e mai bun decât o sticlă de wshiky. Mi-l pun la curea, ca piraţii... Fără îndoială că mi s-a urcat la mansardă aerul de mare!

Bun, situaţia se prezintă un piculeţ mai bine, dar nu e un vis... Ceea ce trebuie, e să ajungem la ţărm în cel mai scurt timp. Mi s-a acrit de navigaţie fără voie... Croazierele nu-s specialitatea casei. În ziua în care o să fac una pentru plăcerea mea, o să fie în alte condiţii, cu participarea agenţiei Cook şi nu cu cea a lui Stone, iar în cabină o să am o pipiţă pe cinste, ca să-mi ţină fruntea în caz de rău de mare, nu doi blegi cu ochii daţi peste cap.

Ofiţerul suspină şi deschide ochii.

Îi servesc un bocanc la moacă pentru a-l face să stea cuminte. El decide îndată s-o lase baltă, plecând în ţara viselor.

Da, pământul! Am nevoie de el...

Cum să obligi acest barcaz a face cale întoarsă? Nu pot acţiona prin forţă. Un om singur nu şi-a impus niciodată voinţa unui întreg echipaj de pungaşi...

Ei, bine! tipilor, în cazul de faţă, am impresia clară că sunt genial...

Dacă vi se pare prea mare acest cuvânt, librarul vostru obişnuit, de acord cu editorul meu, vă va oferi o gumă ca să-l puteţi şterge.

În orice caz, mie mi se pare că e perfect convenabil micilor produse ale creierului meu...

Scotocesc iar buzunările victimelor...

O cutie de chibrituri, perfect...

Zăresc, atunci, sticla cu soluţie de lustruit aruncată pe jos. Are o etichetă în englezeşte, dar sunt capabil să ghicesc că vorba *fire* vrea să zică foc...

Înhăţ soluţia... Apoi deschid uşa şi arunc o privire, pe cât de chiorâşă, pe atât de precisă, în lungul coridorului. Masacrul meu n-a atras atenţia... Se aude în continuare zgomotul de tacâmuri şi zumzetul conversaţiei. Ah! le promit un desert pe cinste acestor buni domni.

Stropesc conştiincios pereţii de lemn ai culoarului. Apoi iau extinctorul şi-l azvârl prin hublou. După care, aprind un chibrit şi-l arunc peste lichidul împrăştiat...

Dacă aţi putea vedea flacăra frumoasă, înaltă şi luminoasă, vi s-ar bucura inimile, amintindu-vă de focul bun din căminul copilăriei voastre... În patru secunde, culoarul este numai jar, totuşi, zgomotul convorbirilor nu şi-a schimbat tonalitatea. Idioţii ăştia continuă să se ghiftuiască, în timp ce barcazul arde.

Emit un mic rânjet diabolic (gen "Lagardère va veni el, la tine") potrivit circumstanţei şi mă lansez pe scară...

Fantezia asta poate o să mă coste scump, dar atâta pagubă, măcar o să am satisfacţia că iau apă la galoşi odată cu viesparul ăsta!

E bine să crăpi când, cu aceeaşi ocazie, suprimi oamenii cărora le datorezi moartea ta...

Ajuns pe punte, năvălesc la postul de comandă. Negrul

e tot aici, fidel la postul său...

Îi sar în spinare, înainte de a avea timp să se dumirească...

Îi îndes flinta sub nas şi mi se pare că devine cenuşiu ca ziua de-ntâi noiembrie.

Cum se zice pământ pe englezeşte?

Măcar dacă aş mai avea dicţionarul asupra mea... Dar mi-a rămas în haină.

–Pământ! îi suflu eu, arătându-i linia întunecată a orizontului...

Nu pricepe... Fac un efort mnemotehnic teribil.

–*Ground*!

De data asta se prinde. Îmi face din cap semn că da... Învârteşte roata cârmei şi constat că nava îşi schimbă poziţia.

Puţin câte puţin, descrie un vast cerc.

Ne îndreptăm încet, prea încet, după gustul meu, spre pământ.

Privesc în spate. Focul încă nu se vede.

Ia să vedem, de cât timp are nevoie un barcaz ca să ardă?

În acest moment, răsună strigăte.

Focul a fost descoperit!

CAPITOLUL XIII

ÎN CARE E VORBA DE O PARTIDĂ DE ALEARGĂ-DUPĂ-MINE CA-SĂ-TE-PRIND

Această rumoare, care se umflă şi creşte cu rapiditate, indică mai explicit decât un grafic că focul meu a prins şi încă bine.

De altfel, iese fum prin toate deschizăturile! Apoi, brusc, oamenii răsar de peste tot. Răcnesc, gesticulează. Un ofiţer propovăduieşte calmul... Câţiva marinari manevrează o pompă. Mulţumită tuturor acestor activităţi sunt asigurat de linişte pentru o bună bucată de vreme.

În tubul acustic plasat în cabina de comandă, o voce îngrozită lansează un ordin... Negrul face maşinal un semn de acceptare. Înţeleg că i s-a spus să se îndrepte spre coastă... În felul acesta, nu a făcut decât să devanseze directivele superiorilor.

Din vreme în vreme, aruncă o privire spre automatul pe

care-l ţin aţintit spre el. Ştie că aş trage... Este foarte calm, în ciuda spaimei. Iată un cioroi care ştie să-şi disimuleze sentimentele.

Panica de pe punte este la apogeu... E un continuu du-te-vino... Şi, deodată, fac o grimasă... Ofiţerul pe care l-am dat gata apare... În compania lui Stone şi a lui Jiletcă. Trebuie că i-a luminat în privinţa cauzelor sinistrului...

Stone este de un calm olimpian. Ai zice că nu barcazul lui este în flăcări şi că, pentru el, situaţia se prezintă bine. Compatriotul meu, dimpotrivă, nu împărtăşeşte această rezervă. Răcneşte, gesticulează, aleargă pe punte în toate direcţiile, ţinând în mână o flintă mare cât un tun antitanc... Dacă mă zăreşte, sunt asigurat cu raţia de prune uscate pe iarna asta.

Din fericire, postul de comandă este plasat foarte sus, iar eu stau ghemuit, ca să nu fiu văzut deloc de pe punte.

Nu-mi rămâne decât să aştept... O mică briză activează pojarul. Acum treaba-i serioasă. Cred că tot vasul o să ardă ca o jucărie de celuloid... Ce incendiu, doamnă! Dacă l-ar vedea Cecil B. de Mille, ar vrea să-l reconstituie în studiourile lui... De altfel, merită să-l vezi...

Deasupra capului meu, postul de radio sfârâie al naibii... E S.O.S. la toate etajele, băieţi... Şi scape-cine-poate, idem!

În ciuda ceasului al dracului de greu, încerc un soi de veselie sumbră. Toţi aceşti caizi sunt ca şobolanii. Fac pe ei de frică pentru pielea lor puturoasă!

Incendiul ia proporţii înspăimântătoare. Nici nu mai ai nevoie de încălzire centrală. Jumătate din vapor arde, iar flăcările se înalţă foarte sus, în aer, puteţi să constataţi.

Deodată, uşa cabinei de comandă se dă de perete şi descopăr figura schimonisită de furie a lui Jiletcă. E de

nerecunoscut, ai zice că-i o arătare a infernului... Faţa îi este verde, iar gura strâmbată, de parcă l-ar fi lovit un atac de paralizie. Ochii îi aruncă fulgere.

–Lepădătură! mârâie, ştiam eu bine că trebuie să fie mâna ta!

Are în mână flinta cu ciocul scurt.

Pac! Pac! Pac!

Trei tinichele zboară prin cabina de comandă.

N-am avut timp decât să mă arunc la pământ, aşa că o încasează negrul... Cade în nas peste cârmă şi-şi răspândeşte bunătate de sânge pe linoleum.

Nu-mi pierd vremea să-l întreb cum se simte. La rândul meu, pun bombarda să scuipe! După cele trei focuri ale blondului, am auzit micul clinchet ridicol pe care îl fac pistoalele pentru a anunţa că încărcătorul este gol.

Nu mă grăbesc... Ochesc cu grijă între felinarele scârbei ăsteia. Mă gândesc cu intensitate la micuţa Grace. Ceasul dreptăţii a sunat, ca să folosesc un limbaj înflorit. Nătărăul este deja mort de frică. Ştie că s-a grăbit, că a ratat lovitura şi că imediat, dacă nu chiar mai înainte, o să fie pus la frigare.

Puşcoacea mea face un zgomot mic, în comparaţie cu tunul său de marină.

Deodată un al treilea ochi i se naşte în mijlocul frunţii. Un ochi roşu de tot, ca acela al Moscovei.

Nu pronunţă nici cel mai mic cuvânt. Rămâne un moment în picioare, foarte drept, imobil, de parcă ar fi statuie. Apoi se prăbuşeşte pe spate şi cade pe scară.

Sunt de părere că, fiind aranjată şi această trebuşoară, e cazul să mă gândesc la situaţia de faţă. Aceasta devine critică... Suntem departe de coastă şi nu se vede nici un vapor... Cât despre al nostru, văzut de departe, trebuie să

semene cu o omletă flambată.

Focul a cuprins puntea, şi totul nu mai e decât un scapecine–poate! Bărcile la apă şi fiecare pentru sine, iar Dumnezeu pentru toţi!

Tumultul a ajuns la culme. Toţi se-ndeasă la ieşire! Se calcă-n picioare, îşi trag pumni în mutră, răcnesc...

Nu-i frumos la vedere omul înfricoşat! Credeţi-mă!

Curând zăresc două mari bărci de salvare, care se îndepărtează de vapor vâslind...

Surâd cu tristeţe... Iată-mă singurel pe un iaht în flăcări. Şiretlicul s-a întors împotriva mea... O să crăp ca un şobolan în această imensă vatră plutitoare.

Cobor pe punte.

Şi, atunci, simt o cutremurare... Una puternică, veritabilă... Drept în faţa mea, pe pasarelă, se află Stone. Un Stone implacabil, foarte calm, foarte sigur pe el... Ţine un revolver în mână...

–Ah! ai apărut! zice el. Nu ştiam unde te ascunzi. Dar ştiam că ai să te arăţi...

El are pistol, am şi eu unul...

Suntem singuri pe barcaz... În loc să ne ocupăm de salvarea noastră, nu ne gândim decât să ne facem de petrecanie. Fiecare dintre noi are nevoie de moartea celuilalt...

Fac un salt într-o parte, ca să-l derutez, şi apăs pe trăgaciul armei. Dar nu l-am dus. Şi el face o săritură într-o parte. Glonţul lui îmi şuieră la ureche şi se pierde în valuri.

–Ratat! doar atât zice...

Nu mă gândesc să-l persiflez... Ce simt în acest moment nu se poate povesti. Sunt înghesuit în colţul bastingajului. Stone o să tragă... Nu pot face nimic pentru mine...

Adresez cerului o mică rugăciune cu prioritate.

–Doamne, te rog, nu face pe afurisitul, sunt un San-Antonio bun şi mic, care n-a făcut niciodată vreun rău oamenilor cinstiţi...

Dar bunul Dumnezeu nu se pierde în aceste considerente extra-umane.

Stone surâde...

Şi surâsul i se transformă în grimasă. Am avut un reflex inconştient, aşa cum sunt, de altfel, toate reflexele. Am apăsat pe trăgaciul flintei mele a doua oară, fără să ochesc, fără să gândesc, în timp ce aveam mâna în jos. Glonţul i s-a înfipt în carne, mai sus de coapsă... Păleşte şi strânge din dinţi...

Un cuvânt englezesc pe care nu ştiu să-l traduc, dar care trebuie să-i exprime foarte bine gândul, îi vine pe buze.

–De acord, fac eu către el. Eşti terminat... Ai să te prăjeşti ca o clătită pe blestemata ta de plută... Eu, însă, o să crăp de pe urma unui glonte, e mult mai bine...

Trage...

O lovitură ca de bici mă face să mă clatin. Pe asta am interceptat-o al dracului de rău...

Nu simt nimic, nu ştiu unde m-a atins glonţul...

Trage din nou şi, din nou, simt o lovitură de bici, undeva în corp.

Totuşi, nu-mi pierd cunoştinţa... în mine se naşte o durere vagă... Se instalează, mă roade...

–Negreşit, murmur eu, ai să crăpi...

Izbucnesc în râs, văzând că un catarg în flăcări o să cadă peste noi. Stone mă priveşte, cu o strâmbătură de surâs... Nu-şi dă seama de nimic, e cuprins doar de bucuria lui sadică.

O trosnitură; se întoarce: prea târziu! Catargul îl ajunge peste o parte a mutrei, înainte ca el să aibă timp să spună

"uf". Scoate un strigăt. Bucata de lemn i-a rupt şalele, iar el zace pe punte, lamentabil, ca un câine în agonie... Mii de flăcărui, ca nişte insecte sar asupra lui, lacome!

Ţoalele i se aprind. Urlă! S-a sfârşit cu semeţia armatorului...

Fac un pas înainte, totuşi nu cad... În schimb constat că nu mai pot ridica braţul stâng. Am încasat plumbii în umăr...

Sunt singur pe epava în flăcări... Barcazul se va scufunda dintr-o clipă în alta... Singura mea şansă e să mă azvârl, cu capul înainte, în gârlă, dar în starea în care sunt mi-e absolut imposibil să înot.

Ce-i de făcut?

Catargul a căzut la nici douăzeci de centimetri de mine. În cădere, s-a rupt într-o mulţime de bucăţi...

Înhăţ o bucată mare care arde numai la o extemitate. E lemn tare şi cântăreşte pe puţin treizeci de kile... Reuşesc, totuşi, să-l arunc peste bord.

Apa stinge bucata arzândă. Reperez capătul de lemn care dansează în valuri. Încalec bastingajul şi sar în zeamă.

Iată-mă în gârlă. Tuşesc, fac mişcările necesare doar cu trei membre... Am pierdut din vedere bucata de catarg şi simt că mă trec sudori reci, cel puţin moralmente.

Deodată, primesc o lovitură la scăfârlie. E catargul meu, pe care l-am izbit cu capul... Îl apuc cu braţul valid, îmi trec un picior peste el şi aştept să binevoiască a mă duce departe de iaht...

Zeama sălcie îmi intră în gură, în nas, îmi irită beregata... Mi-e frig, mi-e rău... Aş vrea să fiu într-un pat moale şi bun, să dorm până la sfârşitul veacurilor. Ar fi O.K.!

"Atenţie, San-Antonio, nu te lăsa... Dacă-ţi dai drumul,

te-ai dus... Ţine-te bine, băiete... Ţine-te bine..."

Mă agăţ disperat de bucata mea de lemn. O strâng cu sălbăticie... Aşa de tare n-am strâns în viaţa mea nici o tipesă.

Şi asta ar fi bine... O tipesă frumoasă în patul moale la care visez... M-ar învălui cu căldura ei bună şi dulce, şi parfumată... Căldura ei de femeie... Ar mirosi a sănătate şi a dragoste... N-aş mai avea nevoie să mă agăţ, aş lăsa totul şi m–aş ghemui în braţele ei ca un puşti...

Oh! da, este fantastic!

"Ei! Bagă de seamă, San-Antonio. Eşti pe cale să deraiezi, pe nesimţite... Nu-i adevărat, nu eşti în scutece cu o cadână! Eşti în mijlocul oceanului, rănit, bolnav, slăbit... Te agăţi de o bucată de lemn, încercând să-ţi mai lungeşti puţin putoarea asta de viaţă."

E o putoare viaţa; dar e bună, totuşi...

"În ciuda gustului ăstuia de sare din gură, în ciuda febrei ăsteia care te roade, a rănii ăsteia care te slăbeşte... Este bună... Este rozã... Roză ca o pipiţă frumoasă care stă în pat cu tine şi care te mângâie uşurel, tandru...

O pipiţă senzaţională, cu adevărat... Are păr blond ca Grace şi un mic surâs trist şi îndepărtat, tot ca Grace...

Îţi şopteşte cuvinte dulci care îţi încălzesc inima. Îţi spune să nu-ţi fie frică de nimic, că poţi să laşi totul, că eşti într-un pat bun, că odaia este caldă... Te ţine de mână...".

O mână de femeie, asta e ceva care îmi place...

Nu trebuie să te temi, San-Antonio, eşti la adăpost. I-ai terminat şi acum trebuie să te îngrijeşti; să te laşi îngrijit...

Când ai şansa de a avea lângă tine o pipiţă drăguţă, blondă, roză, cu pielea mătăsoasă şi vocea ca un clopoţel... Da, când ai o asemenea şansă, nu mai e nevoie să te agăţi de o scârbă de bucată de lemn, care-ţi transmite răceala ei...

Lasă totul, San-Antonio, nu-ţi mai face sânge rău, băiete... Viaţa e bună, viaţa e roză..."

Fac un salt teribil!

Fără chestii! Uite că iar o iau razna... S-a zis, am dat drumul la capătul de catarg! Drăcia dracului! Sunt terminat... Nu mai pot mişca braţele, nu mai pot să înot... Mă scufund... Mă scufund...

–Nu te agita, îmi spune o voce...

Deschid ochii; zăresc o pipiţă frumoasă, blondă şi roză, îmbrăcată în alb...

În spatele ei stă şeful. Chiar aşa, bossul. Sunt în plină agonie, în plin delir...

–Nu te agita, repetă şeful. Ai scăpat, copile...

Când tunsul îmi spune "copile", înseamnă că este emoţionat ca o fecioară...

–Catargul, zic eu. Lăsaţi-mă să apuc putoarea asta de catarg!

–Nu mai ai nevoie, San-Antonio, ai fost salvat. Eşti în pat! În pat!

Murmur:

–În pat!

Mi se pare imposibil... Doamne, acum un minut eram încovrigat pe căpătâiul ăla de lemn! Cum aş putea să mă aflu într-un pat adevărat?

Şi pe urmă, şeful, aici! Vedeţi bine că delirez... De altfel, mă sufoc, gârla îmi intră în coşul pieptului, iau apă ca o colivie*) ...

O colivie! Un sticlete transformat în colivie! Este haios, mama mă-sii!

Râd, şi când râd mă doare, ca în anecdotă!

---

*) În orig.: panier à salade = coş de salată = duba poliţiei (argou)(n.tr.)

–Râde, zice o voce de femeie.

–Asta-i o caracteristică a lui, afirmă vocea bossului.

Nu-i nici o greşeală, nu mai sunt pe lumea ailaltă! Trăiesc! Trăiesc...

–Patroane, fac eu...

–Da, copile!

–Viaţa e roză, hai?

–Da, zice bossul, viaţa e roză...

Cu această certitudine, adorm...

Partea a patra

CAPITOLUL XIV

ÎN CARE E VORBA DE ZĂPADĂ*) ÎN PLINĂ VARĂ

În această clinică din Londra, cea mai epatantă oră este cea care precede somnul de seară.

Căci există mai multe feluri de somn: cel de dimineaţă, cel de după-masă şi cel de noapte!

Seara, după cină, între fructe şi nani, rămân o jumătăţică de oră singur cu infirmiera mea. Se numeşte Dolly şi vorbeşte franţuzeşte... Este blondă şi roză.

Am palpat-o într-o seară, pe nepregătite, în timp ce era aplecată asupra mea ca să-mi aranjeze pernele.

Ochii ni s-au întâlnit, iar ea a roşit, pentru că ai mei conţineau o grămadă de chestii care le face să roşească pe tipele bine crescute.

Am făcut "Mff" cu buzele, ca s-o invit să ciugulească.

---

*) În original *neige* (arg.) = cocaină(n.tr.)

Ea a ezitat. Credeam că o să mă trimită la plimbare. Dar, brusc, am simţit buzele ei lipite de ale mele, aşa cum se spune în romanele pentru tinerele fete evoluate. Gura ei avea un gust de fruct copt... Am muşcat ca dintr-un măr. Iar mâna mi-a pornit în explorare. La început, s-a cabrat... Era gata să-mi scape, parşiva mică! Numai că am atacat-o după dispozitivul meu nr. 32 bis îmbunătăţit, şi tot ce a mai putut face, a fost să se arunce asupra mea.

Am început să ne facem o obişnuinţă din asta. În fiecare seară o luăm de la început! Cu variante, desigur... Iar ea trage zăvorul... E o nostimadă întreagă; doamnele care doresc explicaţii suplimentare n-au decât să se aşeze la coadă câte două, iar eu le voi explica în lung şi, poate, şi-n lat...

–Aşadar, murmură Dolly seara, după sfârşitul demonstraţiei, pleci mâine?

–Da, îngeraşule.

–Te întorci în Franţa?

–Nu imediat. Am o trebuşoară de terminat...

–Atunci putem să ne revedem?

–Chiar aşa, şi încă într-un loc liniştit, unde să-ţi pot vorbi de Franţa, sufleţelule!

Mă sărută cu violenţă şi iese.

Este o gagică incendiară. Tipesele ca ea ar topi şi o banchiză.

După ce iese, încep să mă gândesc metodic. Nu la ea, nu! Pipiţele merg o vreme, dar nu trebuie să le consacri tot intelectul, because te transformi iute în bătrân senil!

Mă gândesc la afacere, fiindcă e departe de a fi încheiată.

*

* *

Poate că, aşa curioşi cum sunteţi, aţi vrea să fiţi luminaţi în ce priveşte ultimele mele aventuri? E foarte simplu, un trauler, alertat de S.O.S.-ul iahtului, a sosit la locul sinistrului. N-a găsit decât un biet individ leşinat, ţinând strâns o bucată de catarg... Eram, se pare, atât de prăpădit, că m-au crezut mort. Numai că San-Antonio nu o mierleşte chiar aşa, cu una cu două.

De servit, fusesem servit pe săturate. Judecaţi şi voi!

O congestie pulmonară! O rană la umăr, largă cât un pahar de porto! O stare de slăbiciune catastrofală! Tensiunea, cum să vă spun, îmi scăzuse la patru şi existau temeri ca transportul să-mi fie fatal... Dar m-am ţinut bine.

Înţelegeţi: aureomicină, transfuzii şi tot circul!

După opt zile, eram scăpat. După cinsprezece, nu mai aveam temperatură şi mă dădeam jos din pat, după douăzeci puteam părăsi clinica...

Chestia cu iahtul a făcut un tărăboi teribil în presă. Dar a fost pusă pe seama unui accident. Epava scufundându-se, nu mai rămăseseră urmele masacrului. Marinarii salvaţi n-au suflat o vorbă.

Brandon a venit ca să mă identifice şi l-a alertat pe şef care, în ciuda aşa-zisei sale lipse de interes pentru afacere, a alergat la căpătâiul meu. Ei între ei au făcut ce trebuia ca să nu-mi fie pomenit numele...

Justiţia engleză este foarte scrupuloasă! Era mai bine pentru liniştea mea să se înăbuşe treaba...

I-am făcut lui Brandon un rezumat impecabil al faptelor, fără a omite nimic. Descurcă-se...

*

* *

Un ciocănit discret la uşă.

–Intră, zic.

Infirmiera de noapte îşi arată moaca de şobolan prin deschizătură.

–*It's a policeman*! zice...

–O.K.!

Intră Brandon. Poartă un impermeabil de bună calitate, de culoarea peretelui jalnic. Îşi ţine-n mână pălăria lui cu boruri întoarse şi ţepene, de braţ are agăţată umbrela lui ţeapănă, iar nevasta lui ţeapăn clădită trebuie să fie *at home*, pregătind puddingul familial.

–Ia te uită! zic, ce vânt bun te aduce?

Brandon îmi adresează un zâmbet compătimitor, curtenitor, plin de camaraderie. Aruncă o privire profesională la foaia mea de temperatură, a cărei linie zilnică este în scădere.

–Mergeţi bine! face el, pe un ton plin de o reconfortantă certitudine.

–Tare ca piatra! admit eu...

–Bravo... Şi rana?

–Doare, dar e pe calea cea bună, iar doftorul mi-a jurat că n-o să rămân paralizat...

–Perfect, perfect...

Pune mâna pe spătarul unui scaun.

–Îmi permiteţi?

–Desigur...

Se aşază, îşi pune umbrela lui ţeapănă între genunchi, îşi agaţă de mânerul sculei pălăria cu boruri întoarse şi ţepene şi-şi îndreaptă gulerul cămăşii pe care nevasta lui ţeapăn clădită i-a scrobit-o, fără îndoială, ca să-i dea şi mai şi aerul unui curcan.

–Domnule comisar, am venit să vorbim despre afacerea

noastră.

–Bună idee!

–După indicaţiile dumneavoastră, am făcut percheziţie la Stone. Am putut deschide seiful şi am descoperit încărcătura de cocaină. Acest om era în fruntea unei importante reţele de trafic cu stupefiante. Avea numeroşi intermediari în toată ţara şi eu bănuiesc chiar, că dispunea de o reţea internaţională.

–Sunt încântat s-o aflu...

–Ceea ce nu înţeleg, zice el, este cum de-aţi ajuns să-l demascaţi pe acest om, pornind de la Rolle, condamnatul la moarte pentru omucidere?

–Mi se pare că ţi-am făcut un rezumat privind mersul investigaţiilor mele, dragă colega.

–Într-adevăr. Înţelegeţi, nu vă pun o întrebare. O spun la modul general. După dumneavoastră, care este legătura dintre Stone şi Rolle? Căci există una, din moment ce, plecând de la unul, aţi ajuns la celălalt...

Îmi frec bărbia pe care barba îmi creşte fără încetare.

–Fata aia, Martha Auburtin..., zic în sfârşit. Voiam s-o interoghez cu privire la Emmanuel Rolle. Căutând-o, i-am găsit cadavrul. Ceea ce, automat, m-a condus la căutarea asasinului său prezumtiv...

–Higgins?

–Da, Higgins... Omul cu păr cenuşiu. Apropo de acest tip, ai noutăţi despre el?

–Nu. Parcă s-a evaporat...

–Şi maşina lui, Hillmann-ul roşu?

–Am găsit-o într-un garaj din Dover, unde o lăsa de obicei, ceea ce mă face să cred că a şters-o în Franţa. Era acolo de câteva săptămâni. N-avea nici o urmă interesantă. Maşina asta avea număr fals...

Mă strâmb.

–Da, în privinţa asta, totul mi se pare al naibii de negativ! zice el.

–Şi este!

–Credeţi că Emmanuel Rolle era afiliat bandei?

Dau din umeri.

–Greu de spus. Sincer să fiu, nu mă pot pronunţa...

–Toate astea rămân un mister, suspină Brandon...

–Într-adevăr...

Nasul ascuţit îi freamătă. Ai zice că-i un iepure. Ar vrea să mă întrebe ceva, dar nu îndrăzneşte s-o facă... Aştept să se decidă; aici în patul meu, sunt un mic rege.

–Spuneţi-mi, comisare San-Antonio, zice, mâine ieşiţi din spital, nu?

–Exact.

–Vă... Vă întoarceţi în Franţa imediat, desigur?

Surâd.

–Nu sunt sigur...

–Adevărat?

–Da, aş vrea să mă întorc puţin la Northampton. Mă bate gândul că ar mai fi ceva de descoperit pe acolo. De acolo porneau firele care mergeau la sursă, adică la seiful lui Stone. Trebuie să te întorci întotdeauna la sursă...

–Foarte bine...

Pare uşurat.

–Domnule comisar, vedeţi vreun inconvenient dacă vă asist?

Îl privesc.

–Ascultă, Brandon, fac, să dăm cărţile pe faţă, vrei?

Prin termenul curtenitor de "asistenţă" înţelegi să mă supraveghezi, pentru că mă consideri cam prea devastator, nu?

Tace. Genunchii ascuţiţi i se lipesc de cortelul ţeapăn.

–Categoric, nu, mă asigură el. Sunt sincer, comisare. Cred că sunteţi o natură de excepţie, căci metoda dumneavoastră e legată mai mult de "simţ", decât de logică şi mi-ar plăcea să vă văd lucrând. Şi, în plus, mi se pare că nu vorbiţi englezeşte...

Îl examinez cu atenţie. Faţa lui, plină de pistrui, este pură ca un cer de primăvară.

Este sincer, îl simt.

–E rândul meu să fiu deschis, Brandon. Da, mă conduc după nasometru, după nas, după trompă, ca să fiu mai precis; numai că e un sistem care nu poate avea eficacitate decât graţie fanteziei...Da... Dacă m-ai însoţi, faptele şi gesturile mele ar lua imediat alura unui demers, şi tocmai asta trebuie să evit.

El suspină.

–*Sorry*.

–Nu, nu regreta. Uite, hai să facem aşa: aşteaptă-mă, de mâine seară, la hanul "Leul încoronat". La cea mai mică hibă, îţi dau de veste, e în ordine?

Îşi sticleşte, într-un mic surâs, incisivii.

–E în ordine, repetă, cu accentul său atât de Phileas Fog.*)

Îşi reia în posesie parapliul, pălăria şi demnitatea. Se ridică.

–Aveţi nevoie de ceva?

–De o limuzină...

–Vă pun una la dispoziţie, mâine, în curtea clinicii...

–Mulţumesc. Oh! spune-mi, apropo de maşină, închiriasem una de la un compatriot de-al meu: garajul Excelsior, Northampton. Rabla rămăsese în faţă la Stone...

–Nu fiţi îngrijorat, murmură Brandon, i-am expediat-o

*) Eroul principal din "Ocolul lumii în 80 de zile" de J. Verne.(n.tr.)

de mult proprietarului.

Iese.

Tipii ăştia de la Yard, sunt organizaţi, n-ai ce zice...

În fine, cel mai plăcut lucru în toată chestia e că aceşti caizi englezi vin să ceară lumină...

De la micul francez deghizat în popă, care vine să descopere o afacere cu un troian de zăpadă...

În plină vară!

Acum o să ziceţi că mă fudulesc. Fără doar şi poate că e adevărat, dar trebuie să mărturisiţi că am şi de ce!

CAPITOLUL XV

ÎN CARE E IARĂŞI VORBA DE UN PELICAN TRIST

–Bună ziua, domnule Standley, mă recunoaşteţi?

Bătrânul spiţer e trist ca niciodată, cu guşa lui, cu pielea lui cenuşie şi cu ochii lui pe jumătate închişi...

Face din cap un semn afirmativ...

–Într-un ceas bun. Văd că sunteţi un fizionomist...

Mă priveşte îndelung. Prăvălia lui e goală de clienţi. Păienjenii sunt pe cale să pună la punct un serviciu edilitar de captură generală a tuturor muştelor care împodobesc cu puncte negre borcanele. Pânzele lor se întind peste tot...

Închid uşa şi păşesc în magazin.

–Aţi văzut-o pe biata Martha? zic... N-a avut noroc, ai? O fată drăguţă ca ea...

Dă din cap, cu un aer lamentabil. Nu mai are puterea să se înduioşeze pentru nenorocirile cunoştinţelor lui; a coborât până în străfundurile tristeţii şi acolo a rămas.

Vă rog să înregistraţi că, de la intrarea mea, nu s-a exprimat decât prin semne, ceea ce poate să însemne că, de data trecută, a devenit mut...

–Ca să vezi, fac eu... Acum câtăva vreme am vorbit mult de dumneata...

Ridică o pleoapă, una singură, şi ochiul său galben, de cal bolnav, mă fixează, deodată, cu duritate.

–Adevărat? murmură...

Îţi face bine să-l auzi. Verbul lui seamănă niţel cu un croncănit, dar măcar e un zgomot. Iar în magazinul ăsta zgomotele lipsesc cel mai mult (şi clienţii de asemenea!).

–Da, întăresc, revenind la ideea mea. Vorbeam de dumneavoastră...

–Aş putea şti cu cine?

–Cu un om care vă cunoştea... Spun care vă cunoştea, pentru că e mort... Trebuie să fi citit în jurnal, e vorba de domnul Stone.

El îşi coboară pleoapa grea...

–Nu-i aşa? insist eu.

–Nu ştiu de cine vorbiţi, face individul. Cum aţi spus?

–Stone... "Mesageriile Stone", Bristol... Iahtul în flăcări... Prin urmare, nu citiţi jurnalele?

–Foarte puţin, iar faptele diverse nu prea mă interesează...

–Totuşi, Stone vă cunoaşte, fiindcă mi-a vorbit de dumneavoastră, zic eu, minţind cu aplombul pe care mi-l ştiţi.

–M-ar surprinde, face spiţerul, fără ca vocea să i se schimbe măcar cu un sfert de ton.

O să fie dur de manevrat. Este englez, cunoaşte legea engleză. Ştie că, fără o umbră de dovadă, nu pot să-i fac nimic...

Numai că vânzătorul ăsta de purgative nu-l cunoaşte

încă pe San-Antonio! Nu cunoaşte decât legea englezească, iar eu nu mai pot de ea!

De altfel, am să i-o dovedesc pe loc!

–Cred că am face bine să punem lucurile la punct, domnule Standley...

Rămâne în picioare, semănând tot mai mult cu un pelican trist, care crede că a prins un peşte mare şi îşi dă seama că nu a înghiţit decât un arc de somieră.

–Vedeţi, zic, mulţumită unor anumite indicaţii, am putut descoperi secretul... Am pus gheara pe această afacere cu stupefiante... Stone, încolţit, mi-a mărturisit că faceţi parte din reţea. Aşa-zisa dumneavoastră,asistentă făcea transportul, iar oficină dumneavoastră, pe jumătate falimentară, servea drept placă turnantă drogurilor...

Dă din umerii aduşi, de forma unei sticle de Perrier*) .

–Dumneavoastră construiţi un roman, rânjeşte... Nu văd pentru ce mi-l povestiţi mie... Dacă vă închipuiţi un asemenea lucru, mergeţi la poliţie!

Mărturisesc că sunt puţin descumpănit de fermitatea acestei atitudini. Pornisem pe un drum greşit? Totuşi, instinctul meu îmi spune că bătrânul minte cu neruşinare: Oricum, nu am vreme să mai bat în retragere...

–Ascultă, Standley. Cred că eşti un om cu judecată, nu?

–Şi eu cred, răspunse el.

–Bun, atunci deschide-ţi bine pâlniile (urechi în franceza academică) şi nu te grăbi să răspunzi...Dacă am venit aici singur, e findcă am o idee măreaţă, şi această idee constă în târgul pe care ţi-l propun...

–Aha, aha...

–Interjecţiile se resping, rânjesc eu. Aşteaptă urmarea.

---

*) Apă minerală. (n.tr.)

Ştiu ce rol ai jucat în toată povestea asta. Am găsit o scrisoare pe care tipul ăla înalt cu jacheta de antilopă –ştii, francezul –i-a scris-o Marthei. În scrisoare este vorba de dumneata...

Nu precizez că acela se mulţumise doar să-l numească "bătrânul".

–Epistola asta, continuu, am anexat-o la raportul amănunţit pe care l-am scris în legătură cu ancheta mea. Yardu-ul o să fie încântat s-o aibă. O să te coste scump acest raport, Standley, foarte scump. Nu uita că Martha Auburtin a murit otrăvită. Îţi era complice şi dumneata eşti vânzător de otrăvuri; astea sunt două considerente de care poliţia engleză o să ţină cont, crede-mă... Aşa de bine, că s-ar putea ca, într-o dimineaţă, să te pomeneşti cu doi meri de funie în jurul gâtului. Înţelegi ce vreau să spun? Am văzut cum a fost spânzurat Emmanuel Rolle. De altfel, de aia venisem în ţara voastră ceţoasă, ca să-l asist pe el; ei, bine! chestia nu are nimic nostim în ea, pe cuvântul meu de copoi!

Rămâne nemişcat...

–Nu spui nimic? fac eu, ca să-l zgândăr...

El dă din umeri.

–Ce să răspund unei poveşti atât de stupide, atât de lipsite de sens pentru mine? Aţi greşit adresa, domnule poliţist, înaintaţi acel raport, acea scrisoare autorităţilor de aici, care vor acţiona cum vor crede de cuviinţă...

Rahat cu mac! Ăstuia nu-i mai dau de capăt!

Mă ridic...

–De acord, murmur eu, dacă ţineţi... Pe mine m-ar fi aranjat să fac o amnezie contra sumei de o mie de lire!

Ridică acelaşi oblon.

–Da. Înţelegeţi, insist, eu, aici, anchetez cu totul oficios,

cât se poate de oficios şi de particular. N-am decât o grijă: să mă întorc cât mai repede acasă şi să uit toată afacerea asta unsă cu untură de cal troian, înţelegeţi?

–Sunteţi şantajist? întrebă el, exact cu tonul cu care ar cere o informaţie la agenţia Cook.

–Oh! Ăsta-i un cuvânt prea urât, domnule Standley...

–Este o caracteristică a poliţiei franceze? insistă el.

–Mergeţi cam prea repede şi cam prea departe, pretinzând aşa ceva!

–Atunci vreţi să aveţi bunătatea să plecaţi de aici? declară el.

–Am să anunţ poliţia...

–Vă repetaţi. Faceţi-o, dar părăsiţi casa mea...

Încă n-am mai întâlnit o jivină cu atâta stăpânire de sine.

Zăresc un telefon de perete.

–Tu ai vrut-o, zic...

Îl împing pe bătrânul ipocrit cu un brânci zdravăn. Mă duc la aparat. Slavă domnului, luasem numărul hanului ca să-l pot chema pe Brandon.

Ridic receptorul. Telefonista răcneşte:

–Alo?

–*Give-me the 41-42, please*!

Ea mi-l dă

–*Inspector Brandon, please*!

–Oh! Dumneata eşti. Sunt încântat să te aud. Ceva nou??

–Da, zic eu, privindu-l pe farmacist drept în felinare.Vrei să vii la Standley, patronul răposatei Martha Auburtin? Am să-ţi ofer o probă a culpabilităţii lui.

–Sosesc.

Pun receptorul în furcă.

–Iată, zic, fiindcă preferi asta...

De această dată, pare zdruncinat. Întorce capul într-o parte.

–Mai avem timp să aranjăm cu o mie de lire, insist eu...

Drept orice răspuns, dă din umeri cu dispreţ.

Căzătură bătrână! Dacă mi-ar fi pasat o mie de mardei, asta ar fi constituit o dovadă.

Încetişor, trece în spatele raftului.

–Hei! tăticu'! zic, examinându-mi flinta, să nu încerci să te călătoreşti că îţi fac pagubă în dugheană!

Nu-mi răspunde nimic. Deschide un sertăraş... Dacă e în căutarea unui puşcoci, îi promit aşa un decoct de tinichele, că nici n-o să apuce să şi-l ridice zece centimetri... Dar nu... Scoate o cutiuţă de bomboane. O deschide, ia delicat un fel de cocolos de gumă şi şi-l vâră în cioc.

–E pentru tuse? întreb râzând.

Dă din cap.

–Da, zice el, şi pentru toate celelalte.

Cuvinte sibiline, aţi crede?

Nu tocmai, pentru că sunt cele din urmă. Se prăbuşeşte ca un zid, fără să scoată un strigăt...

Cianura e o chestie care nu iartă.

Sar. Prea târziu. I-a fost dat să-şi spună ultimele cuvinte în franceză... Ce ciudată e viaţa!

Ceea ce credeam eu că sunt bomboane, erau pilule de otravă.

Şi-a făcut-o à la Goering, Standley... A scăpat de guşă, de viaţă şi de mizeriile ei.

Şi eu care voiam să obţin o dovadă a vinovăţiei lui!

Numai că, vai, morţii nu pălăvrăgesc.

*

* *

–Hecatomba continuă, Brandon, îi spun confratelui meu cu umbrela lui cea ţeapănă.

Dacă l-ai aşeza pe tipul ăsta peste o vizuină de arici, tot nu s-ar despărţi de aerul său de copil cuminte. Pare un şcolar studios şi, văzându-i mutra, eşti gata să-i dai premiul întâi la exactitate şi menţiune la matematică.

Examinează cadavrul spiţerului, în timp ce eu îi relatez discuţia cu el.

–Treci peste răufăcători ca o coasă prin iarbă, zice cu o umbră de reproş... Într-un fel, asta-i tactica pământului pârjolit...

–Scuză-mă... Asta-i în legătură cu metoda de care-ţi vorbeam la spital. Îţi aminteşti?...

–Metodă particulară, ironizează el.

–Exact... Puţin cam expeditivă, dar e bună. Altfel, neavând nici o probă contra lui, nu i-ai fi putut forţa zidul tăcerii... Acum şi-a încheiat socotelile cu lumea... Nu-ţi mai rămâne decât să percheziţionezi pe aici ca să pui mâna pe prafuri şi, desigur, pe vreun registru secret cu abonaţii la droguri...

CAPITOLUL XVI

ÎN CARE E VORBA DE O VIZITĂ ÎN TIMPUL NOPŢII

Masa pe care o iau în tête-à-tête cu Brandon cred că e ultima pe care o consum în Anglia, în orice caz ultima din această călătorie.

Am hotărât să spăl putina; la urma urmei, mi-e lehamite de toate aventurile astea cu droguri. Nu mă privesc şi nici nu am de gând să fac treaba amicilor de la Yard! Ah, nu. Mai nutream o vagă speranţă să descopăr ce învârtea Emmanuel Rolle printre pungaşii ăia, dar de când Standley, ultimul personaj din fresca mea britanică, a mierlit-o, am zis "piua!".

În noaptea asta, începând de la orele zece, trebuie să mă întâlnesc cu mica mea infiermieră, la ea acasă, după ce îşi termină serviciul. Am s-o dau puţin în bărci şi, la ziuă: printre nori! Iau bolidul *to Paris*...

Pigalle! Sena... Scumpele mele bistrouri!

–La ce te gândeşti? întrebă Brandon, pe care vinul îl face puţin mai uman...

–La ce vrei să se gândească un parizian când e în afara Franţei?

–La Paris?

–Da... Trebuie să vii să ne zici bonjur, într-o zi, la noi la prăvălie. O să facem turul tuturor crâşmelor, Brandon...

–Cu plăcere...

Vorbim despre o mulţime de nimicuri, consumând o curcă foarte comestibilă.

–Te simţi restabilit? întrebă el.

–Aproape. Da... Mi-a mai rămas, în afară de rana de la umăr, o oarecare slăbiciune în tot corpul... Dar după trei zile de odihnă la întoarcere şi după alte trei zile de pescuit cu undiţa lângă podul Saint-Cloud, o să-mi dispară, fii pe pace...

E aproape opt când îi strâng laba, gândindu-mă că, dacă nu-mi mişc fundul, o să ajung al naibii de târziu la întâlnirea cu Dolly.

Aşa că, dacă l-aţi vedea pe mandea în drum spre Londra, aţi zice că e un adevărat meteor! Tipii care mă privesc trecând se întreabă dacă nu le-a crescut tensiunea şi n-or avea ameţeală...

O ţin aşa, întins, o bună bucată de drum. Şi apoi, deodată, frânez brusc. O tăbliţă indicatoare tocmai îmi arată: Ayat.

Ayat! Văgăuna unde locuieşte faimosul ciclist accidentat. În fond, totul s-a întâmplat din cauza lui...

Revăd fierăria de unde fierarul mi-a arătat casa lui Duggle, victima taciturnă...

O învăpăiere, un miros de copită arsă... Încă mai roboteşte bravul meşter. Scenă biblică: omul la muncă...

Opresc maşina... Cu atât mai rău pentru Dolly, o să fie

obligată să mai aştepte.

Fierarul potcoveşte, la lumina jarului, o mârţoagă mare, vânăt-rotată. Doi-trei oameni îl privesc lucrând, în tăcere, cu mâinile la spate.

Mă apropii. Şase priviri bănuitoare mă întâmpină.

–*Good night, gentlemen*, zic eu, scoţând o pălărie imaginară.

Un murmur îmi răspunde.

–Este printre dumneavoastră vreun onorabil cetăţean care ştie franţuzeşte?

Un omuleţ slab, îmbrăcat în negru, murmură:

–Eu. Sunt învăţătorul...

–Oh! Încântat.

–Numele meu e Robson...

–Comisarul San-Antonio. Aparţin poliţiei franceze şi anchetez pentru o companie de asigurări, în legătură cu accidentul a cărui victimă a fost domnul Duggle...

–Ah! Perfect.

E amabil micul învăţător. Niţel timid, nasol ca un păduche şi teribil de tânăr. Cu moaca lui de liceean crescut prea repede şi îndobitocit de studiu, îl înţeleg că vine să privească cum se potcovesc gloabele, în loc să asedieze demozelele din târg.

–Aş putea să vă vorbesc în linişte?

Ieşim.

–Vedeţi, domnule, ăăă...

–Robson!

–Exact. Vedeţi, domnule Robson, aş vrea să-mi fac o idee despre personalitatea lui Duggle. Mai întâi, care este adevărata lui ocupaţie?

Micul pedagog ezită.

–Construieşte condensatoare de radio, zise el.

–Ah!... Şi câştigă bine?

–Fără îndoială. Lucrează mai ales pentru străinătate. Se pare că sunt un model special, pe care l-a pus la punct chiar el şi care se vinde mult în Franţa şi Anglia...

Devin visător...

–Vedeţi... Condensatoare de radio! Eu îmi închipuiam că sunt făcute mai ales în uzine specializate. Dumneavoastră nu, domnule, ăăă...

–Robson.

–Dumneavoastră, nu, domnule Robson?

–Într-adevăr, murmură el.

Ceea ce mi-a spus îmi deschide nişte orizonturi fabuloase.

–Fiţi amabil, domnule Ronson...

–Robson!

–Fiţi drăguţ, domnule Robson, conduceţi-mă până la Duggle. O să-mi fiţi interpret.

–Cu plăcere...

Serviabil învăţătorul ăsta... Dacă aşa avea cunoştinţe la Academia britanică, i-aş obţine o avansare!

*

* *

Ne deschide Duggle.

Mintenaş înţeleg că am avut dreptate când l-am luat pe învăţător cu mine; asta îi cauzează un şoc psihologic, deoarece învăţătorul dintr-un sat – chiar şi englezesc – e o personalitate, iar intervenţia mea capătă, din cauza asta, un caracter oficial.

–Să-i traduceţi lui Duggle aşa! fac eu, hotărând după obiceiul meu, să pun degetul pe rană!

Mă concentrez ca să-mi adun în mod convenabil ideile...

–Spuneţi-i că sunt la curent cu participarea lui la afacerile bandei de traficanţi de droguri...

Învăţătorul e primul care tresare... Dar şi Duggle îi este demnă pereche... Pălăşte şi vorbeşte volubil.

–Ce atâta gură? urlu eu, ca şi cum m-ar putea înţelege. Neagă? îl întreb pe învăţător.

–Da.

–Spune-i să nu se ostenească, fiindcă am dovezi. Introduce cantităţi foarte mari de cocaină în faimoasele lui condensatoare; e o metodă inteligentă pentru a exporta droguri.

Acum mă pornesc pe cât pot, fiindcă sunt sigur de mine. Regăsesc acea stare de hipnoză care mă conduce întotdeauna spre marele final al anchetelor mele. Ce bine te simţi când clădeşti adevărul. Decalajul acestui interogatoriu este un atu în plus, îmi permite să-mi concretizez gândirea.

Vorbesc ca un mediu, cu ochii pe jumătate închişi... nu mă mai ocup de învăţător, care dă în brânci să traducă, năucit de vorbele mele.

–Era în combinaţie cu Standley, farmacistul, Stone, Higgins, Martha Auburtin. Într-o zi, împreună cu Martha, au hotărât să trişeze şi să păstreze pentru ei o cantitate mică de cocaină, luată din coletele camuflate... Fata se făcea forte să vândă prafurile făcute la stânga de Duggle.

–Permiteţi-mi, face micul învăţător, ce înseamnă termenii "camuflat", prafuri" şi "făcut la stânga"?

Îi spulber cu un gest această grijă pentru vocabular.

–Nu vă preocupaţi, înţelege el ce-i spun. Deci făcea trafic pe şest, pe cont propiru.. Numai că patronii au observat. Au hotărât să-l suprime pe Duggle, care era

periculos, fiindcă putea să le sufle bucăţica... Accidentul nu a fost un accident, ci un atentat! Un atentat care a eşuat. A fost un avertisment serios pentru Duggle. Ceilalţi nu mai puteau să-l trimită imediat pe lumea ailaltă, fiindcă toată lumea era cu ochii pe Duggle, din cauza morţii martorului...

Pocnesc din degete, deschid iar ochii şi îl contemplu pe meşter.

El se prăbuşeşte pe un scaun şi vorbeşte, vorbeşte...

–Ce zice?

Învăţătorul e dispreţuitor. Nu mai priveşte această zdreanţă decât cu coada ochiului şi-i traduce din vârful buzelor vorbele...

–Mărturiseşte... Pretinde că nu era decât un figurant; el nu ştie nimic...

Mă gândesc la Martha.

Ea a plătit mai scump; au terminat-o, şi i-a crescut grădiniţă pe piept...

–Bine. Acum problemele serioase, spun. Unde erau expediate faimoasele"condensatoare"?

Traduce:

–Adresele variau. În orice caz, erau totdeauna pentru o magazie de gară, fie în Franţa, fie în Belgia, fie în Italia.

–Îl cunoşti pe Higgins?

Răspuns;

–L-am văzut o dată sau de două ori...

–Unde se ascunde?

Răspuns.

–Nu ştiu.

–Avea vreo particularitate?

Răspuns:

–Accentul francez.

Mă opresc... Iată ceva important.

–Îl cunoşteai pe Rolle, Emmanuel Rolle?

Răspuns:

–L-am văzut uneori în compania Marthei...

–Făcea parte din banda lui Stone? Răspuns:

–Nu ştiu.

–În momentul "accidentului" era singur la volanul maşinii?

Rspuns:

–Nu. Era cu Higgins.

–Cine conducea?

Răspuns:

–Higgins...

Scot un strigăt de trimf. Deci condamnatul nu a minţit. Emmanuel Rolle era nevinovat! Bănuisem eu o chestie de genul ăsta, dar credeam, în mod vag, că accidentul avusese loc din cauza Marthei şi, ca s-o scape pe ea, se acuzase el...

Totul pluteşte încă în misterul cel mai dens...

–Bine, fac eu... domnule Rotson...

–Robson!

–Domnule Robson, vă mulţumesc pentru preţiosul dumneavoastră concurs. Timpul mă zoreşte, trebuie să plec. Luaţi această armă şi ţineţi-l pe acest om la respect, aşteptând sosirea unui *chief-constable*[*)] pe care o să-l anunţ... Când o să vină, îi spuneţi să telefoneze inspectorului Brandon, Hotelul "Leul încoronat", Northampton... O să ţineţi minte?

Face un semn afirmativ şi, cu o privire pierdută, fixează revolverul pe care i-l strecor în mână. Este evident că ar prefera să ţină un stilou...

–La revedere, domnule Ropson...

[*)] Comisar de poliţie. (n.tr.)

Găseşte, în ciuda situaţiei, curajul să protesteze încetişor, pentru a mia oară:

–Robson!

ÎNCHEIERE

CAPITOLUL XVII

ÎN CARE E, ÎNTR-ADEVĂR, VORBA SĂ TERMIN

Micuţa Dolly o să-şi mai aducă aminte, sper, multă vreme, de acest agitat sfârşit de noapte.

Am ajuns în micul ei apartament cu două ore întârziere, dar vă jur că am recuperat timpul pierdut.

Am început cu felul de mâncare principal, fără să mai trecem prin aperitive. Toţi oamenii înfometaţi procedează astfel.

I-am făcut la început chestia aia cu jandarmul şi tapiţereasa, apoi am trecut la mama şi la tata; în continuare, am încercat roaba japoneză şi, la sfârşit, pentru că îmi mai rămânea o jumătate de oră înainte de plecarea la aeroport, am pus la punct o chestie interesantă pe care am botezat-o: "Fetiţa pierdută în ceaţă"... Mă angajez să furnizez reţeta tuturor celor care vor trimite o comandă, însoţindu-şi scrisoarea de un mandat de cinci sute de franci!

Astfel că avionul Caravelle al companiei Air France readuce la cuib 90 de kile de om fleşcăit...

Felicie, femeia de treabă care îmi e mamă, se află la aeroport... Plânge ca la o înmormântare. Ne împroşcăm pe obraji o duzină de ţocăieli.

–Cât eşti de palid, dragul meu, suspină ea...

–Este o oboseală binefăcătoare, 'mico, o asigur, dedicând o fugară amintire micuţei Dolly, parşiva infirmieră.

Aerul de Paris! Aerul de Paname! Aerul de Pantruche, dragii mei prieteni! E mai bun decât orice pneumotorax din lume! Mai bun decât orice briză marină; mai bun decât toate adierile nopţii plutind peste Galgala*) ... Vă citez acest nume pentru a vă dovedi că nu aveţi de-a face cu un prăpădit fără educaţie, cu un barbar, cu un incult.

Luăm trenul pentru a ajunge la micul nostru pavilion de la periferie.

Félicie îmi spune:

–Am să-ţi dau o veste mare...

–Dă-i drumul; am câştigat la loterie?

–Nu... Şeful tău vine să ia masa la noi...

La una ca asta tipilor, rămân cu gura căscată! Şeful vine să ciugulească la noi!

–Cum s-a întâmplat, 'mico un asemenea miracol?... Mi s-a povestit despre cele de la Lourdes şi de la Fatima; le-am considerat mişto, dar depăşite. Ăsta trebuie să fie şi mai al naibii...

Râde din toată inima băbuţa asta de mama.

–Şeful tău mi-a telefonat că te întorci astăzi... A adăugat că ar vrea să stea de vorbă cu tine în linişte şi că, dacă nu m-ar deranja prea mult... ce zici Antoine, aş vrea să încep

*) Valea din Iudeea, unde se afla arca alianţei. (n. tr.)

cu limbă afumată şi cu crochete de ştiucă... Pe urmă, am comandat şi pui de la ţară...

*
* *

Bossul e aici, da, drăguţă! În fotoliul nostru cel mai bun, ţinând în cioc o ţigară de foi groasă cât copanul celei mai mari dintre surorile Peter...

I-am halit mamei limba –dacă pot spune aşa–crochetele, care, pe lângă meritul de a fi fost de ştiucă, îl aveau şi pe acela de a fi gratinate, puiul denumit vânătoresc, măcar că nu era decât fugărit...

Am mâncat salata, brânza, tarta, crema caramel...

Am băut cafeaua...

Şi pe urmă am început să-mi povestesc istorioara...

Toată! fără să uit o virgulă...

Bossul şi-a aprins ţigara de foi şi ne-am cufundat în tăcere, în fum, în gânduri...

În sfârşit, bătrânul îşi duce mâna la craniul golaş şi strălucitor. Un craniu de gală!

–Cred că am ajuns la aceeaşi concluzie cu dumneata, zice.

–Dar, patroane, eu n-am ...

–Ei, asta-i, te cunosc eu. San-Antonio. Şi nu numai că-mi cunosc inspectorii, dar îmi cunosc şi prietenii...

Îl privesc...

–Te întrebi de ce Emmanuel Rolle a plătit atât de scump o greşeală pe care nu o comisese, nu-i aşa?

–E adevărat...

–Dacă n-a făcut-o pentru o femeie, dacă n-a făcut-o din dragoste, atunci a făcut-o pentru un bărbat şi... din iubire...

–Exact, şefu'...

–Ceea ce ar fi putut face pentru o nevastă sau iubită, el a făcut-o pentru un prieten... cel mai mare,cel mai neasemuit dintre prieteni: pentru tatăl său!

–Asta cred şi eu, într-adevăr, şefu',

–Ţi-ai spus că un exportator şi un armator sunt făcuţi să se înţeleagă bine împreună! Ţi-ai spus că Stone s-a decis să te suprime începând din momentul în care ai pronunţat numele lui Rolle...

–Totul e just, patroane!

–Ţi-ai spus că Rolle are părul cenuşiu...

–Da!

–Iar eu am să-ţi spun că a fost educat la Oxford, deci vorbeşte perfect englezeşte...

–Ah! Bun.

–Ţi-ai spus că un Hillmann lăsat într-un garaj din Dover poate însemna că aparţine cuiva care face naveta între Franţa şi Anglia. Cineva care doreşte să călătorească după pofta inimii, de partea cealaltă a Canalului Mânecii...

–Pe scurt, trag eu concluzia, în acest moment ne spunem unul celuilalt că moş Rolle este, cu siguranţă, Higgins. Nu, şefu'? El pusese la punct, împreună cu Stone, o combinaţie murdară cu trafic de stupefiante. Afacerea luase amploare. Bătrânul o considera o afacere obişnuită; dubioasă, delicată, dar obişnuită... L-a amestecat şi pe propriul său fiu... Numai că Emmanuel avea alte idei.. El s-a lăsat dus fără prea mare bucurie; când bătrânul a devenit un asasin, seara, în timp ce se întorcea de la Northampton, a cugetat îndeaproape la toate astea şi a decis să se predea... Asasinul plătea, pentru familie, prin persoană întrerpusă, la urma urmei...

–Asta e, fără îndoială...

–Dumneavoastră, care îi cunoaşteţi pe Rolle, credeţi că

aşa ceva se potriveşte cu genul lor de frumuseţe?

Şeful nu ezită:

–Cred că da...

Suspină.

–Calvarul tatălui trebuie să fie fost îngrozitor: îşi iubea mult fiul...

–Atunci de ce a lăsat să fie spânzurat?

–Afacerile, cred... Şi apoi a înţeles că era prea târziu; băiatul n-ar fi suportat să fie copilul unui condamnat la moarte,a preferat să fie victima... Crima lui era banală, era un reflex aproape natural, scuzabil, în orice caz... Crima tatălui ar fi fost odiaosă şi ar fi murdărit toată familia...

Trage îndelung un fum pe care-l trimite în sus, deasupra lustrei.

–San-Antonio...

–Da, şefu'!

–Când ai început să crezi în culpabilitatea bătrânului Rolle?

–În momentul în care am citit pe un nasture, cifrele 18 –15 –12 –12 –5... Fără a fi specialist în limbaje cifrate, ştiu să traduc o criptogramă atât de simplă. Lămurindu-mă, am pus în locul cifrelor literele care le corespund în ordine alfabetică şi am obţinut R.O.L.L.E.

CAPITOLUL XVIII

ÎN CARE E VORBA DE O TĂIETURĂ DIN JURNAL

Citesc în presa din ziua următoare:

SINUCIDEREA UNUI EXPORTATOR COLONIAL

Arunc fiţuica cât colo, de-a curmezişul cocioabei.

Bun. De acord. Şeful a făcut ceea ce era necesar. E mai bine aşa, dar mi s-a acrit până peste cap de toată chestia...

Mi-e lehamite de serenada*) asta!

Ceva băuturică nu vi se-ntâmplă s-aveţi, cumva?

SFÂRŞIT

---

*) Titlul cărţii este un joc de cuvinte care face aluzie la piesa muzicală "*Pavană pentru o infantă defunctă*" de Maurice Ravel. (n.tr.)